

น้อมนำตามคำพ่อ

น้อมนำตามคำพ่อ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒๕๕๔

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ดำรงความเจริญก้าวหน้าได้ร่มพระบารมี

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕๐ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๒-๘๒๐๐-๔๕ โทรสาร ๐-๒๙๔๒-๘๑๕๑
<http://www.ku.ac.th>

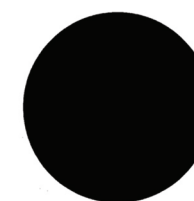
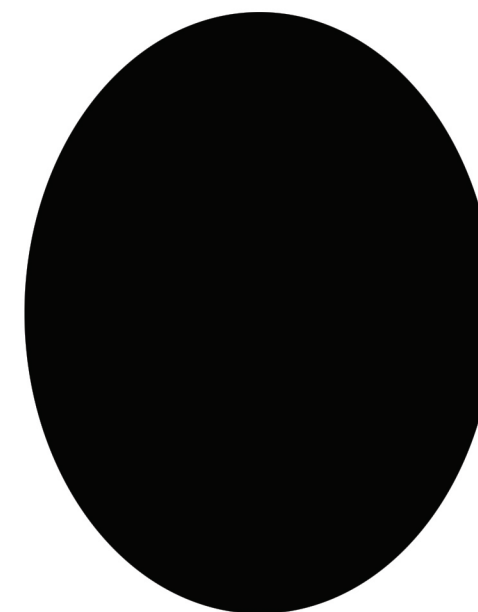
ประมวลพระบรมราโชวาท
พระราชทานแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
และการน้อมนำประยุกต์ใช้ภายใต้พันธกิจมหาวิทยาลัย
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรกฎาคม ๒๕๕๔

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ดำรงความเจริญก้าวหน้าไถ่รับพระบารมี

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕๐ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๒-๘๒๐๐-๔๕ โทรสาร ๐-๒๙๔๒-๘๑๕๑
<http://www.ku.ac.th>

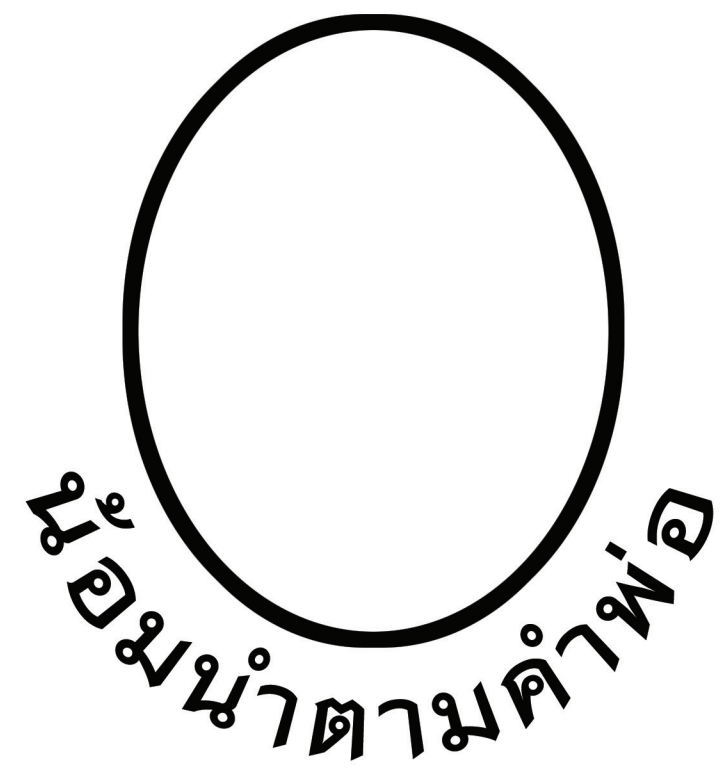
น้อมนำตามคำพ่อ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒๕๕๔

ประมวลพระบรมราโชวาท
พระราชทานแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
และการน้อมนำประยุกต์ใช้ภายใต้พันธกิจมหาวิทยาลัย
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรกฎาคม ๒๕๕๔

Size 17x22 cm Sport UV

Size 17x22 cm K Blue

ความหมายตราสัญลักษณ์ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

อักษรพระปรมาภิไธย ภ.ป.ร. สีเหลืองทอง อันเป็นสีประจำวันพระราชสมภพ อยู่กลางตราสัญลักษณ์ ขลิบรอบตัวอักษรด้วยสีทอง บนพื้นวงกลมสีน้ำเงิน ล้อมรอบด้วยกรอบโค้งเรียบสีเหลืองทอง หมายความว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นศูนย์รวมดวงใจของคนไทยทั้งประเทศ

ด้านบนอักษรพระปรมาภิไธยเป็นเลข ๙ หมายถึงพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เลข ๙ นั้นอยู่ภายใต้พระมหาพิชัยมงกุฎ อันเป็นเครื่องประกอบพระบรมราชอิสริยยศของพระมหากษัตริย์และเป็นเครื่องหมายแห่งความเป็นสมเด็จพระบรมราชาธิราช

ถัดลงมาด้านข้างซ้ายขวาของอักษรพระปรมาภิไธย มีลายพุ่มข้าวบิณฑ์สีทอง ซึ่งมีลัทธิสัญลักษณ์ประดิษฐานอยู่เบื้องบน หมายถึงความมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ และความสงบร่มเย็น

ด้านล่างอักษรพระปรมาภิไธยเป็นรูปกระต่ายสีขาว กระต่ายทรงเครื่องอยู่ในลักษณะก้ำกัวย่าง อันหมายถึงปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ตรงกับปีเถาะ ซึ่งมีกระต่ายเป็นเครื่องหมายแห่งนักขัตตฤกษ์กระต่ายอยู่บนพื้นสีน้ำเงิน มีลายกระหนกสีทอง อันหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยภายใต้พระบรมโพธิสมภาร

เบื้องล่างตราสัญลักษณ์เป็นแพรแถบสีชมพูขลิบทอง เขียนอักษรสีทอง หมายความว่า พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

มหाराชาเค็ยรวาท

สรวมซีพนบวรบาทงส์อือบดินทร์	
เอกองคภูมินทร์	อุดม
แปดสิบสี่ ณ วสาจิราภิจูติรมย์	
ทวยราชฎ์ประนมคม	ยะยาว
ทรงการุณยประชาประณตศิระคร้าว	
ทุกไท ณ แดนด้าว	ปรีดี
เป็นบุญประชาปติประทาน	อภิบาลเกษตรศรี
พองไทยพสกสุขีมี	นิรเข็ญก็เย็นทรวง
ด้วยเดชพระราชปิตรงค์	วรพงศ์สยามปวง
เมตตาสกลททยดวง	นรสุข ธ เลอคุณ
ขอเทิดพระเกียรติพระปิตุราช	วรปราชญ์ ธ การุณย์
โอวาทวิเศษอุตมคุณ	พระประธานเกษตรมา
พรั่งมวลเกษตรมนตระหนัก	ฤติภักดีพระเจ้าฟ้า
องค์อัครราชวรธิดา	ธ เสด็จ ณ ต่างองค์
น้อมนำพระราชวรดำรัส	อภิวัฒน์และธำรง
ชูไทยสถิตนรุตมงค์	จิตภักดีนรินทร์กาล
ข้าบาท ณ แดนขจิวิลาส	อภิวาทพระภูบาล
ทรงชัยเกษมพระสุขสานต์	จิรกาลสรวาญ เทอญฯ

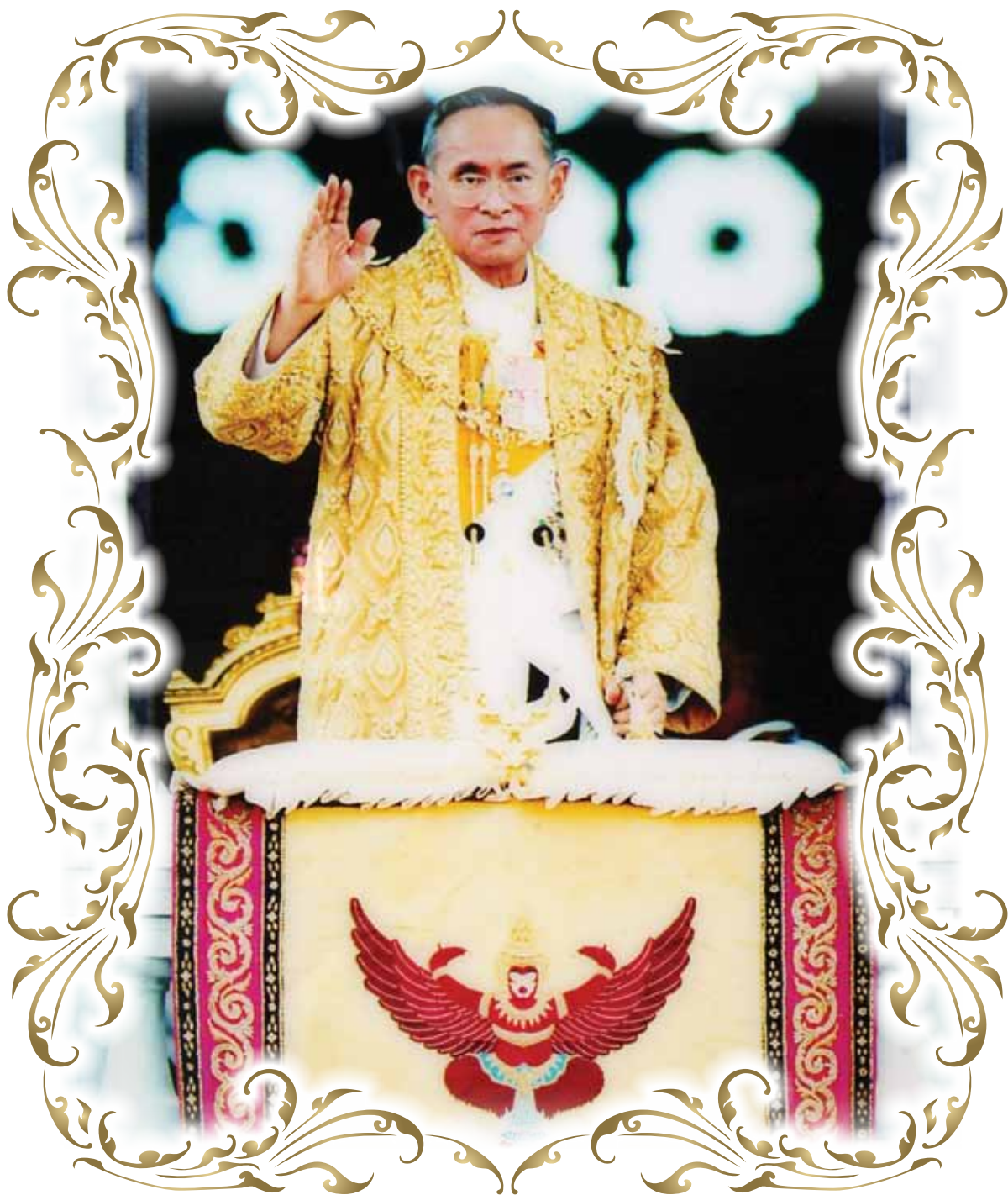
ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

คณะผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และนิสิต

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ทินรัตน์ ประพันธ์)

พิจูณฑเทพ

พระพิจูณฑหรือพระวรุณเป็นเทพที่ยิ่งใหญ่องค์หนึ่ง
ในศาสนาพราหมณ์ ในสมัยพระเวทได้รับความเคารพใน
ฐานะเทพประจำท้องฟ้า ท้องน้ำ และทะเลแห่งสวรรค์
นอกจากนี้พระพิจูณฑยังเป็นเทพแห่งกฎหมายและเทพ
ประจำโลกบาดาลอีกด้วย ในสมัยหลัง พระพิจูณฑเป็นที่
เคารพบูชาในฐานะเทพประจำแหล่งน้ำทุกชนิด เป็นเทพ
แห่งฝนและเทพประจำมหาสมุทร พระองค์เป็นเทพผู้พิทักษ์
ทิศตะวันตก ตามตำนานในเทพปกรณัมพระพิจูณฑปรากฏ
ในร่างบุรุษผู้มีกายสีขาวยวมเสื้อเกราะสีทองมีอาวุธประจำ
กายคือบ่วงบาศ และมีพาหนะประจำพระองค์คือมังกร
แต่รูปพระพิจูณฑทรงนาคที่เห็นนี้ก็ด้วยเหตุที่พระองค์
เป็นเทพประจำภพบาดาลจึงมีอำนาจเหนือนาคทั้งปวง
นาคนั้นย่อมหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ของน้ำ ดังนั้น
การที่พระพิจูณฑทรงพระขรรค์ประทับยืนบนหลังนาคย่อม
หมายถึงอำนาจที่ทำให้ให้น้ำอุดมสมบูรณ์

ชื่อบทประพันธ์ท้ายเล่ม (หน้า ๙๙)

สมเด็จพระปิตรวงศ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำรงความเจริญก้าวหน้าได้ร่วมพระบารมี

เสด็จเปิดงานวันเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

ทรงปลูกต้นนนทรี บริเวณหน้าสระน้ำหอประชุมใหญ่ พ.ศ. ๒๕๐๖

ทรงดนตรี ณ หอประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๘

ทรงมีกระแสพระราชดำรัสกับนิสิตเกษตร พ.ศ. ๒๕๑๔

เสด็จพระราชดำเนินในพิธีพระราชทาน
ปริญญาบัตร พ.ศ. ๒๕๑๔

พระราชทานเหรียญเวียนดี พ.ศ. ๒๕๒๐

ทรงประกอบพิธีเปิดอาคาร จักรพันธ์เพ็ญศิริ
พ.ศ. ๒๕๒๙

ทอดพระเนตรนิทรรศการใน “อุทยานวิจัย” งานวันเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๔

เสด็จในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ พ.ศ. ๒๕๓๙

ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาคุณภีร์บัณฑิตกิตติมศักดิ์ พ.ศ. ๒๕๔๑

ทรงเปิดสระ "สุวรรณชาด" เพื่อจรรวบน้ำรด
สำหรับสุนัข พ.ศ. ๒๕๔๘

เสด็จเปิดประตุน้ำคลองลัดโพธิ์ ซึ่งติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ
ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๓

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นที่ยิ่ง จากชาวเกษตรศาสตร์ทั้งปวง

ทรงจักรยานกับพระสหายชาวเกษตร พ.ศ. ๒๕๑๘

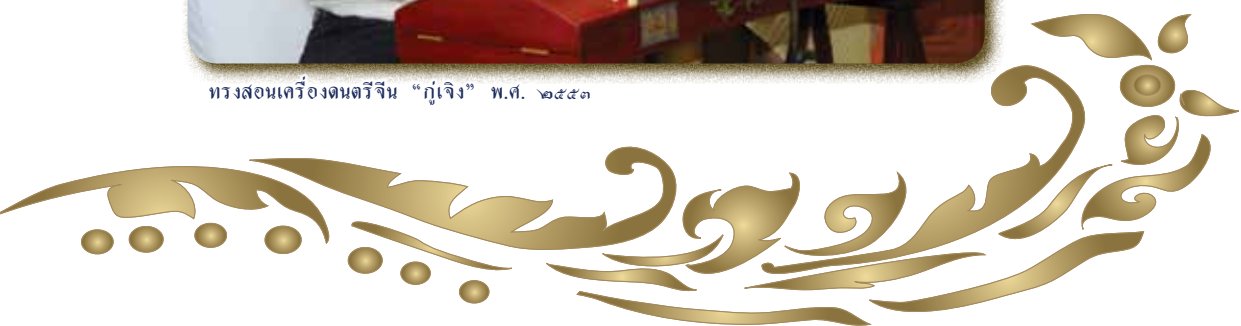
ทรงร่วมกิจกรรมกับเหล่านิสิต พ.ศ. ๒๕๑๙

ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาคุณวุฒินิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๕

ทรงสอนเครื่องดนตรีจีน “กุเจิง” พ.ศ. ๒๕๕๓

ใต้ร่มพระบารมี

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถือกำเนิดและพัฒนาอย่างเป็นทางการจนถึงปัจจุบัน นับเนื่องได้ครบรอบ ๖๘ ปีแล้ว ถือได้ว่า เป็นสถาบันการศึกษาหลักของประเทศ ที่มีความวัฒนาถาวรด้วยดี กอปรด้วยคุณูปการปรากฏเป็นที่ประจักษ์บนผืนแผ่นดินไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินงานตามพันธกิจในภาพรวมของมหาวิทยาลัย คือ การผลิตบัณฑิต การส่งเสริมงานวิจัย การให้บริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ล้วนมีความเหมาะสมไม่บกพร่อง จากพื้นฐานแห่งความ วิริยะอุตสาหะของเหล่าบูรพาจารย์ในอดีต มาจนถึงการสร้างพลังร่วมของคณาจารย์และศิษย์ทั้งหลาย ในปัจจุบัน

เหนือสิ่งอื่นใดของความสำเร็จทั้งหลายทั้งปวงในการดำเนินงานที่ผ่านมา คือ พระมหากรุณาธิคุณ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานเป็นแนวทางในการบริหารจัดการแก่ขามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์มาอย่างต่อเนื่องทุกยุคทุกสมัย เป็นความปลื้มปิติและขวัญกำลังใจสูงสุดแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และนิสิต ที่ทุกคนสามารถสัมผัสได้ในรั้วนนทรีแห่งนี้ จนยากที่จะสรรหาถ้อยคำ ไตมาพรรณนาได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน การที่พัฒนาการของมหาวิทยาลัยสามารถดำรงอยู่ด้วยดีเช่นนี้ จึงล้วนแต่ด้วยพระบารมีที่ปกเกล้าปกกระหม่อมชาวเกษตรทั้งสิ้น

ในนามของนายกสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผมขอแสดงความยินดีต่อบัณฑิตเกษตรศาสตร์ ทุกคน ที่มีโอกาสสำเร็จการศึกษาและรับพระราชทานปริญญาใน พ.ศ. ๒๕๕๔ นี้ ด้วยความรู้ความสามารถ ที่ทุกคนได้ฝึกฝนมาเป็นอย่างดี และด้วยคุณธรรมความดีที่ทุกคนต่างสั่งสมไว้แล้ว ผมขอให้บัณฑิตทุกคนได้ตระหนักร่วมกันว่า ความเจริญงอกงามทั้งหลายที่บังเกิดขึ้นแก่ตัวท่าน ล้วนได้มาจากการมีชีวิต อยู่ใต้ร่มพระบารมี

ณ บัดนี้ ได้เวลาอันเหมาะสมที่ท่านจะต้องพยายามเปลี่ยนสถานภาพจากนิสิตที่มีความโชคดี ยิ่ง ให้เป็นบัณฑิตที่มีแนวทางชีวิตแห่งคุณค่า และเป็นพสกนิกรที่ดี ผู้อาศัยอยู่ใต้ร่มพระบารมีต่อไป

(ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลวิทย์)

นายกสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

เนื่องในโอกาสที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตรประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ นับว่า เป็นช่วงเวลาแห่งความปิติยินดีสำหรับบัณฑิตใหม่ทุกคนพร้อมทั้งครอบครัว ที่สามารถเดินบนเส้นทางสู่เป้าหมายสมดังความตั้งใจแรกเริ่มเมื่อย่างก้าวเข้าสู่รั้วนทรี และเป็นช่วงเวลาแห่งการอำลาสถาบันการศึกษาที่รัก ออกไปใช้ชีวิตในสังคมแห่งความเป็นจริง ในนามของอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผมขอแสดงความยินดีเป็นอย่างยิ่ง และขอมอบความปรารถนาดีในวาระพิเศษเช่นนี้ โดยขอให้บัณฑิตใหม่ทุกคนได้สำนึกไว้ร่วมกันว่า ความสำเร็จของท่านทั้งหลายในวันนี้ ล้วนมาจากการส่งเสริมสนับสนุนของครอบครัว จากความรู้ที่ประสิทธิประสาทจากเหล่าคณาจารย์ และจากการดำรงอยู่ของสถาบันการศึกษาที่เกิดจากภาษีของประชาชนชาวไทย ท่านทั้งหลายจึงควรได้ระลึกถึง ภาระหน้าที่ที่จะต้องตอบแทนบุญคุณเหล่านี้ไว้ให้มั่นคง

การดำรงตนให้สมกับเป็นบัณฑิตเกษตรผู้เป็นที่พึ่งพิงของเกษตรกรและประชาชนในชาติ จึงนับว่า จะเป็นเครื่องพิสูจน์ถึงความรู้ความสามารถและคุณธรรมความดีอย่างแท้จริงที่มีในตัวท่าน แนวทางชีวิตแห่งความเจริญรุ่งเรืองจากนี้ไป จึงล้วนมีพื้นฐานเริ่มต้นมาจากความคิดและการกระทำของท่านเองทั้งสิ้น หากจะมีบุคคลอื่นหรือองค์ประกอบใด ๆ ก็ล้วนแต่จะเพียงช่วยสนับสนุนได้บางส่วนเท่านั้น

ในโอกาสนี้ ผมและคณะผู้บริหารขอมอบหนังสือ “น้อมนำตามคำพ่อ: ประมวลพระบรมราโชวาทพระราชทานแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และการน้อมนำประยุกต์ใช้ภายใต้พันธกิจมหาวิทยาลัย” ที่จัดทำขึ้นเป็นกรณีพิเศษ เพื่อเทิดพระเกียรติเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรประจำปีนี้ เพื่อบัณฑิตเกษตรทุกคนซึ่งเปรียบเสมือน “ลูก” จะได้ระลึกถึง “คำของพ่อ” ที่ได้ฝากไว้เป็นข้อคิดข้อเตือนใจอันมีค่ายิ่งแก่พวกเราชาวมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ได้มีสติยั้งคิดก่อนที่จะลงมือกระทำการใด ๆ ดังที่เหล่าคณาจารย์และนิสิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ต่างได้น้อมนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติพันธกิจต่าง ๆ ให้ปรากฏอย่างชัดเจนเป็นตัวอย่างในหนังสือดังกล่าวแล้ว

การระลึกถึงและปฏิบัติตามคำของพ่อเช่นนี้ จึงเท่ากับบัณฑิตทั้งหลายต่างได้รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและแสดงออกถึงความจงรักภักดีโดยตรง ซึ่งผมมีความเชื่อมั่นอย่างที่สุดว่า หากบัณฑิตตั้งมั่นอยู่ในแนวทางชีวิตที่พระราชทานแล้ว เส้นทางแห่งความก้าวหน้า จะเป็นอันคาดหวังได้สมดังความปรารถนา

ผมขอให้กำลังใจในการเริ่มต้นใช้ชีวิตใหม่ที่จะเจริญงอกงามจากนี้ไป แก่บัณฑิตใหม่ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกคน

(รองศาสตราจารย์ วุฒิชัย กปิลกาญจน์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำนำในการจัดทำ

ในวิถีแห่งมหาวิทยาลัยของไทย มีความจริงประการหนึ่งคือ ช่วงเวลาระหว่างการจัดพิธีพระราชทานปริญญาบัตรประจำปี จะเป็นช่วงเวลาที่ยิ้มล้นไปด้วยความสุขและการเฉลิมฉลองความสำเร็จของทุกฝ่าย จากความสำเร็จของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามที่ปรารถนา ความสำเร็จของผู้ปกครองที่เฝ้าเพียรสนับสนุนบุตรหลานมายาวนาน ความสำเร็จของมหาวิทยาลัยที่ได้ดำเนินพันธกิจที่สำคัญที่สุดล่วงไปอีกหนึ่งปี และที่สำคัญคือ เป็นความสำเร็จที่สังคมไทยทั่วไปต่างรู้สึกได้ถึงความสุขและมีความหวังบางอย่างที่ก่อตัวเรื่องรองรับขึ้น

ขยายความในส่วนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นั้น การจัดพิธีพระราชทานปริญญาบัตรประจำปียังถือได้ว่า เป็นงานที่มีเกียรติสูงส่งเป็นพิเศษ เพราะเป็นงานที่ได้รับพระราชทานพระมหากุณนาธิคุณโดยตรง ที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายคือ เหล่าบัณฑิต พ่อแม่ผู้ปกครอง และคณาจารย์ทั้งหลายในมหาวิทยาลัย ต่างสามารถสัมผัสได้ถึงความปิติยินดีในครั้งนี้ ที่จะได้เห็นภาพของบัณฑิตแต่ละคนกำลังก้าวขึ้นรับพระราชทานปริญญาบัตรเพื่อเริ่มต้นอย่างเป็นทางการของชีวิตจริงแห่งการครองตนนอกรั้วมหาวิทยาลัยนับจากนี้ไป

เหล่าบัณฑิตเกษตรทั้งหลายอีกหนึ่งรุ่น ที่จะสำเร็จการศึกษาออกไปรับใช้สังคมไทย ตามความรู้ความสามารถที่ฝึกฝนมาตลอดระยะเวลาที่อยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คงจะได้สำนึกตระหนักร่วมกัน ณ บัดนี้ว่า การจะสำเร็จเป็นบัณฑิตนั้น แม้ว่าจะต้องฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคแสนยากเข็ญในการศึกษาเล่าเรียนแล้ว หากแต่ระยะเวลาจากนี้อันยาวไกลในเบื้องหน้า ยังจะทวีความท้าทายต่อบัณฑิตทั้งหลายว่า จะดำรงตนเองในชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงานอย่างไร จึงจะประสบความสำเร็จในชีวิตเหมือนบัณฑิตเกษตรรุ่นพี่ ๆ ที่ได้กระทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีไว้แล้ว รวมทั้งเพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองครูบาอาจารย์ และประชาชนในสังคมไทยทั่วไปไม่ผิดหวัง

ด้วยความหวังเฝ้ารอของชาวคณะมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อันหมายถึง ความหวังเฝ้ารอของคณะผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทุกฝ่าย รวมทั้งบัณฑิตเกษตรรุ่นพี่ที่จบการศึกษาออกไปแล้ว ที่มีต่อบัณฑิตใหม่ทั้งหลาย เปรียบเสมือนสายใยแห่งความรักและความผูกพันของชาวเกษตรศาสตร์ที่มีต่อกันมายาวนาน จวบจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งถือว่าเป็นปีแห่งความเป็นสิริมงคลสูงสุด เพราะเป็นปีแห่งการเฉลิมพระเกียรติในวาระ ๘๔ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้ดำเนินการจัดทำหนังสือที่ระลึกในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรขึ้น เพื่อเป็นสิ่งเตือนใจถึงสถาบันการศึกษา ที่ซึ่งครั้งหนึ่งเหล่าบัณฑิตทั้งหลายเคยได้รับการประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้มาก่อน

โดยวัตถุประสงค์สูงสุดของหนังสือเล่มนี้ ซึ่งใช้ชื่อว่า **“น้อมนำตามคำพ่อ”** จะเน้นคุณค่าถึงการเตือนสติให้แก่เหล่าบัณฑิตใหม่ทั้งหลาย รวมทั้งยังเป็นการเตือนใจบุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกผู้ทุกนาม ให้หวนระลึกถึงพระมหากุณนาธิคุณ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชกระแสรับสั่ง เป็นการเฉพาะแก่ขวามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันว่า เป็นพรอันประเสริฐที่ทรงคุณวิเศษยิ่ง ไม่เก่า ไม่ล้าสมัย หากแต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการใช้ชีวิต การทำงาน การดูแลครอบครัว และการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งให้ชาวเกษตรศาสตร์ได้สำนึกไว้ซึ่งพระมหากุณนาธิคุณในสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ที่เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เป็นมิ่งขวัญและสิริมงคลแก่ชาวคณะมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทั้งปวงมาโดยตลอด

คณะผู้จัดทำหนังสือเล่มนี้ จึงได้ดำเนินการรวบรวมพระบรมราโชวาท เฉพาะที่ทรงพระราชทานแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในโอกาสต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

ของมหาวิทยาลัย ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๕๓ ได้ทั้งสิ้นรวม ๙๒ องค์กร ซึ่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทุยกุศลสมัย ต่างได้น้อมนำเอาพระบรมราโชวาทเหล่านี้ มาเป็นเสมือนธงชัยในการดำเนินงาน โดยหนังสือเล่มนี้ได้จัดแสดงใจความสำคัญของพระบรมราโชวาทเหล่านั้น ให้สั้น กระชับ แต่สมบูรณ์ด้วยความหมายอันทรงคุณค่าโดยมิได้มีการตัดต่อใด ๆ ทั้งสิ้น โดยได้พยายามประดิษฐ์คำหลักประกอบเพื่อพรรณนาถึงเนื้อหาพระบรมราโชวาทแต่ละองค์ขึ้น รวมทั้งได้พยายามค้นหาตัวอย่างในความเป็นจริงของการประยุกต์พระบรมราโชวาทตามพันธกิจต่าง ๆ ทั้ง ๔ ประการของมหาวิทยาลัย และในการดำรงตนของบุคลากรทุกระดับชั้นทั้งคณาจารย์และนิสิตมาแสดงไว้ อันเป็นผลทำให้มหาวิทยาลัยสามารถดำรงพัฒนาการมาด้วยความมั่นคงและสมดุลตลอดมา ในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคมไทยและสังคมโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

โดยใจความสำคัญของพระบรมราโชวาทพระราชทาน ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้น้อมนำมาประยุกต์ใช้ใน ๔ พันธกิจ สามารถสรุปโดยสังเขป ดังนี้

(๑) ประยุกต์ในการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตที่สมบูรณ์

ทรงเน้นให้บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกคน ได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่อันสำคัญในสังคม นั่นคือ การสร้างชาติจากความรู้ที่มี โดยนำความรู้ไปช่วยพัฒนาประเทศไทยที่มีศักยภาพเหมาะสมกับการเกษตรอย่างยิ่ง และช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกร ชาวนาชาวไร่ ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ โดยทรงเน้นให้ทั้งผู้บริหาร คณาจารย์ผู้สอนวิชาความรู้ และบัณฑิตทั้งหลาย มีความเข้าใจในการบูรณาการองค์ความรู้ทุกสาขา ตลอดจนรู้จักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รู้จักการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับสภาพแวดล้อมที่แท้จริง และความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก

(๒) ประยุกต์ในการค้นคว้าวิจัย เพื่อรับใช้สังคม

ทรงเน้นให้คณาจารย์และบัณฑิตทั้งหลาย รู้จักใช้หลักเหตุผลทางวิชาการควบคู่ไปกับการใช้วิจารณ์ญาณและความเป็นจริงในการค้นคว้าวิจัย อย่าให้ยึดติดตำราจนเกินไป ทรงแนะให้นักวิจัยได้พิจารณาถึงผลการค้นคว้าที่จะเกิดในระยะสั้นและระยะยาว และอาจเป็นดังเหรียญ ๒ ด้านที่มีทั้งข้อดีและข้อเสียก็ได้ ทั้งนี้ ทรงแนะให้ยึดถือผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ในประเทศเป็นหลัก เพราะงานวิจัยที่ดีสามารถจะมีส่วนสร้างความมั่นคงในภาคเกษตรกรรม ให้เป็นพื้นฐานสำคัญของความมั่นคงในภาคส่วนอื่น ๆ ของประเทศ

(๓) ประยุกต์ในการให้บริการทางวิชาการอย่างแพร่หลาย

ทรงเน้นให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บริการสังคมและให้ความช่วยเหลืออย่างถูกต้องที่สุด คือ การบริการและช่วยเหลือเพื่อให้ทุกคนสามารถช่วยเหลือพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งถือว่า จะเป็นชัยชนะที่แท้จริงของการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทรงย้ำให้มหาวิทยาลัยตระหนักในกระบวนการพัฒนาประเทศตามหลักความพอเพียง มีขั้นตอนเป็นลำดับ โดยยึดถือหลักความซื่อสัตย์ สุจริต และเสียสละเพื่อส่วนรวม ความเข้าใจในหลักการพัฒนาดังกล่าว จะสามารถนำมาใช้ในการช่วยเหลือภาคเกษตรกรรมและประเทศชาติในภาพรวม ได้เป็นอย่างดี

(๔) ประยุกต์ในการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ

ทรงเน้นให้มหาวิทยาลัยมีความเข้าใจถึงความเจริญรุ่งเรืองของมวลศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชาติ ล้วนมาจากความสมดุลมั่นคงของการพัฒนาการเกษตร ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากพลังความสามัคคี การใช้ชีวิต การศึกษา และการทำงานในมหาวิทยาลัย ด้วยแนวทางอิทธิบาท ๔ ด้วยการมีจิตใจที่พอประมาณ ไม่คับแคบ และมีขันติ ทรงเน้นให้ขามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ความรู้ทั้งหลายควบคู่ไปกับการรักษาคุณธรรมในตนอยู่เสมอ เพื่อมุ่งเน้นสู่ความสำเร็จร่วมกันของทุกฝ่าย

ทั้งนี้ ได้แสดงข้อมูลโดยสรุปของพระบรมราโชวาทพระราชทานทั้ง ๙๒ องค์กร ที่ได้จำแนกตาม ๔ พันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย และเรียงตามลำดับปีที่พระราชทานก่อนหลังของแต่ละพันธกิจ ไว้ในตารางแล้ว

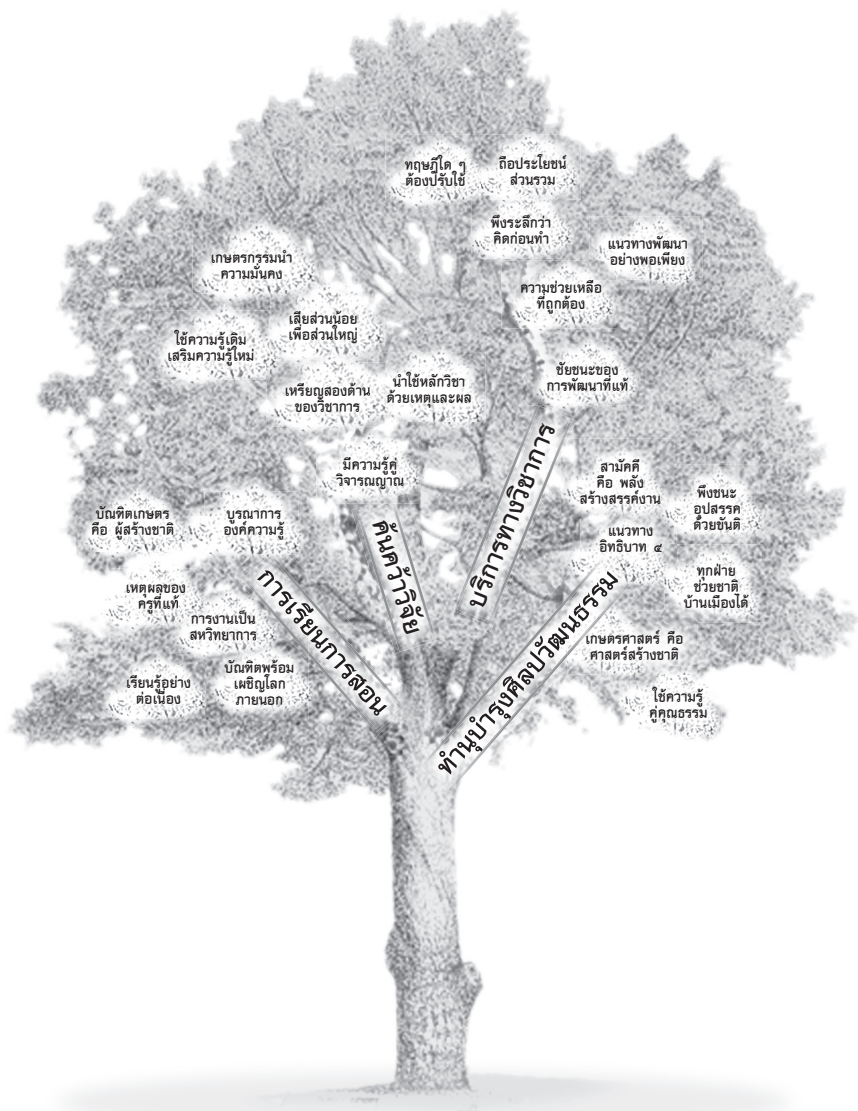
สรุปข้อมูล
ประมวลพระบรมราชโองการ
พระราชทานแก่นักวิทยาศาสตร์

ลำดับ	ว.ค.ป	คำหลัก	รายละเอียดพระราชทาน	พิธีมอบรางวัลฯ
๑	๒๕/๐๕/๒๕๕๓	ใช้ทรัพย์สินในดินสเปน้ำ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓	๓
๒	๓๐/๑๒/๒๕๕๕	เกษตรกรรมนำความคาดุ่สู่บ้านเมือง	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๕	๓
๓	๕/๐๗/๒๕๕๖	บิณฑิพเกษตรคือ ผู้รู้รับชาติ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๖	๑
๔	๑๑/๐๖/๒๕๕๖	จงเห็นเถิดว่า เกษตรกรรมสำคัญนัก	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๖	๓
๕	๑๔/๐๗/๒๕๕๘	เกษตรศาสตร์คือ ศาสตร์สู่รับชาติ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๘	๔
๖	๑๕/๐๗/๒๕๕๕	หน้าที่ที่พระราชทานแก่บัณฑิตเกษตรศาสตร์ (๑)	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๕	๑
๗	๑๑/๐๗/๒๕๕๐	มีความรู้สู่วิชาการขยาย	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๒
๘	๑๑/๐๗/๒๕๕๐	ใช้ความรู้เดิมเสริมความรู้ใหม่	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๒
๙	๑๖/๐๗/๒๕๕๐	จงมุ่งมั่นสร้างคุณค่าสืบแก่เกษตร	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๓
๑๐	๑๘/๐๗/๒๕๕๐	ภารกิจของบิณฑิพเกษตร	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๑
๑๑	๑๐/๐๗/๒๕๕๐	หน้าที่ที่พระราชทานแก่บัณฑิตเกษตรศาสตร์ (๒)	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๑
๑๒	๑๕/๐๗/๒๕๕๐	เผยแพร่ความรู้สู่ผู้เกษตรกร	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๒
๑๓	๑๐/๗/๒๕๕๐	ความหวังจากการเกษตรแดนใหม่	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๓
๑๔	๕/๐๗/๒๕๕๐	เกษตรกรรมและนั้เศรษฐิจ ไทยให้ก้าวหน้า	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๓
๑๕	๑๕/๐๗/๒๕๕๐	ความสำคัญองผลผลิตทางการเกษตร	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๒
๑๖	๑๗/๐๗/๒๕๕๐	เกษตรกรรมนำความมั่นคง	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๒
๑๗	๒๐/๐๗/๒๕๕๐	ความร่วมมือเหลือที่ถูกต้อง	พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญานั้ดร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๐	๓
๑๘	๒๘/๑๑/๒๕๕๐	ร่วมสามัคคีที่เพื่องานรวมร่ปรับปรุง	เสด็จทอดพระเนตรเห็นณั้พระเจดีย์ ๗ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐	๔
๑๙	๑๕/๐๗/๒๕๕๑	มองเกษตรกรรมในเชิงระบบ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ๗ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่๒๗ กันยายน ๒๕๕๑	๓

ลำดับ	วคป	คำหลัก	วัตถุประสงค์	วันที่ถึงมหาวิทยาลัย
๒๐	๓๐/๑๑/๒๕๑๑	ดูแลด้านไม้ประดับหรือดูแลตนเอง	เสร็จทอดพระเนตรดินนาบนริมน้ำและทรงเยี่ยมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๑	๒
๒๑	๑๐/๐๗/๒๕๑๒	หน้าที่พระราชทานแก่บัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๒	๑
๒๒	๒๕/๑๑/๒๕๑๒	เรียนรู้เพื่อคณาจารย์ของชีวิต	เสด็จฯ ทรงดนตรี ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๒	๓
๒๓	๑๖/๐๗/๒๕๑๓	คนสองประเภท นามานพัฒนา	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๓	๔
๒๔	๖/๐๒/๒๕๑๔	วิธีการการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเกษตรกร	เสด็จฯ ทรงดนตรี ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔	๒
๒๕	๑๑/๑๑/๒๕๑๔	เหตุผลของครูที่แท้	เสด็จฯ ทรงดนตรี ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔	๑
๒๖	๔/๐๗/๒๕๑๕	เอาชนะศัตรูที่ภายนอกและภายใน	พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงานปี่ไหมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๑๕	๑
๒๗	๒๐/๐๗/๒๕๑๕	พิธีระลึกเสมอว่าคิดก่อนทำ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๕	๓
๒๘	๑๔/๑๑/๒๕๑๕	พัฒนาการของโครงการหลวง	เสด็จฯ ทรงดนตรี ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕	๒
๒๙	๒๓/๐๖/๒๕๑๕	ทุกฝ่ายสามารถช่วยชาติบ้านเมืองได้	พระราชทานแก่คณะผู้จัดละครการกุศล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๕	๔
๓๐	๑๕/๐๗/๒๕๑๖	พิธีระดมทุนสร้างวัดชัยนาคี	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖	๔
๓๑	๑๔/๐๗/๒๕๑๖	ว่าด้วยแนวทางการพัฒนาอย่างพอเพียง (๑)	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๖	๓
๓๒	๑๕/๐๗/๒๕๑๖	ว่าด้วยแนวทางการพัฒนาอย่างพอเพียง (๒)	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖	๓
๓๓	๒๕/๐๗/๒๕๑๖	สิ่งที่ประทับใจจากงานเทวี	พระราชทานแก่คณะกรรมการสมาคมมิสก่อนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖	๓
๓๔	๑๕/๐๗/๒๕๑๖	ระหว่างจากทฤษฎีและปฏิบัติ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖	๓
๓๕	๑๔/๐๗/๒๕๑๖	ทฤษฎีใดๆ ก็ต้องนำไปใช้	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๖	๓
๓๖	๑๕/๐๗/๒๕๑๖	เสียสละน้อยเพื่อได้ส่วนใหญ่	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖	๒
๓๗	๑๖/๐๗/๒๕๑๖	ประโยชน์ของ “รับศิษย์และรับสอน”	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๖	๓
๓๘	๒๑/๐๗/๒๕๑๐	ความหมายที่สมบูรณ์ของเกษตรศาสตร์	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๐	๑
๓๙	๒๓/๐๗/๒๕๑๑	หน้าที่สำคัญของมหาวิทยาลัย	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๑๑	๑
๔๐	๑๕/๐๗/๒๕๑๒	การศึกษาในมหาวิทยาลัยชีวิต	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๒	๑
๔๑	๑๖/๐๗/๒๕๑๒	การทำงานได้รู้ว่าเป็นสหวิทยาการ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๒	๑

ลำดับ	วคป	คำหลัก	วโรกาสพระราชทาน	หนังสือมหาวิทยาลัย
๔๓	๑๕/๐๗/๒๕๒๔	บูรณาการองค์ความรู้	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔	๑
๔๓	๒๕/๐๗/๒๕๒๕	การนำให้หลักวิชาด้วยเหตุผลและผล	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๕	๒
๔๔	๒๑/๐๗/๒๕๒๖	แนวทางการเข้าถึงบทบาท ๔	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖	๔
๔๕	๑/๐๗/๒๕๒๗	ความรู้ ๔ ประการของบัณฑิต	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๗	๑
๔๖	๗/๐๗/๒๕๒๗	อย่าปฏิเสธงานของบัณฑิต	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันพุธที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๗	๔
๔๗	๑๗/๐๗/๒๕๒๗	เหรียญ ๒ ด้านของวิชาการ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๒๗	๒
๔๘	๑๕/๐๗/๒๕๒๗	คุณสมบัติบุคคลที่ดีมี	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ สวนอัมพร เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๗	๔
๔๙	๒๑/๐๗/๒๕๒๘	ข้อเสนอแนะสู่ความสำเริง	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพุธที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๘	๑
๕๐	๒๑/๐๗/๒๕๓๐	ข้อปฏิบัติในการทำงาน	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๐	๑
๕๑	๒๑/๐๗/๒๕๓๒	ความรู้คู่คุณธรรมนำความเจริญ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒	๔
๕๒	๒๖/๐๗/๒๕๓๓	ชีวิตาชีพที่ดีคือ ชีวิตการเรือนรู้อย่างต่อเนื่อง	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓	๑
๕๓	๑๗/๐๗/๒๕๓๔	ภาระของมหาวิทยาลัยและวินัยของบัณฑิต	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๓๔	๑
๕๔	๑๖/๐๗/๒๕๓๕	ความรู้เจริญเกิดจากความสมดุลในทุกด้าน	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๕	๔
๕๕	๑๕/๐๗/๒๕๓๖	บัณฑิตต้องพร้อมเผชิญโลกอนาคต	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๖	๑
๕๖	๒๑/๐๗/๒๕๓๖	ความสำเร็จในงนส่วนมาจากบูรณาการ	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพุธที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๖	๓
๕๗	๒๑/๐๗/๒๕๓๖	ผลทางตรงและทางอ้อมของการพัฒนา	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพุธที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๖	๑
๕๘	๒๕/๐๗/๒๕๓๗	คุณภาพการของงาน	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๗	๒
๕๙	๒๖/๐๗/๒๕๓๗	แนวทางปฏิบัติและปฏิบัติจริงของบัณฑิต	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพุธที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๗	๑
๖๐	๒๕/๐๗/๒๕๓๘	องค์ประกอบแห่งการพัฒนา	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๘	๓
๖๑	๒๖/๐๗/๒๕๓๘	ชัยชนะของการพัฒนาอย่างแท้จริง	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๘	๓
๖๒	๒๔/๐๗/๒๕๔๐	ปัญญาเกิดจากการศึกษาและประสบการณ์	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐	๑
๖๓	๒๕/๐๗/๒๕๔๐	บทเรียนดีของชีวิตการทำงาน	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐	๑

การน้อมนำใจความสำคัญของพระบรมราโชวาทมาประยุกต์ใช้ดังที่กล่าวนี้ เปรียบอีกนัยหนึ่ง เป็นเสมือนต้นนนทรี ซึ่งเป็น “ต้นไม้ของพ่อ” และเป็นต้นไม้สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้ทรงปลูกไว้ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ และได้เจริญเติบโตงอกงามขยายกิ่งก้านสาขาออกไปทั้ง ๔ ทิศทาง เจกเช่นในรายละเอียดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของ ๔ พันธกิจมหาวิทยาลัย ปรากฏเป็นทั้งร่มเงาและ สง่าราศีแห่งภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตลอดมา

โดยเฉพาะสำหรับบัณฑิตใหม่ทุกคนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเปรียบเหมือน “นนทร ช่อใหม่” ที่ผลดอกบานช่อเหลืองอร่ามจาก “ต้นไม้ของพ่อ” ให้สังคมไทยได้ชื่นชมต่อจากนี้ไป คงจะได้ยึดถือแนวทางจากพระบรมราโชวาทที่พระราชทานเป็นพิเศษเช่นนี้ เป็นแรงบันดาลใจ ที่จะช่วยเสริมพลังความคิด และการกระทำ ให้มีการขับเคลื่อนชีวิตของทุกคนต่อจากนี้ไป ในฐานะพลกนิกรที่ดี และบัณฑิตเกษตรผู้ที่ดี สังคมไทยตลอดจนพี่น้องเกษตรกรจำนวนมากในประเทศ ได้ฝากความหวังเอาไว้ว่า บัณฑิตทั้งหลาย จะเป็นผู้นำมาซึ่งแสงสว่างแห่งปัญญาในการช่วยแก้ไขและบรรเทาปัญหาทั้งหลายทั้งปวงที่มีอยู่บน แผ่นดินของพ่อผืนนี้

และเพื่อให้สะท้อนถึงความสำนึกที่แท้ของชาวเกษตรศาสตร์ทั้งปวง ในพระมหากษัตริย์คุณ ที่ได้รับพระราชทานจาก “คำของพ่อ” ที่มีต่อ “ลูก” ชื่อที่สมบุญตามเนื้อหาและความหมายของหนังสือ เล่มนี้ จึงเสนอให้ใช้ว่า “น้อมนำตามคำพ่อ: ประมวลพระบรมราโชวาทพระราชทานแก่มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และกวนน้อมนำประยุกต์ใช้ภายใต้พันธกิจมหาวิทยาลัย” เพื่อให้สื่อความหมายและแสดง สารในหนังสือเล่มนี้ อย่างตรงไปตรงมาที่สุด

ความใฝ่ฝันของคณะผู้จัดทำหนังสือเล่มนี้ คือ พยายามที่จะแสดงความชัดเจนในการประยุกต์ใช้ พระบรมราโชวาทในพันธกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ผ่านกิจกรรมของคณาจารย์และนิสิตในอดีตและ ปัจจุบัน โดยมีประจักษ์พยานทั้งเหตุการณ์และบุคคล อย่างไรก็ตาม การจัดทำหนังสือในลักษณะเช่นนี้ ต้องอาศัยความพร้อมของข้อมูลที่เหมาะสมและภาพประกอบที่เหมาะสม จึงเป็นที่แน่นอนว่า ความไม่ สมบูรณ์ในบางด้านจึงยังคงสามารถพบเห็นได้ และที่สำคัญคือ พระบรมราโชวาททุกองค์ ล้วนแต่ มีใจความสมบูรณ์เชิงบูรณาการ สามารถจะน้อมนำมาประยุกต์กับทุกพันธกิจมหาวิทยาลัยได้ เพียงแต่ คณะผู้จัดทำได้พยายามคัดเลือกใจความสำคัญ และจัดไว้ในแต่ละพันธกิจที่พิจารณาว่าเหมาะสมเท่านั้น โดยที่ทุกคนล้วนได้ตระหนักในข้อจำกัดเหล่านี้เป็นอย่างดี และพร้อมที่จะน้อมรับความคิดเห็นใด ๆ ไว้ด้วย จิตคารวะเสมอ

ในนามของประธานคณะกรรมการจัดทำหนังสือ ผมใคร่ขอขอบพระคุณคณะที่ปรึกษา คือ ศ. ดร. กำพล อดุลวิทย์ นายกสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รศ. วุฒิชัย กปิลกาญจน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ พร้อมทั้ง ดร.อรสุดา เจริญรัตน์ ผู้อำนวยการกองโครงการสัมพันธ์ สำนักราชเลขาธิการ และนายปรีชา สงกิตติสุนทร ผู้อำนวยการกองข่าว สำนักราชเลขาธิการ ที่กรุณารับเป็นที่ปรึกษาในการ จัดทำหนังสือครั้งนี้

ผมขอขอบคุณต่อคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณาจารย์ และบุคลากรทุกท่าน ที่ กรุณาให้กำลังใจ ข้อคิดเห็น ข้อมูล และภาพถ่าย สำหรับประกอบการทำหนังสือ โดยเฉพาะขอขอบคุณ ต่อคณะกรรมการฝ่ายจัดทำและกรรมการฝ่ายสนับสนุนทุกคน ที่ได้ร่วมแรงร่วมใจเป็นอย่างดีในการทำงาน โดยเฉพาะในช่วงนอกเวลาราชการ และที่ผมขอขอบคุณเป็นพิเศษ คือ รศ. ดร. ประเทือง ทินรัตน์ จาก คณะมนุษยศาสตร์ ที่กรุณาช่วยงานทุกด้านที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งประพันธ์บทกลอนให้ด้วยจิตอาสาที่ ชัดเจน และนางสาวอุทัยวรรณ กิจวีเชียร บุคลากรจากกองบริการการศึกษา ที่ช่วยประสานและลงมือ ปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความวิริยะอุตสาหะยิ่ง

หนังสือเล่มนี้ นับเป็นการจัดพิมพ์ครั้งที่สอง โดยมีการปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหา ภาพประกอบ และพระบรมราโชวาทองค์ล่าสุดให้สมบูรณ์ครบถ้วน ผมจึงมีความเชื่อมั่นว่า เมื่อกระบวนการจัดทำ หนังสือเล่มนี้ได้สำเร็จลงอย่างเรียบร้อยแล้ว ความสุขที่เกิดแก่คณะกรรมการทุกคนที่มีโอกาสได้แสดง ความจงรักภักดี และความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณอย่างเป็นรูปธรรม คือ หนังสือเล่มนี้ที่ปรากฏ อยู่ คงจะอยู่เหนือความเหินห่างและสิ่งตอบแทนอื่นใดทั้งปวง รวมทั้งการแสดงความยินดีต่อเหล่า บัณฑิตเกษตรผ่านเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ คงจะได้รับการสัมผัสได้และสานต่อให้มันคงยั่งยืนตลอดไป

ดร.ธันวา จิตต์สงวน

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เราทุกคนล้วนเป็นลูกของพ่อ: จากใจอธิการบดีถึงบัณฑิตเกษตร

โดย รศ.วุฒิชัย กปิลกาญจน์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในวาระพิเศษแห่งการรับพระราชทานปริญญาบัตร สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ทุกคนต่างเฝ้ารอคอยมาเป็นเวลาร่วมสี่ปี นับตั้งแต่วันแรกที่ก้าวเข้ามาในรั้วนนทรี ผมในฐานะอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ได้มีโอกาสดูแลและมีส่วนร่วมกับการเติบโตของทุกคนมาโดยตลอดทุกปี ขอแสดงความยินดีและแสดงความปรารถนาดีอีกครั้งหนึ่งมายังบัณฑิตทุกท่าน และครอบครัวของท่าน ที่สามารถทำความฝันของวันหนึ่งในอดีต ให้กลายเป็นความจริงในวันนี้

ต่อจากนี้ไป จึงเหลือเพียงการพิสูจน์กับกาลเวลาเท่านั้นว่า ท่านเป็นบัณฑิตเกษตรที่สมบูรณ์ ทั้งถึงพร้อมเพียงใด นั่นคือ ท่านสามารถนำความรู้ความสามารถที่ร่ำเรียนมา ตลอดจนประสบการณ์จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ท่านสะสมไว้ มาใช้เป็นประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด สำหรับชีวิตการทำงาน ชีวิตครอบครัว เป็นผู้นำความคิดและผู้ใช้ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นแนวทางหลักที่มหาวิทยาลัยได้น้อมนำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร และใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตทุกคนมีแนวทางในการก้าวเดินจากนี้ไปอย่างมั่นคง

การที่ท่านได้เข้ามาใช้ชีวิตในรั้วนนทรีร่วมสี่ปีนั้น ผมถือว่าเป็นช่วงเวลาที่ทำให้ยากยิ่ง ทุกคนจะจดจำช่วงเวลาเช่นนี้ได้ดี แม้กระทั่งตัวผมเองก็เช่นกัน ผมยังจดจำชีวิตนิสิตใหม่ในมหาวิทยาลัยได้ดีว่า เต็มไปด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พบประสบการณ์ใหม่ ๆ พวกเราทุกคนต้องเคยตัดสินใจ

ถูกบ้างผิดบ้างมาเหมือนกัน ซึ่งสังคมไทยรวมทั้งครูบาอาจารย์ทุกท่านก็พร้อมให้อภัยแก่พวกเราเสมอ ตามคตินิยมของสังคมไทยที่ผู้อ่อนเยาว์ทำอะไรที่ผิดพลาด ก็มักจะได้รับการยกเว้นให้ ไม่มีการถือโทษอย่างไร แต่ ณ บัดนี้เป็นต้นไป ทุก ๆ ท่านก็จะอยู่ในสถานภาพเช่นเดียวกับผมในปัจจุบันที่ต้องเริ่มใช้ชีวิตจริงนอกรั้วมหาวิทยาลัย รับผิดชอบตัวเองอย่างเต็มที่ด้วยการทำงานจริง ดังนั้นการกระทำใด ๆ ล้วนเป็นเรื่องจริง ที่มีการประเมินผลผิดหรือถูก มีรางวัลให้หรือมีการลงโทษได้ง่าย ผมจึงอยากจะเรียนกับบัณฑิตทุกท่านว่า จากนั้นไปท่านเหมือนลูกที่กำลังก้าวออกจากอกของพ่อแม่คนที่สอง คือ ครูบาอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ไป

สู่สังคมภายนอก ไปสู่โลกที่พร้อมจะเป็นเรื่องจริงต่อท่าน มากกว่าจะเป็นโลกแห่งการทดลอง เหมือนที่ท่านได้พบมาในรั้วมหาวิทยาลัย

แน่นอนที่สุด บัณฑิตทุกท่านคงจะไม่สามารถเลือกเส้นทางชีวิตให้เหมือนที่วาดฝันไว้ได้ บางท่านอยากรับราชการเหมือนคุณพ่อคุณแม่ แต่อาจจะต้องทำมางานภาคเอกชนแทน บางท่านอยากทำงานบริษัทได้เงินเดือนสูง ๆ แต่ต้องมาทำกิจการเล็กน้อย ๆ อยู่ต่างจังหวัด หรือบางท่านอาจจะต้องตัดสินใจทำงานอยู่ที่บ้านเพื่อดูแลผู้หลักผู้ใหญ่ที่บ้านซึ่งต้องการตัวท่านให้มาอาศัยอยู่ด้วย ไม่ว่าท่านจะเป็นกรณีใดก็ตาม ผมคิดว่า เป็นเรื่องปกติของชีวิต เราทุกคนอาจจะไม่ได้เป็นอย่างที่อยากจะจะเป็นเสมอไป

ผมอยากให้ท่านได้ตระหนักในข้อคิดสองอย่างคือ หนึ่ง เราอาจจะต้องเป็นอะไรก็แล้วแต่ แต่เราจะพยายามเป็นในบทบาทนั้น ๆ ให้ดีที่สุด และสอง ทุกเส้นทางชีวิตของทุกคนล้วนมีคุณค่าในตัวเอง ทุกชีวิตของเราไม่ได้ออกแบบไว้เพื่อการเปรียบเทียบกับกัน บัณฑิตทุกท่านจึงควรต้องเข้าใจและทำใจไว้ในเบื้องต้นว่า เราจะไม่เสียใจ น้อยใจในพรหมลิขิตที่วางอยู่เบื้องหน้า แต่จะตั้งใจทำชีวิตของเราจากนี้ให้ดีที่สุด

ผมอยากให้ท่านบัณฑิตเกษตรทุกท่าน ได้มั่นใจว่า ในวันนี้ ทุกท่านเป็นลูกหลานที่สมบูรณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แล้ว เราเป็นครอบครัวใหญ่ มีรากฐานที่มั่นคงแน่นหนามาร่วม ๗๐ ปี มีเครือข่ายดี พันธมิตรสหายมากมาย แยกย้ายกันออกไปใช้ชีวิตอยู่ทั่วประเทศ ผมและครูบาอาจารย์ทั้งหลายในมหาวิทยาลัยอาจจะมีอาวุโสเป็นผู้ปกครองของท่านบัณฑิตได้ หากแต่แท้จริงแล้ว พวกเราทุกคนในครอบครัวมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก็คือ รุ่นพี่ของท่าน เท่านั้น เพราะพวกเราทุกคนล้วนต่างมีพ่อที่แท้จริง ซึ่งคอยปกป้องดูแลพวกเราชาวมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มาช้านานแล้ว แม้กระทั่งในวันนี้ พ่อก็ยังห่วงใยดูแลพวกเราลูก ๆ อยู่เสมอ

ผมอยากจะทำให้ท่านบัณฑิตทุกท่าน ได้ก้มกราบที่พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และน้อมสำนึกไว้เถิดว่า นี่คือ “พ่อ” ที่ห่วงใยเอาใจใส่พวกเราลูก ๆ ชาวนนหรืออย่างแท้จริงมาโดยตลอด

ผมเองในฐานะลูกหลานนันทริคนหนึ่ง ได้ตระหนักอยู่เสมอว่า ผมได้อาศัยร่มพระบารมีในการดำเนินชีวิตในทางตรงหรือทางอ้อม จากวันที่ผมเป็นนิสิตปีที่ ๑ ของมหาวิทยาลัย มาจนวันนี้ที่ผมมีฐานะเป็นอธิการบดีในสถาบันแห่งนี้ ผมก็คือ รุ่นพี่อาวุโสของท่าน ที่ทำหน้าที่ผู้ดูแลบ้านในรั้วนันทริคนั้นเอง ผมรู้ว่า แนวทางตามพระราชดำริ พระราชดำรัส และที่สำคัญคือ ตามพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่เหล่าบัณฑิตเกษตรดั่งเช่นตัวผมหรือตัวท่านบัณฑิตทุกคนนั้น นับว่ามีคุณค่าสูงอย่างหาค่ามิได้ หากพวกเราจะน้อมนำไปปฏิบัติให้จริงจังขึ้น แม้ว่าจะไม่สมบูรณ์แบบนักก็ตาม ก็นับว่า จะเป็นข้อคิดล้ำค่าที่จะช่วยประคับประคองชีวิตของเราได้อย่างมาก

ผมเคยอ่านในหนังสือพบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระเมตตาารับสั่งในทำนองว่า สำหรับประชาชนคนไทยโดยทั่วไปนั้น หากประพฤติปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้เพียงเศษหนึ่งส่วนสี่ของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลนั้น ๆ ก็จะทรงพอพระราชหฤทัยแล้ว แปลให้เข้าใจง่าย ๆ แบบชีวิตนิสิตที่กำลังเรียนหนังสือว่า พระองค์ทรงเมตตาจะตัดเกรดพวกเราให้สามารถผ่านการสอบได้แทบทุกคน นอกเหนือจากพวกเราบางคน ที่แม้แต่ ๒๕% ก็ไม่สามารถจะทำได้ แต่สำหรับพวกเราที่เป็นลูกหลานของพระองค์ท่านในรั้วนันทรินั้น ผมคิดว่า พวกเราไม่ควรจะทำตัวให้พระองค์ท่านผิดหวัง

ผมอยากขอเชิญชวนพวกเราทุกคนให้มาตั้งใจร่วมกันว่า เราจะเป็นลูกที่ดีของพ่อ เป็นบัณฑิตเกษตรที่ดีของสังคมไทย และเป็นรุ่นน้องที่ดีของรุ่นพี่ เราจะตั้งใจประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เพื่อให้พ่อได้เห็นซึ่งผลงานของเรา

หนังสือเล่มนี้ที่ท่านอ่านอยู่นี้ คือ ของขวัญที่ผมขอมอบแก่บัณฑิตเกษตรทุกท่าน เป็นหนังสือที่ได้รวบรวมใจความสำคัญของพระบรมราโชวาททุกองค์ที่พระราชทานโดยตรงแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หรือพวกเราทั้งหลาย จึงถือว่า เป็นเสมือน“คำพ่อ” ที่ฝากไว้แก่ลูกทุกคนเพื่อสั่งสอนลูก ๆ ที่จะเดินออกจากบ้านรั้วนันทริแห่งนี้ไปใช้ชีวิตภายนอกบ้าน ให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตจริง ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน หรือน้อมนำไปเผยแพร่ในฐานะที่ท่านบัณฑิตทุกคนก็เป็นดั่งเสมือนผู้นำความคิดในสังคมไทยแล้ว การที่ท่านจะพูด จะเขียน จะตัดสินใจ หรือจะทำอะไรก็ตาม หากท่านยังคิดไม่ออกว่าจะเริ่มต้นทำอะไรจึงจะมีเหตุผล มีความรอบคอบระมัดระวัง มีความไม่ประมาท และเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายอย่างสมดุล คำตอบคือ ผมอยากให้ท่านค่อย ๆ อ่านหนังสือ “คำพ่อสอน” เพื่อตอบใจหทัยที่อยู่ในใจของท่าน ผมเชื่อว่า ท่านจะพบกับคำตอบได้จากหนังสือเล่มนี้

บัณฑิตใหม่หลายคน อาจจะมีความคิดเห็นว่า การใช้ชีวิตในยุคสมัยปัจจุบันนี้ เป็นสิ่งที่ยาก

ลำบาก มีปัจจัยต่าง ๆ มากมายเข้ามาเกี่ยวข้อง
เต็มไปด้วยความเสี่ยงและความไม่แน่นอนมาก
ขึ้นจากทุก ๆ มิติในสังคมไทยและในโลก ผมก็
คิดเช่นนั้น แต่ผมไม่อยากให้ท่านท้อใจ หหมดแรง
ใจ เส้นทางชีวิตของท่านยังยาวไกล หรือจะยัง
ยาวไกลได้มากกว่าผม ท่านจึงต้องพยายามสะสม
พลังความคิดและแง่คิดมุมมองให้สมบูรณ์มาก
ที่สุด เพื่อเตรียมตัวรับสถานการณ์ใด ๆ ที่จะมา
บังเกิดแก่ท่านในทุกเมื่อ

เมื่อมาถึงจุดนี้ ท่านจะต้องนึกไว้เสมอ
ว่า ท่านก็เป็นลูกคนหนึ่งที่มี “พ่อ” เป็นหลักชัย
ท่านก็เป็นศิษย์คนหนึ่งมี “ครูบาอาจารย์” ผมจึง
ขอให้ท่านได้มีกำลังใจที่จะฟันฝ่าอุปสรรคขวาง

หนามใด ๆ ไปให้ได้ แต่ถึงกระนั้น ผมในฐานะผู้ดูแลบ้านรั้วนนทรีในขณะนี้ ยินดีจะเปิดบ้านต้อนรับ
พวกเราทุกคนกลับสู่บ้านที่แสนอบอุ่นและพร้อมจะมอบความช่วยเหลือให้ท่านเสมอ ขอให้กลับบ้านเรา
เมื่อมีปัญหาอุปสรรคที่เหลือบ่าฝ่าแรงของท่าน พวกเราจะพยายามช่วยเหลือกันและกันอย่างเต็มที่

ในโลกปัจจุบันและอนาคตที่เต็มไปด้วยโอกาส ความท้าทาย ความทันสมัย และการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว
บัณฑิตใหม่ทุกท่านไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากจะก้าวออกไป ก้าวออกไปทำหน้าที่
ในการใช้ชีวิต ก้าวออกไปเพื่อทำกิจการงาน ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม ให้สมกับการ
เป็นลูกที่ดีของ “พ่อ” ให้สมกับเป็นศิษย์ที่ดีของครูบาอาจารย์ และให้สมกับเป็นรุ่นน้องที่ดีของรุ่นพี่ ๆ
สังคมไทยกำลังรอคอยท่านในฐานะคลื่นลูกใหม่ที่ทยอยเข้ามาขับเคลื่อนสังคมไทยแทนที่คลื่นลูก
เก่า ๆ ที่นับวันจะหมดพลังลง ผม รุ่นพี่ทุกคน และครูบาอาจารย์ทุกคนในบ้านในรั้วนนทรีพร้อมจะ
สนับสนุนท่าน ให้กำลังใจ

และพวกเราจะพยายามรวบรวมผลงานความดีของท่านที่ปรากฏ เพื่อแจ้งให้ “พ่อ” ของเรา
ได้รับทราบ ว่า ลูกบัณฑิตใหม่รุ่นนี้ จะไม่ทำให้ “พ่อ” ผิดหวัง แต่จะทำตนให้เป็นคนดีเหมือนดังเช่น
ลูกรุ่นก่อน ๆ จากบ้านรั้วนนทรีที่ผ่านมา ผมมีความมั่นใจในตัวท่านบัณฑิตใหม่ทุกคนว่า ท่านต้องทำได้
และเราจะสร้างความภาคภูมิใจร่วมกันเช่นนี้ตลอดไป

คณะกรรมการจัดทำหนังสือ

ที่ปรึกษา

นายกสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ศ.ดร. กำพล อดุลวิทย์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (รศ. วุฒิชัย กปิลกาญจน์)

ประธานคณะกรรมการ

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ (ผศ.ดร.ธันวา จิตต์สงวน)

รองประธานคณะกรรมการ

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (รศ.ดร.พนิต เข้มทอง)

คณะกรรมการฝ่ายการจัดทำ

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (รศ.ดร.ลิลลี่ กาวีตะ)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ (ดร.ถวัลศักดิ์ เผ่าสังข์)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ (อาจารย์เออวดี อุบลสุข)
ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา (นางสาวนรินทร์ ภาชนะทิพย์)
รศ.ดร.ประเทือง ทินรัตน์
นางจุไร เกิดควน
นายดุสิต มุขยประเสริฐ
นางสาวอุทัยวรรณ กิจวิเชียร
นางวัชรี ทองทิพย์
นายพลวัฒน์ ตันหัน
นายวัชร นิลประพันธ์
นางสาวสุตติดา มีสวัสดิ์
นางสาวธวัลรัตน์ อยู่คงดี

สารบัญ

	หน้า
มหाराชาเคียรวาท	(๒)
ไต่ร่มพระบารมี	(๑๗)
สำนักในพระมหากรุณาธิคุณ	(๑๘)
คำนำในการจัดทำ	(๑๙)
เราทุกคนล้วนเป็นลูกของพ่อ	(๒๓)
คณะกรรมการจัดทำหนังสือ	(๓๑)
คณะกรรมการฝ่ายสนับสนุน	(๓๑)
สรุปข้อมูลเกี่ยวกับประมวลพระบรมราชาวาท พระราชทานแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
พันธกิจที่ ๑ มหาวิทยาลัยเพื่อผลิตบัณฑิตที่สมบูรณ์	
บัณฑิตเกษตรคือ ผู้สร้างชาติ	๒
หน้าที่พระราชทานแกบัณฑิตเกษตรศาสตร์ (๑)	๓
ภารกิจของบัณฑิตเกษตร	๔
หน้าที่พระราชทานแกบัณฑิตเกษตรศาสตร์ (๒)	๕
หน้าที่พระราชทานแกบัณฑิตเกษตรศาสตร์ (๓)	๖
เหตุผลของครูที่แท้	๗
เอาชนะศัตรูทั้งภายนอกและภายใน	๘
ความหมายที่สมบูรณ์ของเกษตรศาสตร์	๙
หน้าที่สำคัญของมหาวิทยาลัย	๑๐
การศึกษาในมหาวิทยาลัยชีวิต	๑๑
การทำงานใด ๆ ล้วนเป็นสหวิทยาการ	๑๒
บูรณาการองค์ความรู้	๑๓
ความรู้ ๔ ประการของบัณฑิต	๑๔
ข้อเสนอแนะสู่ความสำเร็จ	๑๕
ข้อปฏิบัติในการทำงาน	๑๖
คุณสมบัติ ๕ ประการ ของผู้จะประสบความสำเร็จ	๑๗
ชีวิตบัณฑิตคือ ชีวิตการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	๑๘
ภาระของมหาวิทยาลัยและวินัยของบัณฑิต	๑๙
บัณฑิตต้องพร้อมเผชิญโลกนอกมหาวิทยาลัย	๒๐
ผลทางตรงและทางอ้อมของการพัฒนา	๒๑
แนวทางปฏิบัติตนและปฏิบัติงานของบัณฑิต	๒๒
ปัญญาเกิดจากการศึกษาและประสบการณ์	๒๓
บทเริ่มต้นของชีวิตการทำงาน	๒๔
ความสำเร็จในชีวิตมิได้เกิดขึ้นโดยพลัน	๒๕
บัณฑิตเป็นความหวังของประเทศชาติ	๒๖

คุณสมบัติพิเศษของบัณฑิต	๒๓
ปัจจัยสู่ความสำเร็จของงาน	๒๔
การศึกษาในมหาวิทยาลัยที่แท้จริง	๒๕
รู้จักส่งเสริมความรู้ของตนเอง	๓๐

พันธกิจที่ ๒ มหาวิทยาลัยเพื่อการวิจัยรับใช้สังคม

มีความรู้คู่วิจารณ์ญาณ	๓๒
ใช้ความรู้เดิมเสริมความรู้ใหม่	๓๓
เผยแพร่ความรู้สู่เกษตรกร	๓๔
ความสำคัญของผลผลิตทางการเกษตร	๓๕
เกษตรกรรมนำความมั่นคง	๓๖
ดูแลต้นไม้ให้เหมือนดูแลตนเอง	๓๗
วิชาการครบถ้วนแล้วที่เกษตรศาสตร์	๓๘
พัฒนาการของโครงการหลวง	๓๙
เสียสละน้อยเพื่อได้ส่วนใหญ่	๔๐
การนำใช้หลักวิชาด้วยเหตุและผล	๔๑
เหรียญ ๒ ด้านของวิชาการ	๔๒
คุณูปการของชาวนา	๔๓
งานสำคัญ ๒ ส่วนของมหาวิทยาลัย	๔๔
รู้จักประสานงานประสานประโยชน์	๔๕
ประโยชน์จะเกิดเมื่อลงมือทำ	๔๖
บนเส้นทางสู่ความสำเร็จ	๔๗

พันธกิจที่ ๓ มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมบริการทางวิชาการให้แพร่หลาย

ใช้ทรัพยากรในดินสิ้นในน้ำ	๕๐
เกษตรกรรมนำความผาสุกสู่บ้านเมือง	๕๑
จงเห็นเถิดว่าเกษตรกรรมสำคัญนัก	๕๒
จงมุ่งมั่นสร้างคุณค่าสินค้าเกษตร	๕๓
ความหวังจากการเกษตรแผนใหม่	๕๔
เกษตรกรรมจะนำเศรษฐกิจไทยให้ก้าวหน้า	๕๕
ความช่วยเหลือที่ถูกต้อง	๕๖
มองเกษตรกรรมในเชิงระบบ	๕๗
เรียนรู้เพื่อตนเองจากความจริงของชีวิต	๕๘
พึงระลึกเสมอว่าคิดก่อนทำ	๕๙
ว่าด้วยแนวทางการพัฒนาอย่างพอเพียง (๑)	๖๐
ว่าด้วยแนวทางการพัฒนาอย่างพอเพียง (๒)	๖๑
สำหรับนิสิตเก่าชาวนนทรี	๖๒
ระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	๖๓

ทฤษฎีใด ๆ ก็ต้องปรับใช้	๖๔
ประโยชน์ของ “รับผิดชอบ” และ “รับผิดชอบ”	๖๕
ความสำเร็จในงานล้วนมาจากบูรณาการ	๖๖
องค์ประกอบแห่งการพัฒนา	๖๗
ชัยชนะของการพัฒนาอย่างแท้จริง	๖๘
ลำดับขั้นการพัฒนาของเกษตรกรรม	๖๙
การพัฒนาที่เหมาะสมกับประเทศไทย	๗๐
ความรู้และคุณธรรม คือ เงื่อนไขของความเจริญ	๗๑
บัณฑิตต้องมีความรู้คู่ความคิด	๗๒
หลักการส่งเสริมความก้าวหน้าสู่เป้าหมาย	๗๓
ข้อคิดก่อนเริ่มต้นการปฏิบัติงาน	๗๔
พึงถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ	๗๕
บัณฑิตย่อมรู้จักการปรับใช้ความรู้	๗๖
สำคัญคือ การควบคุมจิตใจของตนเอง	๗๗
คนหนุ่มมากต้องมีความจริงใจต่อกัน	๗๘
พึงนำคุณธรรมเสริมวิชาการ	๗๙
ชื่อเสียงสุจริตเป็นที่ตั้งของการทำงาน	๘๐
ละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	๘๑
เรียนรู้แนวทางในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน	๘๒

พันธกิจที่ ๔ มหาวิทยาลัยเพื่อทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ

เกษตรศาสตร์คือ ศาสตร์สร้างชาติ	๘๔
ร่วมสามัคคีเพื่อนนันทรีทรงปลูก	๘๕
คนสองประเภทในงานพัฒนา	๘๖
จรรโลงประเทศ คือหน้าที่เป็นพิเศษของผู้มีการศึกษา	๘๗
ทุกฝ่ายสามารถช่วยชาติบ้านเมืองได้	๘๘
พึงชนะอุปสรรคด้วยขันติ	๘๙
แนวทางแห่งอิทธิบาท ๔	๙๐
อย่าปฏิบัติงานอย่างคับแคบ	๙๑
คุณสมบัติของบุคคลที่พึงมี	๙๒
ความรู้คู่คุณธรรมนำความเจริญ	๙๓
ความเจริญเกิดจากความสมดุลในทุกด้าน	๙๔
หลักการครองตนของบัณฑิต	๙๕
สามัคคีคือ พลังสร้างสรรค์งาน	๙๖
ความสำเร็จร่วมกันสำคัญกว่าสิ่งอื่น	๙๗
ลักษณะบุคคลที่พอประมาณ	๙๘
เกษตรรู้รักสามัคคี	๙๙

เกษตรศาสตร์ปราดเปรื่อง

พันธกิจที่ ๑

มหาวิทยาลัยเพื่อผลิตบัณฑิตที่สมบูรณ์

บัณฑิตเกษตรคือ ผู้สร้างชาติ

....จงพยายามเอาวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองให้เต็มที่ ประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม วิชาที่ท่านได้ศึกษามาทุกสาขาล้วนแต่เป็นประโยชน์แก่การกสิกรรม และการเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง ดังนั้นโอกาสที่ท่านทั้งหลายจะช่วยกันสร้างชาติบ้านเมืองในด้านนี้ จึงมีอยู่มากมาย ขอให้ท่านทั้งหลายจงพยายามช่วยกันทำหน้าที่ให้ดีที่สุด....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๖

ขบวนบัณฑิตตั้งต้นจากตึกชีววิทยา (ปัจจุบันคือ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) เดินสู่หอประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อเข้าร่วมพิธีพระราชทานปริญญาบัตร นับเป็นขบวนแห่งเกียรติยศ ยังความภาคภูมิใจแก่บัณฑิตทุกคน ประเพณีการเดินแถวบัณฑิตนี้ ยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน แม้ว่าเส้นทางจะเปลี่ยนแปลงไปบ้างก็ตาม

หน้าที่พระราชทานแก่นักนิติเวชศาสตร์ (๑)

....สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา เป็นบัณฑิต ข้าพเจ้าขอเตือนว่า จงพยายามนำวิชา ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาไปใช้ให้เป็นประโยชน์ แก่บ้านเมืองให้เต็มที่ ประเทศไทย เป็นประเทศกสิกรรม วิชาที่ท่านได้ศึกษามาทุกสาขา ล้วนเป็นประโยชน์ แก่การกสิกรรมและเศรษฐกิจ ของประเทศโดยตรง ดังนั้น โอกาสที่ท่านทั้งหลาย จะช่วยกันทะนุบำรุงบ้านเมืองในด้านนี้จึงมีอยู่มาก ขอให้ท่านทั้งหลาย จงพยายามช่วยกัน ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๙

พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปรียบเสมือนการเปิดประตูสู่โลกภายนอกของบัณฑิตทุกคน ซึ่งต่างเฝ้าใจจดใจจ่อที่จะถึงวาระอันสำคัญยิ่งนี้ พร้อมทั้งความตระหนักถึงหน้าที่โดยตรงของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัย คือ การนำวิชาความรู้ไปใช้ประโยชน์แก่ส่วนรวมให้มากที่สุด โดยพิธีจัดขึ้น ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๑๙

ภารกิจของบัณฑิตเกษตร

....ข้าพเจ้าขอแสดงความหวังว่า นิสิตที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งนับวันจะทวีจำนวนมากขึ้น เมื่อออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว ควรจะได้เตรียมตัวให้พร้อมในอันที่จะไปดำเนินงานอาชีพของตนรูปใด เพราะมหาวิทยาลัยก็ได้ประสาทวิชาทุกสาขาให้แล้ว เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า เศรษฐกิจของประเทศไทยเราขึ้นอยู่กับเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นท่านต้องระลึกถึงการกิจอันสำคัญยิ่งนี้อยู่เสมอ และช่วยกันฟื้นฟูเกษตรกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปโดยรวดเร็ว....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๐๓

การฝึกงานและการวิจัยภาคสนาม เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้ความสำคัญ เพราะเป็นการสร้างประสบการณ์ในการทำงานและเตรียมความพร้อมของนิสิต ก่อนที่จะได้ประสบในชีวิตจริงของการทำงาน ภายหลังจากที่สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตเกษตรศาสตร์แล้ว ทั้งยังสามารถเรียนรู้ที่จะสร้างความร่วมมือกับเกษตรกรและเครือข่ายนักวิชาการจากต่างประเทศอีกด้วย

หน้าที่พระราชทานแก่นักศึกษาด้านเกษตรศาสตร์ (๒)

....การเกษตรเป็นหัวใจอันสำคัญในการเศรษฐกิจของประเทศเราเพียงใด ย่อมทราบดีอยู่แล้ว ประชาชนจะอยู่ดีกินดีและมีความก้าวหน้า ก็ต้องอาศัยความรู้และวิชาการอย่างที่ท่านได้เรียนมา ฉะนั้น เป็นหน้าที่ของท่านที่จะนำเอาหลักวิชาไปปฏิบัติให้เป็นตัวอย่าง เพื่อให้ประชาชนมีความเลื่อมใสด้วย ขอให้ท่านทั้งหลายจงพยายามช่วยกันทำหน้าที่นี้ให้ดีที่สุด....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ส่วนหนึ่งของบัณฑิตเกษตรรุ่น KU ๑๘ ยืนเรียงแถวถ่ายภาพด้วยความภูมิใจและความตระหนักในหน้าที่ของตน ที่จะดำเนินต่อไปหลังจากนี้ให้สมกับเป็นบัณฑิตเกษตรศาสตร์ บัณฑิตในภาพอาทิ คุณหญิงสุชาดา ศรีเพ็ญ (เหมะจันทร์) (กลางภาพ) และ รองศาสตราจารย์ดร.ไพบุลย์ ประพตธรรม (ขวาสุด) ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นพลังสำคัญส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หน้าที่พระราชทานแก่นักทิตเกษตรศาสตร์ (๓)

....ดังนั้นเราจึงต้องการนักวิชาการทุก ๆ สาขา เพื่อที่จะมาวางโครงการที่รอบคอบ และแก้ไข สิ่งนี้อาจก่อให้เกิดความเสียหายนั้น ช่วยกันให้ความรู้ความคิดที่ถูกต้องตามหลักวิชาแก่ราษฎร แนะนำ วิทยากรทำงานอาชีพ ให้รู้จักแก้ไขอุปสรรคขัดข้อง หรือเปลี่ยนการทำงานให้เหมาะสมเป็นประโยชน์ดี กว่าเก่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ศึกษามาเป็นอย่างดีมีความรู้สูง สมควรที่สุดที่จะ รับหน้าที่นี้....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๒

ถึงแม้ว่ารูปแบบของการรับพระราชทานปริญญาบัตรในสมัยก่อน จะนับว่ามีความแตกต่างจาก ในปัจจุบัน เนื่องจากมีบัณฑิตจำนวนน้อย แต่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกคน ทุกยุคทุกสมัย ต่างสำนึกในพันธกิจสำคัญคือ การนำวิชาความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม โดยเฉพาะเพื่อช่วย เหลือเกษตรกรผู้ยากจน ซึ่งบัณฑิตเกษตรเป็นผู้ที่น่าจะทำหน้าที่เช่นนี้ได้ดีที่สุด

เหตุผลของครูที่แท้

....คณาจารย์ทั้งหลายย่อมต้องมีความเมตตาต่อลูกศิษย์ ย่อมต้องการให้ลูกศิษย์ได้ดี ต้องการให้ลูกศิษย์ได้มีความสามารถที่จะมาทำหน้าที่ มาทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ไม่อย่างนั้นอาจารย์ต่าง ๆ ทั้งหลายคงลาออกไปหมดแล้ว ที่อาจารย์ทั้งหลายไม่ลาออก ไม่ใช่เพราะว่าอาชีพครูมีเงินมีทองดี ตรงข้ามมาเป็นครูสตรังสตาบคก็ไม่ว่างมี แต่ว่าเพราะอยากที่จะให้ความรู้ความสามารถแก่ลูกศิษย์ และเห็นแก่บ้านเมืองเห็นแก่ส่วนรวม....

พระบรมราโชวาทพระราชนานในโอกาสเสด็จฯทรงดนตรี ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

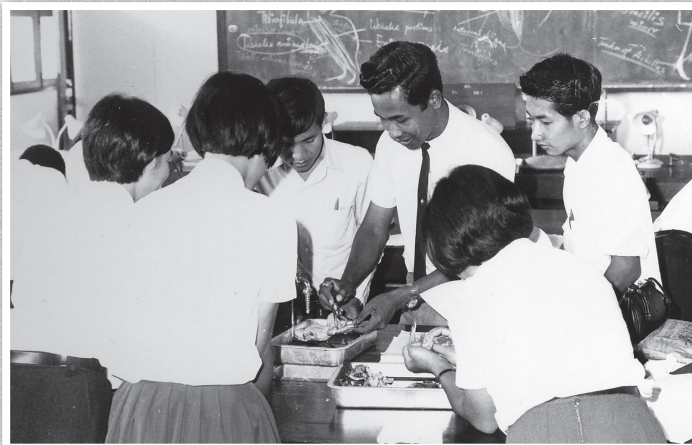

ผู้ที่ได้ชื่อว่า “ครู” มีความหมายว่าเป็นผู้ที่หนักแน่น เป็นผู้ที่มีความตั้งใจจริงในการประกอบวิชาชีพของตน ซึ่งได้แก่การสั่งสอนศิษย์ให้ได้ดี เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองเป็นหลัก ไม่นั่นในลาภสักการะ ซึ่งบุคคลที่มีคุณสมบัติของ “ครูที่แท้” เช่นนี้มีเป็นจำนวนมากในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่อดีตมาแล้ว ดังในภาพ อาทิ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) อินทรี จันทรสติชัย ศาสตราจารย์จักร โชติศาลิกร ศาสตราจารย์ (พิเศษ) บุญ อินทร์มรรย และศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร

เอาชนะศัตรูทั้งภายนอกและภายใน

....ขอร้องให้ทุกคนประกอบด้วยปัญญาที่เฉียบแหลมจริง ๆ ด้วยความตั้งใจเข้มแข็ง แข็งแกร่ง ที่จะต่อสู้ ทั้งในด้านหลักวิชา คือการเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากทั้งในการต่อสู้กับตนเองในความเหนื่อย ในความท้อถอย คือบางทีก็อาจมีความไม่ได้อยู่ในตัว บอกว่าขี้เกียจเสียดีกว่าที่จะทำงาน เราต้องเข้มแข็ง ต้องตั้งใจที่จะต่อสู้ศัตรูทั้งภายนอกภายใน เพื่อที่จะให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของการเป็นนักศึกษา เพื่ออนาคตของตัว เพื่ออนาคตของบ้านเมือง....

พระราชดำรัส พระราชทานแก่ คณะกรรมการจัดงานปีใหม่ ๒๕๑๕ ขององค์การนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๑๕

นิสิตเกษตรศาสตร์ทุกคนได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นผู้มีความมานะพยายามในการศึกษาเล่าเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อจะได้เป็นผู้มีความแข็งแกร่งอดทน และละเอียดรอบคอบ สามารถเอาชนะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเกิดจากสภาพแวดล้อมใด ๆ ก็ตาม ดังเช่น ดร.เสนีย์ สงศรี และนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ กำลังร่วมกันทดลองปฏิบัติการทางชีววิทยา

ความหมายที่สมบูรณ์ของเกษตรศาสตร์

....คำว่าเกษตรศาสตร์ อันเป็นชื่อของมหาวิทยาลัยนี้นั้นฟังดูมีความหมายจำกัดอยู่เพียงการทำนา แต่ความจริงเกษตรศาสตร์ ตามความหมายในปัจจุบัน ก็น่าจะกว้างขวางมาก คือรวมเอาวิชาหรือศาสตร์ทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจิตใจของมนุษย์เข้าไว้เกือบทั้งหมด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงสอนวิชาการสาขาต่าง ๆ มากมายหลายสาขา ทั้งฝ่ายวิทยาศาสตร์ ทั้งฝ่ายศิลปศาสตร์ เรียกได้ว่าครบถ้วนที่จะเป็นมหาวิทยาลัยในความหมายสากลอย่างสมบูรณ์....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๐

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถือกำเนิดมาได้ร่วมศตวรรษแล้ว ผลิตภัณฑ์ดอกไปรษณีย์สังคมในหลากหลายสาขา ถือว่าได้มีจำนวนนิสิตมากที่สุดในบรรดามหาวิทยาลัยของไทย คำว่า “เกษตรศาสตร์” จึงมีความหมายครอบคลุมในสาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ดั่งบัณฑิตจำนวนมากในชุดครุยของคณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของทุกปี สะท้อนถึงความหมายของ “เกษตรศาสตร์” ได้อย่างสมบูรณ์

หน้าที่สำคัญของมหาวิทยาลัย

....มหาวิทยาลัยมีหน้าที่สำคัญประการแรก ที่จะส่งเสริมกิจการด้านวิชาการให้เจริญก้าวหน้า และกว้างขวางลึกซึ้ง แล้วจัดการให้นักศึกษาได้เล่าเรียนอย่างดี ให้แต่ละคนได้รับวิชาความรู้ตามที่ ตั้งใจจะเรียนอย่างเต็มที่...อีกประการหนึ่ง สิ่งทั้งหลายอันเกี่ยวกับการแสดงผลการเรียน เช่น ระบบ คะแนน เกียรตินิยม รางวัลการศึกษา ล้วนมีความสำคัญ มีอุปการะส่งเสริมการศึกษาทั้งสิ้น... มหาวิทยาลัยจึงไม่ควรมองข้ามสิ่งดังกล่าว ไม่ว่าด้วยเหตุใด หากแต่ควรจัดทำให้เป็นปัจจัยวัดผลที่เป็น มาตรฐานเชื่อถือได้....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๑

การเรียนการสอน เป็นภารกิจที่สำคัญประการแรกของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพราะมี เป้าหมายที่จะผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติ โดยมโนนโยบายเน้นให้อาจารย์และนิสิต ตระหนักในหน้าที่ของตน ซึ่งก็คือ หน้าที่ของมหาวิทยาลัยนั่นเอง ดังที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์ เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ อธิบดีอธิการบดี กำลังประธานโอวาทและคำแนะนำแก่นิสิตที่เข้าเฝ้า โดยมีรอง อธิการบดีเข้าร่วมด้วย ซึ่งต่อมาต่างได้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีทั้งสามท่าน

การศึกษาในมหาวิทยาลัยชีวิต

....การศึกษาในระบบส่วนใหญ่ ผู้ศึกษาได้รับความรู้ถ่ายทอดจากครูบาอาจารย์ และจากการศึกษาค้นคว้าเป็นสำคัญ แต่มิได้เรียนรู้จากการกระทำหรือการพบเห็นด้วยตนเองโดยตรง ครั้นเมื่อออกไปทำงานและดำเนินชีวิตด้วยตนเองแล้ว จึงประสบเหตุการณ์และสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัญหาให้ต้องขบคิด ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันชัดเจนแจ่มแจ้งในสิ่งทั้งปวงที่เกี่ยวกับชีวิตของแต่ละคนยิ่งขึ้น...

...ดังนั้น การศึกษานอกระบบภายหลังที่สำเร็จการศึกษา หรือการศึกษาในมหาวิทยาลัยชีวิต จึงมีความสำคัญมาก ในการที่จะสร้างเสริมให้ผู้ผ่านการศึกษาในระบบมาแล้ว เกิดความรู้ ความเฉลียวฉลาด สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมอย่างมั่นคงเป็นสุข...

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๒

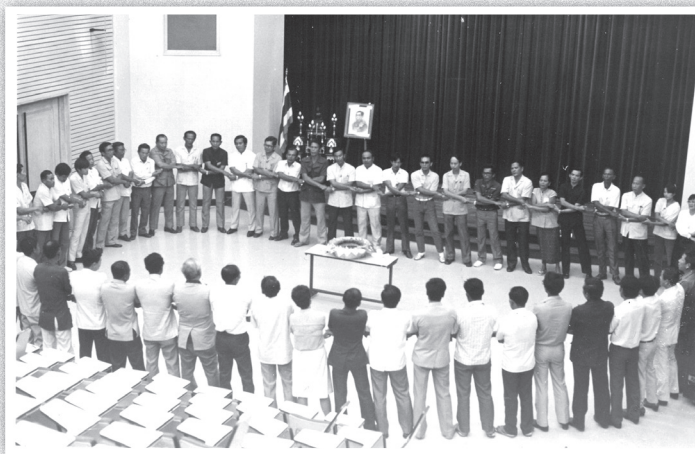

ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ล้วนตระหนักเป็นอย่างดีว่า การศึกษาที่แท้จริงนั้น มิได้จำกัดอยู่เฉพาะจากครูบาอาจารย์ และห้องเรียน หากแต่ต้องเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์จากการทำงานโดยตรงจากไร่นา เกษตรกร และชุมชน จึงจะนำมาซึ่งความสำเร็จในบั้นปลายได้ ดร.เอนก ศิลปะพันธุ์ นักวิชาการจากภาคเอกชน ศิษย์เก่า KU ๒๔ คณะเกษตร (ยีนवासุด) นับเป็นตัวอย่างของคนที่มีการศึกษาทั้งจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และจากมหาวิทยาลัยชีวิต

การงานใดๆ ล้วนเป็นสหวิทยาการ

....วิชาการต่าง ๆ สาขานั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องถึงกัน อย่างแนบแน่น และต่างสนับสนุนส่งเสริมกันอย่างทั่วถึง แต่ละคนจะทำงานด้านใด จะใช้วิชาการใดก็ตาม จึงสมควรและจำเป็นที่จะต้องตั้งใจและพยายามใช้วิชาการให้เป็นประโยชน์อุดหนุนประคับประคองกันและกัน เพื่อให้สำเร็จผลเลิศและบังเกิดประโยชน์อันสมบูรณ์ที่จะช่วยให้บรรลุจุดหมายตามที่มุ่งปรารถนา....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๒๓

วิชาการแต่ละสาขามีความสำคัญ และมีคุณค่าในตัวเอง การนำคุณค่าทั้งหลายมาใช้ให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน นับเป็นสิ่งสำคัญ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตระหนักในเรื่องนี้เป็นอันดี จึงได้มีโครงการจัดการเรียนการสอนในเชิงสหวิทยาการ และสหกิจศึกษา ซึ่งคาดว่าจะมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อยทุกขณะ ดังในภาพที่นักวิชาการจากหลายสาขามาร่วมประชุมระดมความคิดจนประสบความสำเร็จ

บูรณาการองค์ความรู้

....วิทยาการใด ๆ ก็ตาม จะใช้ให้เป็นประโยชน์แต่ลำพังอย่างเดียวมิได้ เป็นหน้าที่ของนักวิชาการที่จะต้องทำความเข้าใจให้ชัดแจ้งแน่นอนว่า นอกจากแต่ละคนจะต้องเชี่ยวชาญในวิชาเฉพาะของตนแล้ว ยังจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปิดตาเปิดใจให้กว้างขวางสว่างไสว เพื่อเรียนรู้ให้ทั่วถึง และเพื่อประสานกับนักวิชาการอื่น ๆ และคนอื่น ๆ ให้ได้โดยสอดคล้องด้วย....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔

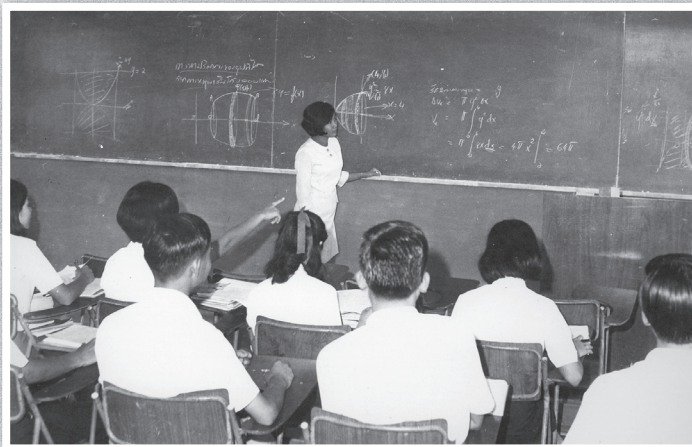

การบูรณาการองค์ความรู้ นั้น สามารถกระทำได้ในหลายระดับ ซึ่งล้วนแต่จะยังประโยชน์ให้เกิดอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเสมอ ดังศาสตราจารย์ ระพี สาคริก อดีตอธิการบดีกำลังร่วมประชุมหารือร่วมกับคณะผู้บริหาร และนักวิชาการจากต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจ จากความรอบรู้และรอบคอบ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่มหาวิทยาลัย

ความรู้ ๔ ประการของบัณฑิต

....คนที่จะใช้วิชาได้ดีนั้น ประการแรก จะต้องรู้วิชาเป็นอย่างดี คือรู้อย่างแจ่มแจ้ง ขำนิ ขำนาญ และทั่วถึงตลอดหมด ทั้งในหลักใหญ่ ทั้งในรายละเอียดรวมทั้งในส่วนที่จะต้องประสานกับ วิชาอื่น ๆ เพื่อให้เกื้อกูลส่งเสริมกันและกันด้วย ประการที่สอง จะต้องรู้จักพิจารณาเลือกทำงาน ที่เป็นงานสร้างสรรค์ มีประโยชน์มีผลข้างลบ หรือที่ปราศจากคุณค่า ปราศจากประโยชน์อันพึงประสงค์ ประการที่สาม ไม่ว่าจะทำงานฝ่ายใดสาขาใด จะต้องเรียนรู้ลักษณะงานให้ทราบอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะในจุดประสงค์ ขอบเขต และแนวทางที่จะปฏิบัติ ประการที่สี่ จะต้องมีความตั้งใจที่แน่วแน่ และมีความอดุสาหะ พรักพร้อมอยู่เสมอ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๗

การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในอดีตนั้น จะเน้นความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่าง ศิษย์กับอาจารย์ โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมซักถามอย่างเต็มที่แม้ว่าจะไม่มีเทคโนโลยีเข้ามาช่วย มากมายก็ตาม การเรียนดังกล่าวเป็นการสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้มีการระดมความคิดร่วมกันโดยตรง เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ถูกต้องชัดเจน และแม่นยำ

ข้อเสนอแนะสู่ความสำเร็จ

....มีข้อเสนอแนะบางประการที่ใคร่เสนอให้นำไปใช้ปฏิบัติเพื่อความสำเร็จของท่านดังนี้

ประการแรก ต้องถือว่างานที่ทำทุกอย่างมีความสำคัญ และจำเป็นต้องกระทำให้เสร็จสมบูรณ์ อย่างดีที่สุด ฉะนั้น แต่ละคนจึงต้องตั้งใจทำงานให้จริง ไม่จับจด ต้องมีความรับผิดชอบสูง ต้องมีความเข้มแข็งและความพากเพียรอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผลงาน

ประการที่สอง ต้องรู้จักปรับความรู้และหลักทฤษฎีให้เข้ากับงานที่ทำ เข้ากับสถานการณ์ และเข้ากับสภาวะที่เกี่ยวข้องแวดล้อม อย่างพอเหมาะพอดี ดังนั้น จึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ไว้มาก พร้อมกับพยายามสร้างเสริมความคิดวิจารณ์ญาณของตนให้มีความลึกซึ้งเต็มที่ ด้วยการฝึกทำจิตใจให้มั่นคงเป็นกลาง และหนักแน่นด้วยเหตุผล เพื่อสามารถพิจารณาวินิจฉัยเรื่องราวและปัญหาต่าง ๆ ได้กระจ่างแจ่มแจ้งและถูกต้องคล่องตัว

ประการที่สาม ต้องเข้าใจว่าการทำงานทุกอย่างต้องมีการเกี่ยวข้องกับประสานประโยชน์กับผู้อื่น ส่วนอื่น อย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ จึงต้องรู้จักทำตัวทำใจให้กว้าง ให้เห็นความสำคัญของผู้อื่นและงานของผู้อื่น เท่ากับความสำคัญของตนเองและงานของตน และสำคัญที่สุดต้องเข้าใจให้ถูกว่า การประสานงานกันนั้น คือการไม่แบ่งฝ่ายแบ่งพวกกัน ไม่แย่งประโยชน์ ไม่แย่งความชอบกัน หากแต่ปรองดองกันทำงานด้วยความจริงใจ เห็นใจ และเข้าใจกัน โดยมุ่งหวังผลสำเร็จร่วมกันเป็นสำคัญกว่าสิ่งอื่น....

พระบรมราชาวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๙

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มุ่งพัฒนาความสัมพันธ์และประสานประโยชน์ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในทุกระดับ ทุกวิทยาเขตเพื่อที่จะให้งานของมหาวิทยาลัยในภาพรวมดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ดังจะเห็นได้จากการจัดประชุมสัจจรของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นครั้งแรก ณ วิทยาเขต กำแพงแสน พ.ศ. ๒๕๒๙ โดยมีพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ เป็นองค์ประธาน

ข้อปฏิบัติในการทำงาน

....วิชาการทั้งหลายถือว่าเป็นปัจจัยหรืออุปกรณ์ที่สร้างสมไว้สำหรับใช้ปฏิบัติงาน จึงใคร่ขอให้แต่ละคนตั้งใจลงที่สถานะปัจจุบันของตน ที่จะต้องพยายามนำเอาวิชาการพร้อมทั้งความสามารถที่มีอยู่ขึ้นมาใช้ปฏิบัติงานให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องนี้มีข้อปฏิบัติที่ควรพิจารณาอยู่สามข้อ ข้อแรกเมื่อจะใช้วิชาการ จำเป็นต้องเลือกสรรเฉพาะแต่ส่วนที่ถูกต้องตรงกับงานที่ทำ มิใช่นำมาใช้พร้อมกันทั้งหมด หรือนำมาใช้ด้วยอาการที่เรียกว่าเถรตรง เพราะการทำงานดังนั้นจะทำให้ความคิดเกิดสับสน ตึงเครียด และลังเลสงสัย จนทำงานไม่ได้ หรือทำได้ไม่สำเร็จ เนื่องจากตกเป็นทาสของวิชา ข้อสองเพื่อให้แน่ใจว่าควรจะนำวิชาการส่วนใดมาใช้กับงานใด อย่างไร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะหยุดคิดพิจารณา ก่อนทุกครั้ง ให้จนแน่ใจว่างานนั้น ๆ มีเป้าหมาย ขอบเขต และลักษณะพื้นฐานเป็นอย่างไร ก็จะช่วยให้มองเห็นและตัดสินใจได้ ว่าควรจะเลือกสรรวิชาส่วนไหนบ้างมาใช้เป็นปัจจัยปฏิบัติ ข้อที่สำคัญที่สุดจะต้องพยายามและระมัดระวังใช้วิชาการที่เลือกสรรมาแล้วนั้น ให้พอเหมาะพอดี ด้วยเหตุผลไหวพริบด้วยความเฉลียวฉลาดอะลุ่มอล่วย....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดี ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๐

การฝึกงานนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้มีความเข้าใจในการเลือกประยุกต์ใช้วิชาการ ภายใต้สภาพแวดล้อมในไร่ที่ควบคุมได้ยาก นับเป็นความท้าทายของมหาวิทยาลัยที่จะผลิตบัณฑิต ผู้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานจริงต่อไปในอนาคต ดังเช่น นิสิตคณะเกษตร คณะเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว ฟางในไร่นาตลอด ณ วิทยาเขตกำแพงแสน นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการฝึกงานนิสิตตามนโยบายมหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ ๕ ประการของผู้จะประสบความสำเร็จ

....ผู้ที่จะสร้างความสำเร็จในการทำงานและชีวิตได้แน่นอนนั้น ควรมีคุณสมบัติประกอบพร้อมกันอย่างน้อย ๕ ประการ ประการแรก ควรจะต้องมีความสุจริต ความมีใจจริง ความตั้งใจจริง ความอดุสาหะอดทน และความเมตตาเสียสละเป็นพื้นฐานด้านจิตใจ ประการที่สอง ควรจะต้องมีวิชาความรู้ที่ถูกต้อง แม่นยำ ขำนาญพร้อมทั้งมีฝีมือหรือความสามารถในเชิงปฏิบัติ เป็นเครื่องมือสำหรับประกอบการ ประการที่สาม ควรจะต้องมีสติ ความยั้งคิด และวิจารณ์ญาณอันดีถ้วนรอบคอบ เป็นเครื่องควบคุมกำกับให้ดำเนินงานไปได้โดยถูกต้อง เทียบตรงตามทิศทาง ประการที่สี่ จะต้องมีความรอบรู้ มีความสามารถประสานงานและประสานประโยชน์กับผู้อื่นอย่างกว้างขวาง เป็นเครื่องส่งเสริมให้ทำงานได้คล่องตัวและก้าวหน้า และประการที่ห้า ซึ่งสำคัญที่สุด จะต้องมีความฉลาดรู้ในเหตุในผล ในความผิดถูกชั่วดี ในความพอเหมาะพอสม เป็นเครื่องตัดสินใจและสั่งการปฏิบัติงานทั้งหมดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ....

พระบรมราชาวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๑

ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตราชการจะต้องมีใจรัก และมีความมุ่งมั่นที่จะเดินบนเส้นทางของการทำงานเพื่อรับใช้แผ่นดิน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงถือเป็นกิจกรรมสำคัญในการปฐมนิเทศข้าราชการใหม่ เพื่อเน้นย้ำคุณสมบัตินี้ดังกล่าว อาทิ ดังในภาพ ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณ อดีตอธิการบดี ขณะกล่าวในงานปฐมนิเทศข้าราชการใหม่ โดยมีคณาจารย์เข้าร่วม เช่น ดร.อรุณ จันทนโอ รองศาสตราจารย์น.สพ.พิบูล ไชยอนันต์ และศาสตราจารย์เมฆ บุญพราหมณ์

ชีวิตบัณฑิตคือ ชีวิตการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

....เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว บัณฑิตส่วนใหญ่คงจะได้ทำงานที่ต้องใช้วิชาการเป็นหลักตลอดไป ตัวท่านกับวิชาการจึงแยกจากกันไม่ได้ หมายความว่าแต่ละคนจะต้องติดตามศึกษาวิทยาการที่พัฒนาก้าวหน้าอยู่เสมออย่างใกล้ชิด ทางที่ดีที่สุดในการศึกษาเพิ่มเติม ก็คือตั้งกฎหรือวินัยให้แก่ตนเอง ว่า จะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเป็นกิจวัตรจนเคยชินเป็นนิสัย เพื่อให้รู้สึกว่าการศึกษานั้นมิได้เป็นภาระ หากแต่เป็นสิ่งที่น่าสนใจ กระทำได้สะดวกสบาย ด้วยความสนุกเพลิดเพลินและพึงพอใจ....

พระบรมราชาโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓

การเรียนรู้ด้านการเกษตร เป็นตัวอย่างที่ดีของกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่มีวันสิ้นสุด เนื่องจากพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ ตลอดจนทั้งภูมิสังคมของพื้นที่มีความแตกต่างกัน บัณฑิตทางการเกษตร จึงต้องตระหนักถึงการเรียนรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ แม้ว่าจะจบการศึกษาออกไปแล้ว ดังในภาพ ดร.ราเชนทร์ ถิรพรอดิตผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่างแห่งชาติ มก. พากลุ่มข้าราชการและกลุ่มผู้นำเกษตรกรเข้าชมและเรียนรู้การปลูกข้าวโพด ณ พื้นที่ของศูนย์วิจัยฯ จังหวัดนครราชสีมา

ภาระของมหาวิทยาลัยและวินัยของบัณฑิต

....มหาวิทยาลัยนั้นมีการอันสำคัญอยู่ ที่จะต้องทบทวนวิเคราะห์นโยบายและวิธีการดำเนินงาน อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถแก้ไขปรับปรุงให้พัฒนาก้าวหน้า และอำนวยความสะดวกแก่มหาวิทยาลัย เอง แก่นิสิตนักศึกษา แก่ท้องถิ่น ตลอดจนประเทศชาติโดยส่วนรวม ได้ยิ่ง ๆ ขึ้น บัณฑิตแต่ละคนก็ เช่นกัน ขอบที่จะถือเป็นวินัยและหน้าที่สำคัญประจำตัว ที่จะต้องเอาใจใส่สำรวจและปรับปรุงตนเอง อยู่เป็นนิตย์ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และความคิดอ่านที่สมบูรณ์ ทันทการณ์ทันสมัย ทั้งต้อง ระมัดระวังตั้งใจที่จะใช้วิชาและความคิดนั้นอย่างรอบคอบ....

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นั้น นอกจากการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในด้านวิชาการแล้ว ยังต้องสร้างการมีวินัยในตนเองของบัณฑิตในการที่จะรับใช้สังคม ดังเช่น กิจกรรม ของนิสิตคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แสดงให้เห็นถึงความพร้อมเพรียงเข้มแข็งและ ความมีวินัยของหมู่คณะ เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปในมหาวิทยาลัยแห่งรัตนบุรี

บัณฑิตต้องพร้อมเผชิญโลกนอกมหาวิทยาลัย

....บัณฑิตทั้งหลายก็ไมควรรจะลืมว่า การออกไปทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ นั้น ต่างกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย ประการสำคัญก็คือแต่ละคนจะต้องลงมือทำงานเอง ด้วยความรู้ความสามารถของตน โดยไม่มีครูบาอาจารย์คอยติดตามไปเป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือ นอกจากนั้นยังจะต้องสัมพันธ์ร่วมมือกับผู้อื่นฝ่ายอื่นให้ประสานสอดคล้องด้วยกัน จึงเกิดความจำเป็นอย่างยิ่งขึ้นที่จะต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมให้แก่ตน ด้วยความกระตือรือร้นขวนขวายอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งต้องรู้จักสมาคมผูกมิตรกับผู้ร่วมงาน ตลอดถึงบุคคลทั่วไปอย่างกว้างขวาง จึงจะช่วยให้ทำงานได้สะดวกราบรื่น และสามารถนำเอาวิชาความรู้ออกใช้ปฏิบัติงานได้เต็มที่ ให้สำเร็จผลดีตามที่มุ่งประสงค์....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๖

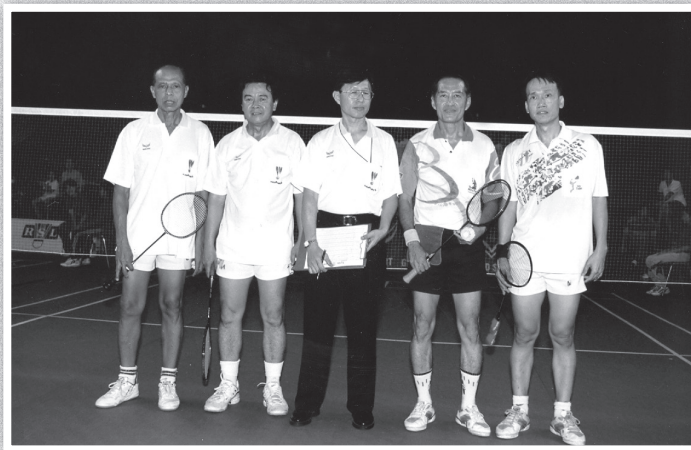

การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำนา เช่น การเตรียมต้นกล้าเพื่อปักดำนับเป็นองค์ความรู้พื้นฐานของนิสิตเกษตร ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน ดังภาพ นิสิตกำลังเรียนรู้โดยตรงจากปราชญ์ชาวบ้านซึ่งมีข้อดีอีกประการหนึ่งคือ นิสิตสามารถรับทราบปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเกษตรกรผู้ลงมือปฏิบัติงานในโลกแห่งความจริง ได้ตลอดเวลา

ผลทางตรงและทางอ้อมของการพัฒนา

....การปฏิบัติงานพัฒนา หรือ การกระทำทุกสิ่งอัน ย่อมจะมีผลต่อเนื่องออกไปอีกหลายอย่างได้ เช่น การที่นักเรียนปฏิบัติตามโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน นอกจากจะได้ผลโดยตรง คือให้อิ่มท้องก็จะทำให้เด็ก ๆ เจริญเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกายและสติปัญญา สามารถศึกษาเล่าเรียนและสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเองและประเทศชาติต่อไปได้ ผลดีอีกประการหนึ่งของโครงการนี้ ที่หลายคนอาจมองไม่เห็น ก็คือเป็นการฝึกฝนให้เด็กนักเรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งด้านการเกษตร การชลประทาน และโภชนาการ รวมทั้งให้รู้จักพึ่งตนเองรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๗

ในการพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยนั้น จำเป็นจะต้องมีการเสริมสร้างความสมดุลทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม หากส่วนใดส่วนหนึ่งมีความบกพร่อง การพัฒนา ก็จะไม่บรรลุผล อาทิ อดีตอธิการบดี ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ สุกตะบุตร ได้ถือเป็นการกิจสำคัญที่จะต้องพัฒนาด้านการกีฬา เพื่อให้เกิดสุขภาพที่ดีของบุคลากรและเกิดเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมขององค์กร อันจะนำมาซึ่งการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในเวลาต่อมา

แนวทางปฏิบัติตนและปฏิบัติงานของบัณฑิต

....ข้าพเจ้าจึงใคร่จะแนะนำแนวทางปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนให้บัณฑิตทั้งหลายได้พิจารณาดังนี้. ข้อแรก ให้ระลึกถึงเกียรติภูมิของบัณฑิตไว้เสมอ เพื่อป้องกันมิให้ประพฤติดิต หรือประพฤติทวนหลักวิชา หลักการ เหตุผล และความถูกต้องชอบธรรม ข้อสอง ให้ตั้งเป้าหมายในการทำงานและในชีวิตไว้ในทางที่สุจริตและดีงาม แล้วมุ่งดำเนินไปสู่เป้าหมายนั้นอย่างเที่ยงตรง ข้อสาม ต้องมีความพากเพียรพยายามไม่ขาดสาย ทั้งในการสร้างสรรค์งาน และการปฏิบัติปรับปรุงตนเองให้มีความรอบรู้และประสบการณ์ที่ชัดเจนชำนาญ เพื่อให้เกิดวิวัฒนาการก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น ข้อสี่ต้องมีใจที่หนักแน่นกว้างขวาง ประกอบด้วยเมตตาและไมตรี เพื่อความสามารถผูกสัมพันธ์และร่วมงานร่วมคิดอ่านกับผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องคล่องตัว....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพุธที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๘

บัณฑิตและมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำลังก้าวออกจากอาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ ภายหลังเสร็จสิ้นรับพระราชทานปริญญาบัตรและพระบรมราโชวาท อันเปรียบเสมือนเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะนำความรู้ออกสู่สังคม เป็นภาพแห่งความนำชื่นชมที่ปรากฏเห็นได้ในช่วงเดือนกรกฎาคมของทุกปี

ปัญญาเกิดจากการศึกษาและประสบการณ์

....ปัญญา แปลว่าความรู้ทั่ว มีอยู่ ๒ ลักษณะ ด้วยกัน คือปัญญาที่เกิดจากการเล่าเรียนจดจำมาอย่างหนึ่ง กับปัญญาที่เกิดจากการศึกษาสังเกตและนำมาขบคิดพิจารณาจนรู้ชัดอย่างหนึ่ง. บัณฑิตแต่ละคนในที่นี่ เชื่อว่าต่างได้รับการศึกษาอบรมมาแล้วเป็นอย่างดี แต่ในด้านการศึกษาสังเกตนั้นอาจยังย่อหย่อนอยู่บ้าง เพราะมีประสบการณ์ในชีวิตไม่มากนัก ทุกคนจึงควรจะได้สนใจสังเกตศึกษาเรื่องราว บุคคล และสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมและเกี่ยวข้องกับตัวเองให้มาก....

พระบรมราชาโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐

นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ชนะเลิศการแข่งขันโต้วาทีน้องใหม่ จัดโดยชมรมส่งเสริมศิลปะการพูด ได้รับรางวัลประเภทต่าง ๆ จาก อาจารย์ชัยวัฒน์ ศีตะจิตต์ อดีตผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์ ล้วนสะท้อนให้เห็นความรู้ภูมิปัญญาและประสบการณ์ที่สั่งสมอยู่ในตัวนิสิต ที่ได้แสดงออกมาผ่านความสามารถในการใช้ภาษา

บทเริ่มต้นของชีวิตการทำงาน

....สิ่งที่ดีมีประโยชน์นั้น จะต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักวิชา และเหมาะสมแก่สภาพการณ์ทั่วไป ด้วย จึงจะได้ผลที่พึงประสงค์ อย่างเช่น การปลูกหญ้าแฝก จะต้องปลูกให้ชิดติดกันเป็นแถว และวางแนวให้เหมาะสมกับลักษณะของภูมิประเทศ เป็นต้นว่า บนพื้นที่สูง จะต้องปลูกตามแนวขวางของความลาดชันและร่องน้ำ บนพื้นที่ราบ จะต้องปลูกรอบแปลงหรือปลูกตามร่องสลับกับพืชไร่ ในพื้นที่เก็บกักน้ำ จะต้องปลูกเป็นแนวเหนือแหล่งน้ำ หญ้าแฝกที่ปลูกโดยหลักวิธีดังนี้ จะช่วยป้องกันการพังทลายของหน้าดิน รักษาความชุ่มชื้นในดิน เก็บกักตะกอนดินและสารพิษต่าง ๆ ไม่ให้ไหลลงแหล่งน้ำ ซึ่งจะอำนวยผลเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนการฟื้นฟูดินและป่าไม้ให้สมบูรณ์ขึ้น บัณฑิตผู้จะออกไปเริ่มต้นชีวิตการทำงานต่อไป จึงควรจะได้ศึกษาพิจารณาเรื่องความถูกต้องเหมาะสมที่กล่าวนี้ให้ทราบชัด....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐

นิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ร่วมกับหมอดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำลังปลูกหญ้าแฝกเพื่อลดการชะล้างพังทลายของหน้าดินในเขตพื้นที่ลาดชันของบ้านน้ำลี อำเภอบางบาล จังหวัดอุตรดิตถ์ ใน พ.ศ. ๒๕๕๑ นับเป็นตัวอย่างการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ก่อนที่นิสิตเหล่านี้จะจบการศึกษาออกไปปฏิบัติหน้าที่การทำงานในชีวิตจริง

ความสำเร็จในชีวิตมิได้เกิดขึ้นโดยพลัน

....ข้อสำคัญ ทุกคนจะต้องเข้าใจให้ชัดเสียแต่ต้น ว่าการสร้างความสำเร็จในชีวิตนั้นมิใช่จะสำเร็จผลในคราวเดียวได้ หากจำเป็นต้องค่อย ๆ เสริมค่อย ๆ สร้างให้มั่นคงก้าวหน้ามาเป็นลำดับ และเมื่อมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้น ก็จะต้องมีจิตใจที่มั่นคงแน่วแน่ ใช้สติปัญญาขบคิดและปฏิบัติแก้ไข โดยไม่เหน็ดเหนื่อยย่อท้อถอย หรือละทิ้งเสียกลางคัน....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๒

ศาสตราจารย์ ดร.กำพล อดุลวิทย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้มอบโล่เกียรตินักศึกษาด้านการแพทย์ศาสตร์ทั้งภาครัฐและเอกชนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งแต่ละท่านล้วนแต่เป็นผู้ที่ต้องผ่านปัญหาอุปสรรค และการท้าทายในการประกอบอาชีพมาก่อนทั้งสิ้น นับเป็นภาพแห่งการสร้างแรงบันดาลใจที่ดีแก่นิสิตรุ่นน้องของมหาวิทยาลัยที่จะดำเนินรอยตามรุ่นพี่ในเวลาต่อมา

บันทึกเป็นความหวังของประเทศไทย

....ปัจจุบันบ้านเมืองของเรายังอยู่ในสภาวะการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจนัก ชาวไร่นาและผู้มีรายได้น้อยยังได้รับความเดือดร้อนอยู่ บัณฑิตทุกท่านจึงควรจะช่วยกันระคับระคอง และปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี ในการรู้จักประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย และสนับสนุนการของรัฐบาลทุก ๆ ด้าน ในอันที่จะทำให้เกิดความผาสุกแก่ประชาชน หากปฏิบัติได้ดังกล่าวย่างต้น แต่ละคนก็จะได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิต ที่เป็นความหวังของประเทศไทยอย่างแท้จริง....

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทาน ปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔

นิสิตสาขาเกษตรศาสตร์ คณะเกษตร นำอาหารและผลิตภัณฑ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาทิ น้ำดื่มเกษตร โปรตีนเกษตร และเครื่องอุปโภคบริโภค ไปแจกจ่ายแก่ผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม ในเขตพื้นที่บ้านบางเจ้าฉ่า อำเภอฟี้อาทอง จังหวัดอ่างทอง ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ถือเป็นการเรียนรู้ถึงความเดือดร้อนและมีส่วนร่วมในการบรรเทาปัญหาของประชาชน ในปี พ.ศ.๒๕๔๔

คุณสมบัติพิเศษของบัณฑิต

....บัณฑิตมีวิชาความรู้เป็นปัจจัยอันทรงประสิทธิภาพพร้อมอยู่ สามารถที่จะนำไปใช้งานได้ แต่ นอกจากมีวิชาความรู้เป็นปัจจัยดังกล่าว ทุกคนยังจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษอื่น ๆ เป็นเครื่องอุดหนุน ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการด้วย จึงจะสามารถสร้างประโยชน์ให้สำเร็จเพียบพร้อมสมบูรณ์ได้แท้จริง คุณสมบัติพิเศษดังที่ว่ามีหลายประการ เป็นต้นว่า ต้องมีความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการสร้างสมความดี ต้องเป็นคนที่มีปฏิบัติตนและปฏิบัติงานอย่างมีหลักการ มีความรับผิดชอบมีความละเอียดรอบคอบ และมีระเบียบ ต้องมีสติความระลึกรู้ตัว มีคุณธรรม และรู้จักใช้ปัญญาพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ทั้งยังต้องสนใจศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้นอยู่เสมอ....

พระบรมราชาวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพุธที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘

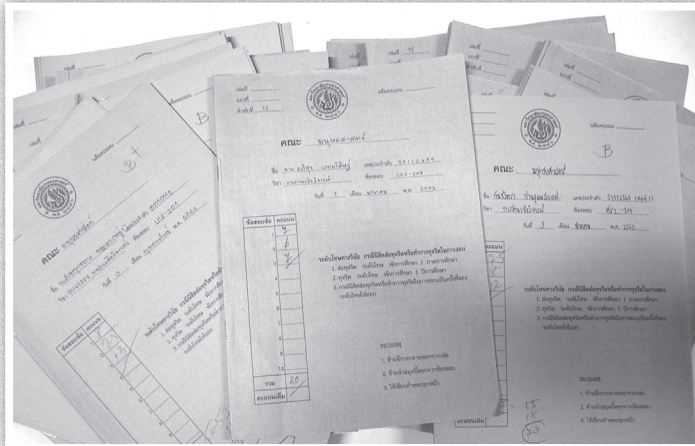

นายกิตติ สิงหาปัด ผู้ประกาศข่าวและพิธีกรที่มีชื่อเสียง ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาสัตวบาล คณะเกษตร รุ่น KU ๔๔ กำลังกล่าวให้ข้อคิดเกี่ยวกับบัณฑิตที่พึงปรารถนาและการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยแก่นิสิตใหม่ที่เข้าร่วมโครงการก้าวแรกสู่บัณฑิตยุคใหม่ ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของงาน

....การทำงานให้เกิดความสำเร็จและความเจริญมั่นคงนั้น บัณฑิตจะต้องถือความสุจริตกับความมุ่งมั่นประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ ความสุจริตนี้เป็นสิ่งตรงข้ามกับความทุจริต อันเป็นเหตุของความเสื่อมความผิดพลาดเสียหายทุกอย่าง ผู้ที่ปรารถนาความเจริญ จึงต้องยึดถือความสุจริตอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้การกระทำและความคิดของตนตกต่ำลงได้ ส่วนความมุ่งมั่นประโยชน์นั้น จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะทำการงานให้ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีเกณฑ์มาตรฐานในการที่จะฝึกให้นักศึกษาค้นคว้าความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติยศชื่อเสียงของสถาบัน และรักษาคุณภาพของวิชาการ ให้คงอยู่เป็นที่น่าเชื่อถือของสังคมทั่วไป โดยเริ่มต้นจากความซื่อสัตย์สุจริตในการสอบ ซึ่งระบุโทษของความไม่ซื่อสัตย์สุจริตไว้ด้วยอย่างชัดเจนบนกระดาษคำตอบ

การศึกษาในมหาวิทยาลัยที่แท้จริง

....การศึกษาในมหาวิทยาลัย มิใช่การศึกษาทางวิชาการเพียงอย่างเดียว หากรวมถึงการศึกษาหาประสบการณ์ทางด้านอื่นด้วย เช่น ด้านสังคม เมื่อออกไปทำงานและดำเนินชีวิตด้วยตนเองแล้ว ต้องพยายามใช้สติปัญญาความสามารถทางวิชาการที่มีอยู่ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยผ่านมา ไปประยุกต์ใช้กับงาน เพื่อให้บรรลุความสำเร็จและสมบูรณ์ที่แท้จริง ทำให้เกิดความก้าวหน้าในหน้าที่การงานต่อไป....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพุธที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๙

นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำลังร่วมกันทำงานเพื่อพัฒนาบริเวณภายในมหาวิทยาลัย สร้างเสริมประสบการณ์และความสามัคคีในวันพัฒนามหาวิทยาลัยประจำปี กิจกรรมเช่นนี้ก่อให้เกิดผลดี คือ นิสิตได้เรียนรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ และการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่แท้จริง มิใช่เฉพาะทางวิชาการเท่านั้น

รู้จักส่งเสริมความรู้ของตนเอง

....บัณฑิตทุกคนย่อมมุ่งหวังจะใช้วิชาความรู้ของตนประกอบการทำงานเพื่อสร้างอนาคตที่มั่นคง และรุ่งโรจน์ต่อไป แต่นอกจากวิชาความรู้ที่ร่ำเรียนมา แต่ละคนยังจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติและความสามารถพิเศษอีกหลายด้าน เป็นเครื่องอุดหนุนส่งเสริมความรู้ของตนด้วย เช่น ต้องทำงานอย่างมีหลักการ มีระเบียบ มีเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ต้องมีความเพียรอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการทำความดี ต้องหมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างขวาง เพื่อนำไปใช้พัฒนาตนพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันอังคารที่ ๒๒ - วันศุกร์ที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑

นอกจากความรู้และประสบการณ์ในห้องเรียนแล้ว นิสิตต้องเสริมความรู้ของตนเองโดยการศึกษาค้นคว้า จากแหล่งนอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หรือจากแหล่งความรู้อื่น ๆ รอบตัว โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเข้าช่วย ดังภาพ คือ การใช้ห้องสมุดของนิสิต ณ อาคารช่วงเกษตรศิลปการ และอาคารเทพรัตน์วิทยาโชติ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน สะท้อนถึงลักษณะเทคโนโลยีทางการศึกษาที่แตกต่างกัน

พันธกิจที่ ๒

มหาวิทยาลัยเพื่อการวิจัยรับใช้สังคม

มีความรู้คู่วิจารณ์ญาณ

....ในการที่จะเอาหลักวิชาที่ได้เล่าเรียนไปใช้เพื่อประกอบกิจการงานต่อไปนั้น ควรจะคำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่น แลถึงผลสะท้อนอันอาจมีขึ้น โดยเฉพาะในประการต่าง ๆ จะได้เป็นหลักประกันว่า กิจการงานที่จะทำขึ้นนั้น ได้พิจารณาศึกษาโดยรอบคอบในทุก ๆ ด้านแล้ว ชอบด้วยหลักปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของประเทศเรา....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๐๐

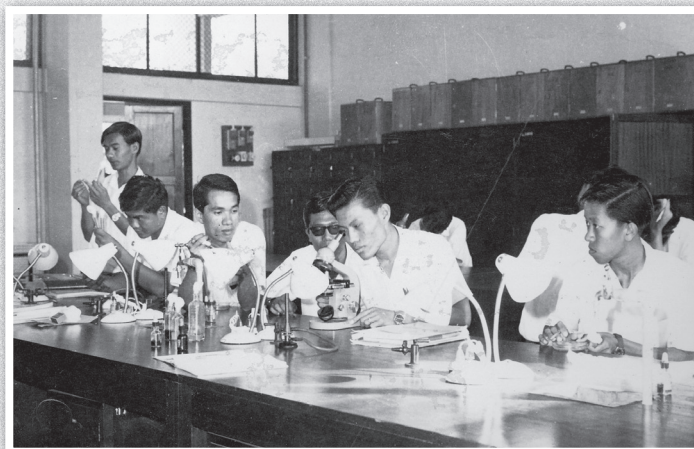
ศาสตราจารย์ (พิเศษ) อินทรี จันทรสถิตย์ (หรือหลวงอิงศศรีกสิการ) อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำคณะนักวิชาการชาวต่างประเทศ ไปศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนในพื้นที่ชนบทไทย และการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ยังต้องมีการปรับปรุงด้วยระบบการจัดการที่เหมาะสมและเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ความรู้เดิมเสริมความรู้ใหม่

....โอกาสที่ท่านทั้งหลายจะช่วยกันทำนุบำรุงบ้านเมืองในด้านกลสิกรรม และเกษตรกรรมยังมีอยู่มาก ขอท่านจงใช้วิชาความรู้ที่ได้ศึกษามาให้เกิดประโยชน์ ทั้งพยายามฝึกฝนตนเอง เพื่อได้ความรู้เพิ่มพูนยิ่งขึ้นต่อไป เพราะบรรดาวิทยาการทุกแขนงย่อมวิวัฒนาการต่อไปอยู่เสมอ อันเป็นผลจากการค้นคว้าเพิ่มเติม จงมีความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรในการทำงาน มันอยู่ในศีลธรรม เพื่อเป็นเกียรติและเป็นศรีแก่ตนและสถานศึกษาแห่งนี้....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๐๑

นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำลังศึกษาค้นคว้าด้านวิทยาศาสตร์ในห้องทดลองเพื่อเป็นการพิสูจน์ความเป็นจริงของทฤษฎีทางเคมี โดยใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยในขณะนั้น แผนวกรายละเอียดของวิชาการที่ได้ศึกษาจากการฟังคำบรรยายของอาจารย์ในห้องเรียนมาแล้ว เพื่อสร้างความมั่นใจในองค์ความรู้ทั้งเก่าและใหม่ที่ได้รับ

เผยแพร่ความรู้สู่เกษตรกร

....ขอให้ทุกคนที่อยู่เสมอว่ากิจกรรมและเกษตรกรรมเป็นเรื่องสำคัญมาก ท่านทั้งหลายจะต้องช่วยกันค้นคว้าหาความรู้และความชำนาญให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเสมอ และพยายามส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ที่ได้ศึกษามาแก่พี่น้องเกษตรกรและเกษตรกร ให้ได้ทราบถึงวิธีปฏิบัติอันถูกต้องตามหลักวิชาอีกด้วย จึงจะเกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านนี้ และเป็นผลดีแก่ประเทศชาติสืบไป....

พระบรมราชโองการในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๐๕

แผนป้ายประชาสัมพันธ์ถึงงานวันเกษตรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการ ในช่วงต้นเดือน กุมภาพันธ์ของทุกปี ถือได้ว่าเป็นงานที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางจากอดีตถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะเป็นโอกาสในการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และการจัดการระบบการเกษตร แผนใหม่ของเกษตรกร และการแสดงเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์และนิสิตแก่ประชาชนผู้สนใจ

ความสำคัญของผลผลิตทางการเกษตร

....การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร จึงยังเป็นสิ่งสำคัญควรคำนึงถึงให้มาก และควรเร่งรัดจัดทำให้ได้ผล เพราะผลผลิตทางการเกษตรเป็นทั้งสิ่งที่ใช้บริโภค และเป็นวัตถุดิบเพื่ออุตสาหกรรมด้วย เรื่องนี้ เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้และปฏิบัติการทางการเกษตรแผนใหม่ ซึ่งท่านทั้งหลายจะต้องเป็นผู้ออกไปเผยแผ่ ถ้าแต่ละคน จะออกไปทำงานด้วยความตั้งใจจริง เพื่อให้เป็นตัวอย่าง และเป็นผู้นำที่ดีของเกษตรกร ในท้องถิ่นของท่าน เชื่อว่าจะสามารถทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้อย่างมาก และจะประสบความสำเร็จในชีวิตการงานของท่านอย่างสมบูรณ์....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๘

นักวิชาการของศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่างแห่งชาติ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา กำลังอธิบายเกี่ยวกับผลผลิตข้าวฟ่างแก่เกษตรกรผู้สนใจ เพื่อนำไปเผยแพร่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งข้าวฟ่างถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ที่นำมาส่งเสริมให้ปลูกในขณะนั้น โดยที่เศรษฐกิจของภาคการเกษตรนั้นถือว่าเป็นหลักในภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศ

เกษตรกรรมนำความมั่นคง

....ในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ เรากำลังต้องเร่งรัดปรับปรุงและยกฐานะทางเศรษฐกิจของเราอย่างรีบด่วน เพื่อให้ประเทศดำรงอยู่ต่อไปได้ด้วยความปลอดภัยและมั่นคง และสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ ก็คือผลผลิตทางเกษตรกรรมและกสิกรรม ตลอดจนยกฐานะของเกษตรกรกสิกรไทย ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๐๙

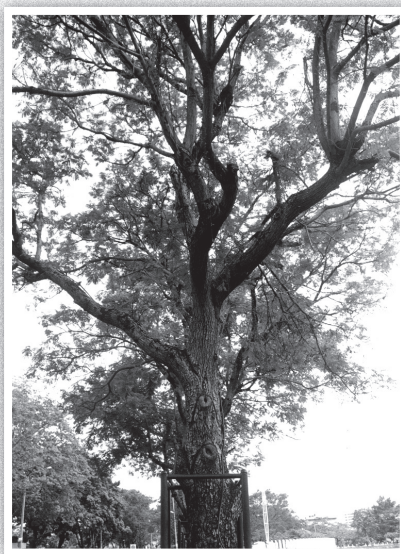
โซ้สำหรับเก็บเมล็ดข้าวโพด ซึ่งเป็นผลผลิตทางการเกษตรจากศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวฟ่างแห่งชาติ เพื่อจำหน่ายให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ เป็นตัวอย่างของการสร้างแนวคิดในการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตรสร้างความมั่นคงด้านอาหาร ความมั่นคงด้านเมล็ดพันธุ์ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าเป็นความมั่นคงด้านรายได้ให้สูงขึ้นแก่พี่น้องเกษตรกรและประเทศชาติ

ดูแลต้นไม้ให้เหมือนดูแลตนเอง

....ต้นนนทรีเป็นสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทรงรู้สึกว่ามันไม้หรือคนก็เหมือนกัน มีสบายบ้างไม่สบายบ้างเป็นธรรมดา ต้นที่สบายก็หมายถึงว่าได้เอาใจใส่ ได้ดูแลดีจึงแข็งแรง และ ต้นที่ไม่สบายนั้นปรากฏว่ามีหนอนบ่อนไส้ คนเราก็ต้องระวังเหมือนกันอย่าให้หนอนบ่อนไส้ตัวเอง....

พระราชดำรัสในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เมื่อวันเสาร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

ต้นนนทรี เป็นต้นไม้สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีอยู่จำนวนมาก และเจริญเติบโตเรื่อยมา โดยได้รับการดูแลรักษาอย่างเหมาะสมตามกาลเวลา เช่น การกำจัดโรคแมลงและฟื้นฟูสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพื่อที่จะได้เจริญเติบโตเคียงคู่กับพัฒนาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งในปัจจุบันได้ครอบคลุมสาขาวิชาการอย่างกว้างขวาง มีจำนวนนิสิตจำนวนมาก เปรียบเสมือนร่วมเงาของต้นนนทรีที่แผ่ขยายอยู่ทุกขณะ

วิชาการครบถ้วนแล้วที่เกษตรศาสตร์

....ในชีวิตคนเรา เราต้องประกอบ เราต้องใช้ เราต้องมีความต้องการวิชาทุกอย่าง ในกิจการเกษตรก็ต้องการวิชาทุกอย่าง เมื่อได้ปลูก ได้น้ำแล้ว เติบโตขึ้นมาแล้ว ก็จะต้องเอาไปจำหน่ายให้ไปถึงผู้ที่บริโภค ก็ต้องเกี่ยวข้องกับทางการค้า ทางเศรษฐศาสตร์และเมื่อขายได้แล้วได้เงินมา ก็จะต้องมาทำประโยชน์ต่อไป เพื่อที่จะทำให้ผู้ที่ปลูกนั้นสามารถที่จะปลูกมากขึ้น จะต้องจัดให้ผู้ที่ปลูกสามารถที่จะมีทรัพย์และรวมกลุ่มกันเพื่อที่จะหาเครื่องทุนแรง หาวิธีที่จะปลูกให้ดีขึ้น กลับมาเป็นการใช้วิชาสหกรณ์ และวิชาเศรษฐศาสตร์ ก็หมายความว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นี้จำเป็นต้องสอนทุกอย่างเพื่อให้ครบถ้วน เพื่อให้ครบตามชื่อว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางคนอาจนึกว่าการเกษตรเป็นเฉพาะการปลูกหาว่าไม่ว่าการเกษตรก็คือการเรียนทั้งหมด ตั้งแต่ปลูก จนกระทั่งส่งเสริมและจำหน่าย และนำเงินมาส่งเสริมต่อไป การเกษตรจึงเป็นกิจการที่กว้างขวางและมีเกียรติมีความรู้ ต้องนำความรู้ทั้งหลายมาใช้ปฏิบัติ....

พระบรมราโชวาทพระราชทานในการโอกาสเสด็จฯ ทรงดนตรี ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นแหล่งรวมของนักวิชาการด้านการเกษตรและในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องหลายสาขา เพื่อถ่ายทอดวิชาการด้านการเกษตรอย่างครบถ้วนในแทบทุกมิติ ดังในภาพที่มีอดีตผู้บริหารและคณาจารย์อาวุโสของมหาวิทยาลัยหลายยุคสมัย อาทิ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ พระชวงเกษตรศิลปการ ศาสตราจารย์(พิเศษ) อินทรี จันทรสติย์ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร ศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม อารีกุล และ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ สูตะบุตร สะท้อนถึงความอุดมด้วยนักปราชญ์ ผู้ทรงความรู้และคุณธรรมที่มีอยู่ของสถาบันแห่งนี้

พัฒนาการของโครงการหลวง

....มีอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นี้เองร่วมกับอาจารย์อื่น ๆ เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ไปช่วยกันที่แดนชาวเขา ไปช่วยให้เขาสามารถที่จะปลูกพืชต่าง ๆ ปลูกผลไม้ และทำมาหากินอย่างมีประสิทธิภาพ และมีรายได้ดี ได้ตั้งโรงงานทำอาหารกระป๋องที่อำเภอฝาง ซึ่งต่อไปพวกชาวเขาเองจะเป็นเจ้าของ และเดี๋ยวนี้ก็ปฏิบัติแล้วคือมีโครงการต่อไปให้ชาวเขาเหล่านี้มาเป็นเจ้าของโดยแท้จริง โดยตั้งเป็นสหกรณ์ นี่คือสังคมนิยม หมายความว่าสังคมนิยมในเมืองไทยปฏิบัติได้ ถ้าผู้ที่มีความรู้ได้ช่วยกันเสียสละไปชี้แจง แก่ผู้ที่มีอาจมีความรู้ น้อยกว่ามีโอกาสน้อยกว่า....

พระบรมราชาโชวาทพระราชทานในโอกาสเสด็จฯ ทรงดนตรี

ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำความรู้ไปเผยแพร่สู่ชุมชนทุกแห่งหนทั่วประเทศรวมทั้งร่วมพัฒนาเกษตรที่สูงในความรับผิดชอบของโครงการหลวง เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของพี่น้องเกษตรกรชาวเขา เป็นการลดการตัดไม้ทำลายป่า การอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ และที่สำคัญที่สุดคือ เพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรทดแทนการปลูกฝิ่น บุคลากรของมหาวิทยาลัย เช่น ดร.ณรงค์ชัย พิพัฒน์ธนวงศ์ ได้เข้าร่วมวิจัยพืชทดแทนฝิ่น และพัฒนาพันธุ์สตรอว์เบอร์รีลูกผสม จนได้รับความสำเร็จเป็นอย่างดี

เสียส่วนน้อยเพื่อได้ส่วนใหญ่

....โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตั้งขึ้นเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้ว คือทรัพยากรตามธรรมชาติ ให้เกิดผลเป็นประโยชน์แก่ประเทศและประชาชนส่วนรวมให้ได้มากที่สุด ในทางปฏิบัตินั้น นอกจากจะได้ผลส่วนใหญ่ หรือส่วนรวม ตามจุดประสงค์แล้วบางทีก็อาจทำให้มีการเสียหายในบางส่วนได้บ้าง เพื่อให้โครงการมีผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย จำเป็นต้องพิจารณาจัดตั้งโดยรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วน....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๙

ในการขยายถนนงามวงศ์วาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยอมสละพื้นที่บางส่วนของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของถนนที่ขยายใหม่ โดยหวังว่าเมื่อถนนได้ขยายขึ้นเรียบร้อยแล้ว จะนำมาซึ่งความสะดวกสบายของประชาชนโดยทั่วไปที่ใช้เส้นทางนี้สัญจร เป็นตัวอย่างของการสละต้นทุนของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ของสาธารณะอย่างแท้จริง

การนำใช้หลักวิชาด้วยเหตุและผล

....ปัญหาอยู่ที่ว่า จะนำหลักวิชาทั้งหลายนั้นไปใช้ได้อย่างไร ข้อแรก ต้องเรียนรู้ ต้องเข้าใจ หลักวิชา โดยถูกต้องและกระจ่างแจ่มแจ้ง ข้อสองต้องพยายามนำหลักวิชามาใช้ หรือนำมาพิจารณา เทียบเคียง กับกิจประจำวันของตนเองอยู่ตลอดเวลา ให้เกิดเป็นนิสัยและความชำนาญ และข้อ สำคัญที่สุด เวลาที่คิดพิจารณา นั้น จะต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ หนักแน่นเที่ยงตรงเป็นกลาง ไม่หวั่นไหวไม่สะเทือนด้วยแรงอคติ ถ้าปฏิบัติได้ครบถ้วนดังนั้นก็เห็นแจ้งจริงในเรื่องที่พิจารณาโดยตลอด ทั้งส่วนเหตุและส่วนผล....

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๒๕

โครงการฝึกอาชีพภาคฤดูร้อนแก่ประชาชนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นโครงการที่ ได้รับความนิยมและดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน ถือเป็นการนำหลักวิชามาประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันอย่างเป็นรูปธรรม ดังในภาพจะเห็น นางมณฑนา ร่วมรักษ์ อดีต นักวิชาการประจำสถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร กำลังสาธิตการทำอาหารแก่ประชาชน ผู้สนใจเข้ารับการอบรม

เหรียญ ๒ ด้านของวิชาการ

....วิชาการทั้งปวงนั้นประกอบด้วยหลักความจริง ถือได้ว่าเป็นของดีในตัวเอง แต่เมื่อนำมาใช้อาจให้ผลในทางสร้างสรรค์ก็ได้ หรือให้ผลในทางเสื่อมก็ได้ ทำนองเดียวกับยารักษาโรคโดยมาก ซึ่งถ้าใช้ถูก ก็รักษาโรคหาย ถ้าใช้ผิดก็เป็นอันตรายได้ต่าง ๆ จึงต้องเรียกว่ายาอันตราย เพื่อเตือนผู้ใช้ให้ใช้อย่างระมัดระวัง การใช้วิชาการก็เช่นกันจักต้องศึกษาถึงผลที่จะเกิดตามมาอย่างละเอียดรอบคอบ และทั่วถึง....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๒๘

ในการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรสมัยใหม่ เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมี และเครื่องจักรกล อาทิ การใช้รถแทรกเตอร์ไถดินในแปลงทดลองของสถานีฝึกนิสิตสุวรรณวาลวิทยาลัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตทางการเกษตรนั้น แม้จะเป็นการประหยัดแรงงานได้มากและรวดเร็วสำหรับพื้นที่เพาะปลูกขนาดใหญ่ แต่ก็เป็นการลงทุนสูง มีการใช้พลังงานเชื้อเพลิง และก่อให้เกิดมลพิษตามมาด้วยเช่นกัน

คุณูปการของชาวนา

....พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสอยู่เสมอว่า ชาวนาเป็นผู้มีบุญคุณต่อประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง เพราะชาวนาทำให้ไทยเป็นประเทศที่สามารถผลิตอาหารเลี้ยงตนเอง เราจึงเป็นประเทศที่มีศักดิ์ศรี และมีรากฐานอันสำคัญที่จะก้าวไปสู่ความเจริญยิ่งขึ้น และมีชาวต่างประเทศกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า ประเทศไทยนี้โชคดีที่ชาวนายังรักการทำนา ไม่ทิ้งนาไปหางานอื่นทำกันหมด....

พระบรมราโชวาทของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถพระราชทานในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ เมื่อวันอังคารที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๘

ภาพชาวนาไทย คราดดินเพื่อปลูกข้าวโดยใช้แรงงานสัตว์ เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชาวนาไทยแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นความผูกพันอย่างลงตัวของเกษตรกรและธรรมชาติที่อยู่รอบข้าง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาทิ คณะเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาวิถีชีวิตชาวนาไทยดังกล่าว โดยยังคงหลักสูตรการเรียนการสอน การฝึกงานนิสิต และการวิจัย เพื่อศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวนาไทยมาจนถึงปัจจุบัน

งานสำคัญ ๒ ส่วนของมหาวิทยาลัย

....งานสำคัญของมหาวิทยาลัย กล่าวตามหลักมีอยู่สองส่วน ส่วนหนึ่งคือการศึกษาแก่นักศึกษา ให้มีความรู้ในวิชาการต่าง ๆ อย่างหนักแน่น และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกส่วนหนึ่งคือการค้นคว้าวิจัยในวิชาการทุก ๆ สาขา เพื่อความเจริญก้าวหน้าของวิชาการนั้น ๆ และเพื่อที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๓

อาจารย์ผู้มีผลงานด้านการสอนและการวิจัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาทิ ศาสตราจารย์ ดร.อภินันท์ สุขประเสริฐ รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ วรรณวิจิตร ศาสตราจารย์ ดร.ภูวดล ทรงประเสริฐ และ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์ และบุคลากรสายสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ได้รับรางวัลบุคลากรดีเด่นของมหาวิทยาลัย ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี โดยในภาพ ประธาน คือ นายปราโมทย์ ไม้กลัด อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รู้จักประสานงานประสานประโยชน์

....ในการทำงานทุกอย่าง บัณฑิตจะต้องสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับผู้อื่นฝ่ายอื่นอยู่เสมอ ดังนั้นเมื่อทำงานร่วมกับผู้ใดฝ่ายใด จะต้องทำความเข้าใจประสานงานประสานประโยชน์กันให้ได้ และที่สำคัญจะต้องเปิดตาเปิดใจให้กว้างรับรู้ความก้าวหน้าของวิชาการต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาจนพัฒนางานให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถ้าท่านทั้งหลายหมั่นฝึกฝนและถือปฏิบัติสม่ำเสมอแล้ว ก็เชื่อได้ว่าแต่ละคนจะประสบความสำเร็จในชีวิตตามที่มุ่งหวังได้....

พระบรมราชาวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจ อิ่มพิทักษ์ อธิการบดี ให้ความร่วมมือทางวิชาการกับกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาด้านแหล่งเรียนรู้ ทรัพยากรมนุษย์ สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นกิจกรรมความร่วมมือที่มหาวิทยาลัยดำเนินการกับองค์กรต่าง ๆ จำนวนมาก ในแต่ละปี โดยยึดหลักการประสานงานและการประสานประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย

ประโยชน์จะเกิดขึ้นเมื่อลงมือทำ

....ประโยชน์หรือการสร้างสรรค์ที่ดีทั้งต่อตนเองและความเจริญก้าวหน้าของชาติบ้านเมืองนั้น จะเกิดขึ้นได้ด้วยการลงมือทำ หมายความว่า จะต้องนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่ไปปฏิบัติงานตามที่ได้กล่าวแล้วนั้นอย่างเต็มกำลัง แม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ยาก แต่ก็เพียงระยะแรก ๆ เท่านั้น เมื่อได้ปฏิบัติให้เคยชินจนเป็นปกติแล้ว ก็เกิดความคล่องแคล่ว ชำนาญ โดยจะไม่รู้สึกรว่าเป็นภาระที่หนักกายหนักใจแต่อย่างใด....

พระบรมราชาโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เน้นการเรียนการสอนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ดังที่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปฝึกงาน ณ สถานีวิจัยเขาคันทรง จ.ฉะเชิงเทรา กำลังรับฟังการบรรยายและการสาธิตการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริง เพื่อให้เกิดความชำนาญและมั่นใจในองค์ความรู้ ที่ได้รับมาจากการศึกษาภาคทฤษฎีในห้องเรียนมาแล้ว

บนเส้นทางสู่ความสำเร็จ

....บุคคลที่จะทำงานให้บรรลุความสำเร็จนั้น นอกจากความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ต่าง ๆ แล้ว ต้องมีความคิดสร้างสรรค์มีความรับผิดชอบสูง มีความรอบคอบระมัดระวัง ตลอดจนความสุจริต ความจริงใจ และหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้เกิดความลึกซึ้งและกว้างขวาง และทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกคน กำลังเดินแถวผ่านธงประจำคณะขึ้นสู่อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ อันเป็นสถานที่จัดงานเพื่อร่วมพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เป็นการแสดงถึงการเดินตามเส้นทางสู่ความสำเร็จที่ทุกคนมีความใฝ่ฝัน พร้อมทั้งต่างตระหนักถึงภารกิจร่วมกันของตนเองที่จะได้นำความรู้จากมหาวิทยาลัยไปสู่สังคมไทยต่อจากนี้ไป

-ว่าง-

พันธกิจที่ ๓

มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมบริการ
ทางวิชาการให้แพร่หลาย

ใช้ทรัพยากรในดินสิ้นในน้ำ

....อันประเทศของเรานั้น เป็นที่รู้จักกันอยู่ทั่วไปแล้วว่า อุดมด้วยทรัพยากรในดินสิ้นในน้ำเพียงไร ฉะนั้นถ้าได้ร่วมมือร่วมใจช่วยกันนำทรัพยากรเหล่านั้นขึ้นมาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ก็จะเป็นผลส่งเสริม ทรัพยากรความมั่นคงของบ้านเมืองได้อีกเป็นอันมาก ขอบรรดาท่านที่ได้สำเร็จการศึกษาจงพยายามใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามานี้แล้ว และช่วยกันเผยแพร่วิทยาการ ตามแบบที่ท่านได้ศึกษามานี้ ให้เป็นคุณประโยชน์ แก่ประชากรราษฎรผู้ดำเนินอาชีพในการกสิกรรมอันเป็นประหนึ่งกระดูก สันหลังของประเทศ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๙๓

ประชาชนจำนวนมาก กำลังเลือกซื้อหาผักสดซึ่งเป็นผลผลิตจากฝีมือของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่จัดจำหน่ายในงานวันเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๙๖ ซึ่งเป็นงานที่จัดขึ้นเป็นประจำและได้รับความนิยมชื่นชอบจากประชาชนอย่างสูง แม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดงานและชนิดผลผลิตไปบ้างตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน

เกษตรกรรมนำความผาสุกสู่บ้านเมือง

....ประเทศไทยของเรานั้น ดินฟ้าอากาศอำนวยเป็นอย่างดี เหมาะแก่การเกษตรกรรมอยู่แล้ว ถ้าได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และใช้เครื่องมือที่เหมาะสมก็เป็นการทำงานกำลัง ทุนแรง ได้ทรัพย์ในดินสินในน้ำมาเพิ่มพูนโภคทรัพย์ และความผาสุกของบ้านเมืองยิ่งขึ้น ฉะนั้น ที่รัฐบาลและองค์กรจัดความมั่นคงร่วมกัน ได้ส่งเสริมกิจการของมหาวิทยาลัยให้ได้ขยายกิจการออกไปอีก จึงเป็นข้อที่น่าอนุโมทนาด้วยเป็นอย่างยิ่ง....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕

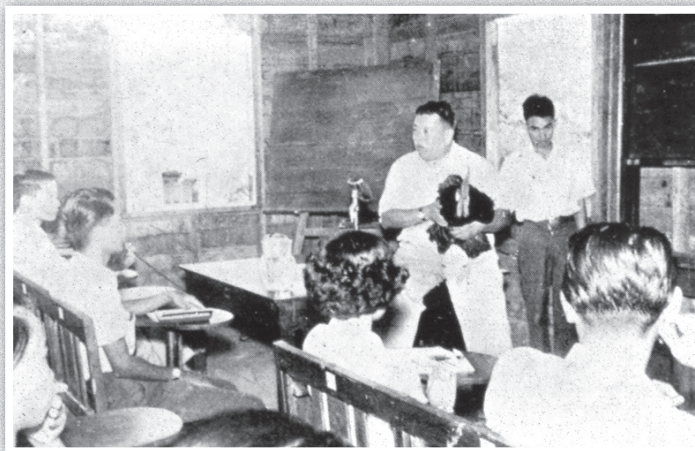

ไข่ เป็นผลิตภัณฑ์สำคัญที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มุ่งพัฒนา โดยส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่ อันมีหลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ อดีตอธิการบดีเป็นผู้บุกเบิกการเลี้ยงไก่ในประเทศไทย และได้จัดตั้งโรงฟักไข่ของมหาวิทยาลัยขึ้น เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ในด้านนี้ ซึ่งถือว่าเป็นศาสตร์สมัยใหม่ในขณะนั้น ทำให้การผลิตและบริโภคไข่แพร่หลายมากขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศไทย

จงเห็นเถิดว่า เกษตรกรรมสำคัญนัก

....การเกษตรกรรมนั้นสำคัญมาก ในปัจจุบันนี้นานาประเทศเกือบทั่วโลกต่างมุ่งหน้าทำนุบำรุงส่งเสริมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญ ในอันที่จะนำความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจมาสู่ประเทศของตน ดังที่ท่านทั้งหลายย่อมทราบอยู่ดีแล้ว สำหรับประเทศไทยเราเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้เวลานี้รัฐบาลก็ได้มีแนวทางที่จะส่งเสริมทำนุบำรุงการเกษตรกรรมทุกสาขา ให้เป็นหลักมูลฐานการเศรษฐกิจของชาติ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๗

การศึกษาด้านการเกษตรในสาขาต่าง ๆ ให้เจริญรุ่งเรือง เป็นพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้วิชาการเกษตรมีความก้าวหน้าไปทั่วประเทศ กล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านเกษตรกรรมอย่างแท้จริง ดังเช่นการเรียนการสอนวิชาการเลี้ยงไก่ในอดีต โดยหลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ อดีตอธิการบดีเป็นผู้ลงมือทำการสอนด้วยตนเอง

จูงมันสร้างคุณค่าสินค้าเกษตร

....อันวิชาความรู้ ที่ท่านทั้งหลายได้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้ ทุก ๆ สาขาต่างก็มุ่งจะช่วยฟื้นฟูเกษตรกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อได้มีอาหาร เครื่องบริโภคอุปโภคเพียงพอกภายในประเทศ และเหลือกินเหลือใช้ จำหน่ายเป็นสินค้าออกจากประเทศ เป็นทางส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย ถ้าสิ่งทีผลผลิตขึ้นมามีคุณภาพดี ก็เป็นประโยชน์มากควรแก่การบริโภคและเป็นที่นิยมหากจำหน่ายเป็นสินค้าก็จะได้ราคาดีขึ้นด้วย

ฉะนั้น จงช่วยกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพ ของสิ่งที่จะผลิตได้จากเกษตรกรรมนั้นให้ได้ของดีถึงขนาดเกิด แม้การที่จะผลิตให้ได้สิ่งที่มีคุณภาพดี อาจต้องอาศัยการทดลองและค้นคว้าประกอบด้วย แต่ก็เป็นเรื่องที่ควรกระทำ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๐๒

การพัฒนาพันธุ์สุกร เป็นการเลี้ยงอย่างมีระบบ ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื้อสุกรมีคุณภาพ ถูกหลักอนามัย เพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์มีกระบวนการชัดเจน สามารถพัฒนาเป็นวิชาการที่เผยแพร่ไปสู่สังคมได้ คือ ช่วยให้มีอาหารบริโภคอย่างเพียงพอ และสามารถนำไปจำหน่ายด้วยปริมาณและคุณภาพที่สูงขึ้น บุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาทิ ศาสตราจารย์ ดร.สุชีพ รัตตสาร ถือว่าเป็นนักวิชาการผู้บุกเบิกในการพัฒนาพันธุ์สุกร

ความหวังจากการเกษตรแผนใหม่

....การเกษตรมีความสำคัญแก่ชาติด้านเมือง เพื่อให้การเกษตรของเรามีความเจริญก้าวหน้าไปด้วยความรวดเร็ว ขอให้ทุกคนพยายามนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปถ่ายทอดแก่เกษตรกร และชี้แจงให้ทราบถึงคุณค่าของวิธีการเกษตรแบบใหม่ ซึ่งได้ค้นคว้าทดลองเป็นผลดีโดยแน่นอนแล้ว และแนะนำให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักวิชา เพื่อได้รับผลแห่งการผลิตเพิ่มพูนขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๐๖

นอกจากการเรียนการสอนวิชาการเกษตรแก่นิสิตในห้องเรียนแล้ว งานบริการวิชาการความรู้ด้านต่าง ๆ สู่ชุมชน เป็นพันธกิจสำคัญอีกอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้สืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถือเป็นการช่วยพัฒนาวิชาการเกษตรแผนใหม่ไปสู่ชุมชนอย่างเป็นระบบดังในภาพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำนงค์ สมประสงค์ คณะเศรษฐศาสตร์ กำลังประชุมชี้แจงเรื่องหลักสหกรณ์ และธนาคารหมู่บ้านแก่ประชาชน

เกษตรกรรมจะนำเศรษฐกิจไทยให้ก้าวหน้า

....เศรษฐกิจของเราขึ้นอยู่กับเกษตรมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว รายได้ของประเทศที่ได้มาใช้สร้าง
ความเจริญด้านต่าง ๆ เป็นรายได้จากการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจกล่าวได้ว่า ความเจริญของ
ประเทศต้องอาศัยความเจริญของการเกษตรเป็นสำคัญ และงานทุก ๆ ฝ่ายจะดำเนินก้าวหน้าไปได้
ก็เพราะการเกษตรของเราเจริญ....

พระบรมราชโองการในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๐๗

เป็นที่รับทราบกันโดยทั่วไปว่า แทบทุกพื้นที่ของประเทศไทยอุดมไปด้วยผลผลิตท้องถิ่น และ
ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาของเกษตรกรมาตั้งแต่ในอดีต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เล็งเห็นความสำคัญ
ของการพัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์เหล่านี้มาทุกยุคทุกสมัย รวมทั้งได้จัดโครงการความ
ร่วมมือกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในวาระครบรอบ ๖๐ ปี ของมหาวิทยาลัย
เพื่อเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ความช่วยเหลือที่ถูกต้อง

....ราษฎรของเราต้องการความช่วยเหลือ คือความช่วยเหลือที่จะทำให้เขาสามารถพึ่งตนเองได้ ยกฐานะขึ้นด้วยตนเองได้ การช่วยเหลือนี้เป็นงานใหญ่ ที่ต้องมีโครงการอันแน่นอนเป็นลำดับขั้น ต้องมีวิธีดำเนินการอันรัดกุมและประสานสอดคล้องกัน และที่สำคัญที่สุด ผู้ปฏิบัติการจะต้องทำงานกันจริงๆ อย่างรีบด่วนด้วยความบริสุทธิ์ใจ และด้วยอุดมคติอันแน่วแน่....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๐

การช่วยเหลือให้เยาวชนมีสติปัญญาและมีความรู้ด้านการเกษตรถือได้ว่าเป็นหนึ่งในแนวทางของการให้บริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย คือ ให้เยาวชนซึ่งเป็นบุตรเกษตรกรสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพให้พึ่งพาตนเองได้ในอนาคต ถือว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้องที่สุด ดังในภาพที่ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ อดีตอธิการบดี ประทานวุฒิบัตรแก่ผู้เข้าอบรม

มองเกษตรกรรมในเชิงระบบ

....การผลิตนั้น ทุกคนคงเห็นได้ไม่ยากว่า มีความเกี่ยวพันถึงความต้องการ ตลาด การจำหน่าย วิธีจัดการ การตลาดจนถึงการนำรายได้ หรือผลประโยชน์จากการผลิตมาใช้สอยบริโภคด้วย ดังนั้น การเพิ่มผลผลิตที่ถูกต้อง จึงมิใช่การใช้วิชาการทางเกษตรเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตแต่เพียงอย่างเดียว แต่หากต้องเป็นการใช้วิชาการทางการเกษตรประกอบกับวิชาการด้านอื่น ๆ ช่วยให้ผู้ผลิตได้รับประโยชน์ ตอบแทนแรงงานความคิด และทุนของเขา ที่ใช้ไปในการผลิตอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๑

นักวิชาการเกษตรจากหลากหลายสาขา ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาคเกษตรกรรมของไทยอย่างเป็นระบบ และรับมอบประกาศเกียรติคุณในผลงานดีเด่น ดังในภาพที่มี ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ อดีตนายกรัฐมนตรี และ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) อินทรี จันทรสถิตย์ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าร่วมประชุมด้วย

เรียนรู้เพื่อตนเองจากความจริงของชีวิต

....วิธีการที่นิสิตเกษตรศาสตร์ได้ออกไปปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมนั้นเป็นการดีที่สุด ก็เมื่อวานซินนี้ ได้มาชมเขยเขา และบอกเขาว่าตัวผู้ที่ออกไปนั้นจะได้กำไรเอง เพราะจะได้ความพอใจว่าได้ทำประโยชน์ แก่ผู้อื่นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และจะได้ความรู้แก่ตัวเอง เพราะว่าได้ออกไปปฏิบัติในท้องที่ ในที่ที่เขา ต้องการจริง ๆ ในสภาพที่เป็นจริง ถ้าเรียนในมหาวิทยาลัยก็อาจเรียนเป็นทฤษฎีหรือแม้แต่ในการ ปฏิบัติก็ปฏิบัติตามปกติ คือนำเอาทฤษฎีมาปฏิบัติ และถ้าหากว่าการปฏิบัตินั้นเกิดมีความบกพร่อง บ้าง ก็หาทางแก้ไขด้วยทฤษฎี....

พระบรมราชาโชวาทพระราชทานในการเสด็จฯทรงดนตรี ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่เสาร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

กิจกรรมการออกค่ายอาสาพัฒนาของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัย ให้ความสำคัญเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติแก่นิสิต ได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวางในฐานะ องค์การอุดมศึกษาที่ริเริ่มกิจกรรมลักษณะนี้ จะเห็นได้จาก ศาสตราจารย์ (พิเศษ) อินทรี จันทรสถิตย์ และ ศาสตราจารย์ระพี สาคริก อดีตอธิการบดี ต่างให้ความสำคัญโดยเข้าร่วมกิจกรรมกับนิสิตด้วย ตนเอง

ฟังระลึกเสมอว่าคิดก่อนทำ

....ท่านทั้งหลายมีสมองที่จะคิด เพียงแต่ขอให้ใช้สมองคิดเท่านั้นเอง การที่ทำการเรียกร้อง หรือชักชวนให้ทำอะไรก็ตาม จะต้องคิดให้รอบคอบ เพราะว่าไม่ใช่ท่านเอง หรือผู้ที่ชักชวนให้ทำอะไร ที่คิดถูก ที่คิดแล้ว แต่ว่าถ้าไปชักชวนคนอื่น คนอื่นเฮโลไป อย่างที่เห็นได้ว่าบางทีเลยสนุกกันไปเลย แล้วอาจเกิดอันตรายต่อส่วนรวมก็ได้ แล้วลงท้ายก็เสียประโยชน์เสียจุดประสงค์ด้วยซ้ำ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๕

การรู้จักรับฟังโอวาทและคำแนะนำจากผู้ใหญ่ เป็นหน้าที่ของเยาวชนที่เป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งหล่อหลอมให้นิสิตมีคุณธรรมในข้อนี้ เพื่อที่จะได้เป็นผู้ที่มีคุณประโยชน์ รู้จักคิดใคร่ครวญ ให้รอบคอบก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานใด ๆ โดย ศาสตราจารย์ระพี สาคริก อดีตอธิการบดีกำลังให้โอวาทแก่นิสิตเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมในแต่ละวัน ก่อนจะวางแผนปฏิบัติงานในวันต่อไป

ว่าด้วยแนวทางการพัฒนาอย่างพอเพียง(๑)

....การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นได้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศ และของประชาชน โดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ได้ ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวในที่สุด....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗

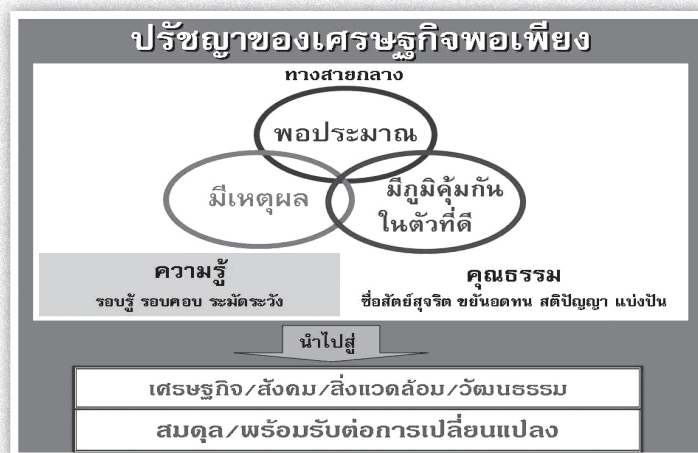
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ความสำคัญในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรและการดำเนินชีวิตของบุคลากรมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากการอบรมข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยที่บรรจุใหม่ โดยได้มอบหมายให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธันวา จิตต์สงวน รองอธิการบดีฝ่ายโครงการพิเศษ และอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรก่อนเริ่มปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

ว่าด้วยแนวทางการพัฒนาอย่างพอเพียง(๒)

...ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อน ด้วยวิธีการที่ประหยัดระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างความเจริญขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับต่อไป

...การถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญ ให้ค่อยเป็นไปตามลำดับด้วยความรอบคอบระมัดระวังและประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์...

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๗

พระบรมราโชวาทของคัมภีร์ที่พระราชทานแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น KU๓๐ ได้รับการยกย่องว่า เป็นหนึ่งในบรรทัดฐานแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งต่อมาได้มีการน้อมนำมาเป็นสาระของปรัชญา ดังเป็นที่รู้จักทั่วไปว่า “หลักสามห่วง สองเงื่อนไข” กล่าวคือ สามหลักการประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รวมทั้งสองเงื่อนไขคือ การมีความรู้และคุณธรรม

สำหรับนิสิตเก่าชานนทรี

....การที่นิสิตเก่าของมหาวิทยาลัยเกษตรได้ตั้งมาเป็นสมาคม และได้บำเพ็ญประโยชน์เช่นนี้ก็เป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง ประโยชน์ของการตั้งสมาคมขึ้นมีอยู่ว่า ผู้ที่เรียนจากสถาบันเดียวกัน ได้มีโอกาสได้พบปะสังสรรค์กัน และแลกเปลี่ยนความคิด เพราะว่าความรู้ที่ได้เรียนมาจากมหาวิทยาลัยก็มีแตกต่างกันหลายสาขา และล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองได้อย่างยิ่งถ้าจะหา....

....การที่ได้มาอยู่เป็นสมาคม และมีจิตใจบริสุทธิ์แน่วแน่ ที่จะทำประโยชน์ก็อยู่ได้ และทำประโยชน์ได้นอกจากวิชาที่ตนได้เรียน ก็มีทางที่จะช่วยอนุชนรุ่นหลังซึ่งกำลังเรียนอยู่ในสถาบันการศึกษาที่ตนได้เคยเรียนมา อันนี้เป็นประโยชน์อย่างหนึ่งของสมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์....

พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะกรรมการสมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๑๗

อาคารปัจจุบันของสมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สมก.) สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ และมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์อย่างหลากหลาย ทั้งเป็นแหล่งพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนิสิตเก่าและนิสิตปัจจุบันที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และการระดมทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือนิสิตรุ่นหลัง ซึ่งได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

ระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

....เมื่อต้องเผชิญปัญหาความขัดกันระหว่างทฤษฎีกับปฏิบัติทางที่ดีที่สุด จะต้องดำเนินงานในส่วนที่เห็นว่าถูกต้องแล้วต่อไป ไม่ปล่อยให้หยุดชะงักพร้อมกันไปในนั้น ควรจะได้รับคิดพิจารณาปัญหาโดยเร่งด่วน หาทางปรับหลักวิชาให้เข้ากับปัญหา และประสานเข้ากับวิชาอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องด้วย ให้เห็นให้เข้าใจปัญหาโดยกระจ่างแจ้ง เมื่อได้วิธีที่ถูกต้องแล้ว ก็นำไปใช้ปฏิบัติให้ได้ผลด้วยความแน่วแน่มั่นใจ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๘

กิจกรรมการพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประจำปี เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ช่วยให้บัณฑิตได้ฝึกเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นหมู่คณะ เพื่อจะได้ช่วยกันคิดสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์จากหลักการหรือทฤษฎีที่เรียนรู้อย่างดี และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติที่พบเห็นดังในภาพ บรรดานิสิตกำลังเตรียมความพร้อมด้วยความมีวินัย ก่อนวางแผนและลงมือช่วยกันทำงาน

ทฤษฎีใดๆ ก็ต้องปรับใช้

....ทฤษฎีที่รับของเขามาใช้ทั้งดุ้น มีหวังไม่เหมาะไม่ตรงกับงานกับปัญหา และกับสภาพการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ที่เรากำลังเผชิญอยู่ ก็มีหวังเสียหายใหญ่ วิธีที่ถูกที่เราจะต้องทำ คือดำเนินงานส่วนที่ทำได้ต่อไป แล้วริบขบคิดปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาศัยทฤษฎีของเราที่มีอยู่แล้วเป็นหลัก โดยคิดว่าทฤษฎีทั้งหลายวางไว้เป็นหลักใหญ่สำหรับงานโดยส่วนรวม เมื่อเรามาปฏิบัติงานที่เฉพาะลงไป เราจำเป็นต้องใช้ความสามารถของตน นำเอาทฤษฎีนั้น ๆ มาปรุ้งกับวิทยาการ แล้วปรับให้เข้ากับสภาพการณ์ที่เผชิญอยู่ด้วยตนเอง ให้ปัญหาคลี่คลายลุ่ส่วงไปโดยเร็ว....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘

เมื่อลงมือทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานด้านเกษตรกรรม ผู้ทำงานจะเห็นว่าทฤษฎีที่เรียนมาอาจจะไม่สามารถใช้ได้ทั้งหมด ต้องมีการปรับและประยุกต์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงจึงจะเกิดผลดีได้ ดังเช่นที่ ศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ คันธเสวี อดีตคณบดีคณะสังคมศาสตร์ กำลังแลกเปลี่ยนความรู้กับเกษตรกรในแปลงผักอันเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้วิชาการด้านพัฒนาสังคมในความเป็นจริง

ประโยชน์ของ “รับผิด” และ “รับชอบ”

....การจะทำงานให้มีประสิทธิผลและให้ดำเนินไปได้โดยราบรื่นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องทำด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ไม่บิดเบือนจุดประสงค์ที่แท้จริงของงาน สำคัญที่สุด ต้องเข้าใจความหมายของคำว่า “ความรับผิดชอบ” ให้ถูกต้อง ขอให้เข้าใจว่า “รับผิด” ไม่ใช่การรับโทษ หรือถูกลงโทษ “รับชอบ” ไม่ใช่รับรางวัล หรือรับคำชมเชย การรู้จักรับผิด หรือยอมรับรู้ว่าอะไรผิดพลาดเสียหาย และเสียหายเพราะอะไร เพียงใดนั้น มีประโยชน์ทำให้บุคคลรู้จักพิจารณาตนเอง ยอมรับความผิดของตนเองโดยใจจริง เป็นทางที่จะช่วยให้แก้ไขความผิดได้ และให้รู้ว่าจะต้องปฏิบัติแก้ไขใหม่ ส่วนการรู้จักรับชอบ หรือรู้ว่าอะไรถูก อันได้แก่ถูกตามความมุ่งหมาย ถูกตามหลักวิชา ถูกตามวิธีการนั้น มีประโยชน์ทำให้ทราบแจ้งว่า จะทำให้งานสำเร็จสมบูรณ์ได้อย่างไร จักได้ถือปฏิบัติต่อไป....

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๙

การฝึกฝนนิสัยให้เกิดความรับผิดชอบอย่างจริงจังต่อสังคม เป็นหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากสโมสรนิสิตคณะต่าง ๆ ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม อาทิ ในภาพคือ การสร้างอาคารเรียนแก่โรงเรียนในชนบท จากการใช้ความรู้ ความสามารถ และร่วมกันรับผิดชอบ ในผลงานที่เกิดขึ้น รวมทั้งพร้อมแก้ไขปัญหากหากจะเกิดขึ้น

ความสำเร็จในงานล้วนมาจากบูรณาการ

....การปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม จะต้องหวังผลสำเร็จที่เป็นประโยชน์อันยั่งยืน และงานทุกอย่างที่ทำ มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกับวิชาการด้านอื่น ๆ บุคคลอื่น ๆ ซึ่งต่างส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน อยู่อย่างแนบแน่น เมื่อปฏิบัติงานอันใดกับผู้ใด จะต้องพยายามร่วมกันคิดพิจารณาและปรึกษาให้เข้าใจ กัน พร้อมกับระมัดระวังปฏิบัติการให้ส่งเสริมเกื้อกูลกันให้ตลอด งานที่ทำจึงจะบรรลุผลเลิศและเกิด ประโยชน์ตามมุ่งหมาย....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพุธที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๗

การพัฒนาการเรียนการสอนในโครงการวิชาบูรณาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นตัวอย่างที่ดีของการระดมความคิดทางวิชาการของบุคลากรหลากหลายสาขา เพื่อสนับสนุนให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของวิชาที่วางไว้ โดยในปีการศึกษา ๒๕๔๔ ศาสตราจารย์ ดร.ต่อกุล กาญจนาลัย อดีต รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ยุพา วีระไวทยะ อดีตคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ได้ประสานการจัดสัมมนาระดมความคิดในลักษณะดังกล่าวขึ้นอย่างประสบความสำเร็จ

องค์ประกอบแห่งการพัฒนา

....การพัฒนาประเทศจะบรรลุผลตามเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยประกอบการหลายอย่าง อย่างแรก ต้องมีคนดี คือมีปัญหา มีความรับผิดชอบ มีความวิริยะอุตสาหะ เป็นผู้ปฏิบัติ อย่างที่สอง ต้องมีวิทยาการที่ดี เป็นเครื่องใช้ประกอบการ อย่างที่สาม ต้องมีการวางแผนที่ดี ให้พอเหมาะพอควรกับฐานะ เศรษฐกิจ และทรัพยากรที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงประโยชน์อันพึงประสงค์ของประเทศและประชาชน เป็นหลักปฏิบัติ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๙

การดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๓๒ ปี ของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นับได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศ โดยใช้องค์ประกอบที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยและเครือข่ายหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ อาทิ วิชาการ บุคลากร สถานที่ และการวางแผนดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

ชัยชนะของการพัฒนาอย่างแท้จริง

....ถ้าประชาชนทุกคนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีแล้ว ความสงบ และความเจริญ ย่อมจะเป็นผล
ก่อเกิดต่อตามมาอย่างแน่นอน จึงอาจพูดได้ว่าการพัฒนาก็คือการทำสงครามกับความยากจน เพื่อ
ความอยู่ดีกินดีของประชาชนโดยตรง เมื่อใดก็ตาม ที่ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี และประเทศชาติ
มีความสงบ มีความเจริญ เมื่อนั้นการพัฒนาจึงจะถือได้ว่าประสบความสำเร็จ เป็นชัยชนะของการพัฒนา
อย่างแท้จริง....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๙

การพัฒนาเกษตรกรรมโดยเฉพาะการปลูกข้าว อาจจะได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของความสำเร็จ
หรือความล้มเหลวของการพัฒนาที่เป็นอยู่ เพราะการจัดการเชิงระบบของผลผลิตข้าวที่ดี สามารถ
จะมีผลต่อความผาสุกของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งนับเป็นชัยชนะที่แท้จริงของการพัฒนา
การเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญด้านการเรียนการสอนและการวิจัย
เพื่อความเป็นเลิศของการพัฒนาพันธุ์ข้าว ตลอดจนผลิตภัณฑ์จากข้าว โดยมีนักวิชาการที่มีชื่อเสียง
ในปัจจุบัน เช่น รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ วรรณวิจิตร เป็นต้น

ลำดับขั้นการพัฒนาของเกษตรกรรม

....วิธีการพัฒนาที่เหมาะสมแก่ประเทศเราอย่างยิ่ง ก็คือจะต้องทำนุบำรุงเกษตรกรรมทุกสาขา ให้พัฒนาก้าวหน้า เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรทุกระดับให้สูงขึ้น เริ่มต้นตั้งแต่การลงมือผลิต โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด ด้วยการดัดแปลงปรับปรุงนำสิ่งที่มีอยู่โดยธรรมชาติมาใช้ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรของเราได้ผลผลิตเพียงพอแก่การเลี้ยงตัว คือ พอมิ พอกิน เป็นเบื้องต้นก่อน. ต่อไป เมื่อเหลือจึงจำหน่ายหารายได้ ซึ่งหากจะให้ได้ผลที่สมบูรณ์ ก็จะต้องมีการจัดการเรื่องการตลาดอย่างดี รวมทั้งมีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ อันจะทำให้ผลิตผลทางการเกษตรมีมูลค่าสูงขึ้น....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๑

ผลผลิตทางการเกษตรกรรมที่เกิดจากการพัฒนาในทุกขั้นตอนตั้งแต่การผลิต คัดแยก และบรรจุสู่ตลาด ตลอดจนมีการปรับปรุงโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ จะมีปริมาณและคุณภาพสูง สามารถเข้าสู่ท้องตลาดได้ สร้างความสมบูรณ์มั่นคงให้แก่เกษตรกร ดังเช่นที่ คณาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้มีส่วนร่วมในการวิจัย ค้นคว้า ตลอดจนจัดทำจำหน่ายผลผลิตจากโครงการหลวงแก่ผู้บริโภคทั่วไป โดยใน พ.ศ. ๒๕๕๒ โครงการหลวงมีวาระครบ ๔๐ ปีแล้ว

การพัฒนาที่เหมาะสมกับประเทศไทย

....การพัฒนาที่เหมาะสมกับประเทศเรา ก็คือจะต้องทำนุบำรุงเกษตรกรรมทุกสาขาให้พัฒนาก้าวหน้า เพื่อยกระดับฐานะของเกษตรกรซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศให้สูงขึ้น อันจะส่งผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศมีความเข้มแข็งมั่นคงขึ้นด้วย....

....ข้าพเจ้ามีความหวังอยู่เสมอ ในทุกครั้งที่ได้มาอบปริญญาบัตร ว่าผู้มีความรู้ความสามารถสูงในหลักวิชาสาขาต่าง ๆ อย่างบัณฑิตที่ศึกษาสำเร็จจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ จะได้เป็นหลักเป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือเกษตรกรของเราต่อไป....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๑

เป็นที่ยอมรับกันว่า หากเกษตรกรในปัจจุบันและอนาคตจะมีความรู้ความสามารถมากขึ้นเพียงใด ย่อมจะเกิดผลดีแก่สังคมไทยมากขึ้นเพียงนั้น เนื่องจากประเทศไทยมีสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงทุ่มเทพพัฒนาด้านนี้เพื่อให้เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ สามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาการเกษตรอย่างจริงจัง ดังที่นิสิตคณะเกษตรกำลังฝึกดำนาเพื่อเก็บเกี่ยวประสบการณ์ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา

ความรู้และคุณธรรมคือ เงื่อนไขของความเจริญ

....ผู้ปรารถนาความดีความเจริญ จึงต้องฝึกหัดทำความคิดเห็นที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นในตนเอง เพื่อให้เป็นหลักประคับประคองส่งเสริมทั้งความประพฤติทั้งการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปโดยถูกต้อง เทียบตรง เป็นประโยชน์ เป็นความเจริญก้าวหน้า ไม่ให้หลงทาง หลงทำ ในทางและในสิ่งที่จะหลุดลงไปสู่ความเสื่อมเสียหาย ดังนั้น ถ้าบัณฑิตระมัดระวังตั้งใจประพฤติตนปฏิบัติงานให้รอบคอบ ประกอบพร้อมด้วยหลักวิชาและคุณธรรมอยู่เสมอ ก็จะสามารถพึ่งตนเอง และทำตนให้เป็นที่พึ่งที่อาศัยของผู้อื่นได้ตามที่มุ่งหวังตั้งใจไว้เป็นแน่นอน....

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๒

บนเส้นทางชีวิตของบัณฑิตที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรือง ล้วนต้องพบกับปัจจัยในการเกื้อหนุน และปัจจัยในการอุดหนุน อย่างไม่รู้ก็ตาม การมีความรู้และคุณธรรม นับว่าเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่จะช่วยประคับประคองชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองเช่นนั้นได้ บุคคล อาทิ นายปราโมทย์ ไม้กลัด อดีตนายกสภามหาวิทยาลัย และนายชวน หลีกภัย อดีตกรรมการสภามหาวิทยาลัย ล้วนเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้มีคุณสมบัติดังกล่าว

บัณฑิตต้องมีความรู้คู่ความคิด

....ในการปฏิบัติงานนั้น นอกเหนือจากความรู้ในวิชาการและความสามารถในการนำความรู้มาปฏิบัติแล้ว ยังมีความรู้จักคิดและรู้จักใช้ความคิดนั้นอีกประการหนึ่ง ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนสำคัญที่จะทำให้สามารถนำวิชาการและคุณสมบัติทุกอย่างในตัวออกมาใช้ได้โดยถูกต้องและได้ผล ความรู้จักคิด ได้แก่ การยกเอาเรื่องหรือปัญหาที่ต้องการทราบขึ้นพิจารณาอย่างละเอียด ด้วยเหตุด้วยผล และด้วยจิตใจที่เที่ยงตรงเป็นกลาง

....บัณฑิตจึงควรศึกษาและฝึกฝนให้ชำนาญในกระบวนการคิด แล้วร่วมกันใช้ความรู้ความคิด ปฏิบัติกิจการงานให้สำเร็จผล เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ ทั้งแก่ตนเองและชาติบ้านเมือง....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๓

การเรียนรู้เกี่ยวกับระบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถือว่าเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน ผู้เรียนรู้จะต้องมีทั้งทฤษฎีทางวิชาการ การรู้จักพิจารณาและมีจิตใจที่เป็นธรรม จึงจะสามารถได้รับความรู้ และความจริง อันจะนำมาซึ่งการเสริมสร้างสติปัญญาที่ดีได้ ดังเช่น การฝึกงานของนิสิตคณะวนศาสตร์ในพื้นที่ชนบท ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของหลักสูตรการศึกษา

หลักการส่งเสริมความก้าวหน้าสู่เป้าหมาย

....ทุกคนจึงควรที่จะวางเป้าหมายให้แน่นอน และถือปฏิบัติตามทิศทางที่ได้วางไว้ โดยไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น และยึดถือความสุจริต ความตั้งใจจริง ความอดสาหะอดทน ความเมตตาเสียสละเป็นที่ตั้ง มีสติความยั้งคิด และพิจารณาญาณอันดีถ่วงรอบคอบ เพื่อให้งานดำเนินไปได้ถูกต้อง จะต้องมีความรอบรู้และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถประสานประโยชน์กับผู้อื่นได้อย่างกว้างขวาง เพื่อส่งเสริมให้สามารถทำงานได้อย่างคล่องตัวและก้าวหน้า และที่สำคัญที่สุด ต้องมีความฉลาดรู้ในเหตุในผล ความผิดถูกชั่วดี ความพอเหมาะพอสม....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๔

การส่งเสริมให้เยาวชนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาความรู้แก่ตนเอง เพื่อก้าวเข้าสู่ระบบการศึกษาในชั้นอุดมศึกษาของประเทศ เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดบริการแก่เยาวชนเป็นประจำทุกปี ช่วยให้เยาวชนมีทางเลือกในการเตรียมตัวทางวิชาการ เพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายการศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วยตนเองบนความวิริยะอุตสาหะ และความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสำคัญ

ข้อคิดก่อนเริ่มต้นการปฏิบัติงาน

....ก่อนจะลงมือทำงานใด ๆ แต่ละคนจะต้องเรียนรู้และเข้าใจที่จะทำให้สิ่งที่ตลอดทั้งกระบวนการ ต้องมีความตั้งใจแน่วแน่ มีความอดสาหะ มีวิจารณ์ญาณอันถี่ถ้วนรอบคอบ และมีการวางแผนงานที่ดี โดยยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตและความมีเมตตาเสียสละ ถ้าบัณฑิตทั้งหลายสามารถปฏิบัติตามที่กล่าวมานี้โดยพร้อมสรรพ และโดยเต็มกำลังอย่างสม่ำเสมอแล้ว ก็เชื่อได้ว่าแต่ละคนจะประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังทั้งกับตนเองและสังคม....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพุธที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖

การที่เกษตรกรรับฟังหลักการและทำความเข้าใจหลักทฤษฎีด้วยความตั้งใจ ก่อนเริ่มต้นปฏิบัติจริงในไร่นา นับเป็นขั้นตอนสำคัญในการวางแผนที่ดี เมื่อลงมือปฏิบัติงานจริงก็จะได้ผลดีและผิดพลาดน้อย ดังโครงการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังพันธุ์ใหม่ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร โดยคณาจารย์และบุคลากรคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ดำเนินการโดยยึดหลักดังกล่าว อาทิ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจารณ์ วิชชุกิจ คณบดีคณะเกษตร กำลังมอบพันธุ์มันสำปะหลังแก่เกษตรกร

พึงถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

....ในการทำงานนั้น ขอให้ทุกท่านคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ผู้ที่มุ่งหวังจะสร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญให้แก่ส่วนรวมนั้น จะต้องพยายามขจัดความเห็นแก่ตัวออกไปให้ได้ ด้วยการพยายามฝึกฝนตนเอง ทั้งความคิดและการกระทำให้เป็นไปในทางที่ดีที่ถูกต้องคือมีความคิดจิตใจที่เที่ยงตรงและมั่นคงเป็นกลาง ปราศจากอคติ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖

การพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตร แม้ว่าจะพัฒนาเริ่มต้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทั้งความรู้แบบดั้งเดิมและแผนใหม่ แต่เป้าหมายสำคัญไม่ได้อยู่แต่การมีผลงานวิชาการภายในรั้วมหาวิทยาลัยเท่านั้น หากแต่เป็นการพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ดังที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดงานวันเกษตรแห่งชาติขึ้นทุกปี เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเกษตรไปสู่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

บัณฑิตยอมรู้จักการปรับใช้ความรู้

....บัณฑิตทั้งหลาย ได้ชื่อว่าเป็นผู้ผ่านการศึกษาวิทยาการระดับสูงมาแล้ว ย่อมมุ่งหวังที่จะใช้ความรู้ที่ศึกษาเล่าเรียนมา ไปประกอบอาชีพการงานให้เป็นประโยชน์ เป็นความเจริญมั่นคงแก่ตนเอง และแก่ชาติบ้านเมืองการจะกระทำให้สำเร็จได้ ท่านจะต้องตระหนักในความสำคัญของการนำความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชา ไปปรับใช้กับงานที่ทำให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพุธที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗

บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวนมากที่สำเร็จการศึกษาออกไป ล้วนได้ปฏิบัติหน้าที่โดยประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาจนเกิดความเจริญก้าวหน้า ทั้งตำแหน่งหน้าที่ส่วนตนและผลประโยชน์ขององค์กรส่วนรวม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงขอยกย่องบุคคลเหล่านี้เป็น “เกษตรศาสตร์ปาดเปื้อน” โดย ฯพณฯ องคมนตรี นายอำพล เสนาณรงค์ อดีตนายกสภามหาวิทยาลัย และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจ อิ่มพิทักษ์ อดีตอธิการบดี ได้ริเริ่มจัดขึ้นเป็นรุ่นที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗

สำคัญคือ การควบคุมจิตใจของตนเอง

....ในการทำงานนั้นบางครั้งอาจจะประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ท่านจะต้องรู้จักควบคุมความคิดจิตใจของตนให้สงบหนักแน่น เป็นกลาง เพราะความคิดจิตใจที่สงบหนักแน่นและเป็นกลางนี้ จะช่วยให้ท่านมีสติ มีความยั้งคิด และมีวิจารณญาณอันสุขุมรอบคอบ ทำให้รู้ปัญหาและแก้ปัญหาได้ถูกต้องตรงจุด ซึ่งจะเป็ผลให้งานที่ท่านดำเนินไปได้โดยราบรื่นจนสำเร็จตามเป้าหมาย....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๗

โครงการก้าวแรกสู่บัณฑิตยุคใหม่ เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดขึ้นเพื่อเตรียมนิสิตใหม่เข้าสู่ระบบการศึกษาและการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย กิจกรรมนี้ประกอบไปด้วยบริบท ทั้งที่เป็นวิชาการ นันทนาการ จริยธรรม และการอบรมจิตใจ เพื่อให้นิสิตใหม่ทุกคนมีความพร้อมในการเริ่มต้นการศึกษากันกระทั่งสำเร็จเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

คนหมู่มากต้องมีความจริงใจต่อกัน

....ต่อไปบัณฑิตคงจะต้องปฏิบัติหน้าที่การทำงาน ซึ่งงานที่ทำนั้นจะต้องร่วมกับผู้อื่นฝ่ายอื่นอีกมาก ในการทำงานร่วมกันนั้น ทุกคนจะต้องมีความจริงใจต่อกัน มีการสงเคราะห์อนุเคราะห์กันอย่างบริสุทธิ์ใจ มีความอดทนอดกลั้น รู้จักให้อภัยและโอนอ่อนผ่อนตามกันด้วยเหตุผล โดยถือเอาความสำเร็จและประโยชน์ของงานเป็นที่ตั้ง งานที่ทำ จึงจะดำเนินก้าวหน้าไปได้อย่างราบรื่น และสำเร็จประโยชน์ที่พึงประสงค์ ที่เป็นความเจริญมั่นคง ทั้งแก่ตนเองและชาติบ้านเมือง....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๘

รองศาสตราจารย์วุฒิชัย กปิลกาญจน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พร้อมด้วยคณาจารย์และนิสิต ได้จัดทำโครงการ “ปันรักสู่น้อง” โดยมอบหมายให้กองกิจการนิสิตรวมทั้งคณะวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ผลัดเปลี่ยนกันทำกิจกรรมเลี้ยงอาหารและแสดงน้ำใจ เพื่อสงเคราะห์เด็กพิการที่บ้านปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสการเรียนรู้สัมผัสชีวิตอีกด้านหนึ่งแก่นิสิตของมหาวิทยาลัยเอง

พินำคุณธรรมเสริมวิชาการ

....นอกจากวิชาความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมาแล้ว ยังต้องอาศัยคุณสมบัติอีกหลายประการเป็นเครื่องอุดหนุน เช่น ต้องเป็นผู้ทำงานอย่างมีหลักการ มีระเบียบ มีเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม ต้องมีความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการทำความดี ต้องสามารถควบคุมจิตใจให้หนักแน่นเป็นกลาง ห่างจากอคติ และต้องมีสติรู้ตัว ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบที่ควรทุกเมื่อ....

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันอังคารที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ความสามัคคี และความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณธรรมที่สำคัญของผู้ปฏิบัติราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาวิชาการนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องยึดมั่นในสามัคคีธรรม และระเบียบวินัย ดังที่ รองศาสตราจารย์วุฒิชัย กปิลกาญจน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นประธานในการนำบุคลากรกล่าวถวายสัตย์ปฎิญาณ เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันแสดงให้เห็นถึงความพร้อมเพรียงกันของคณะผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันแห่งนี้

ข้อลัทธิสุจริตเป็นที่ตั้งของการทำงาน

....ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้แท้จริงนั้น แต่ละคนจะต้องเอาใจใส่จนขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ที่สำคัญ ทุกคนจะต้องทำงานโดยยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้ง ปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความซื่อตรงและความตั้งใจดี เพื่อให้งานสำเร็จผลที่ดีที่ถูกต้อง....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ในแต่ละปี สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้จัดพิธีมอบเกียรติบัตรและเข็มเชิดชูเกียรติแก่ข้าราชการดีเด่น ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กอปรด้วยวิริยะอุตสาหะ และการทุ่มเท เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ข้าราชการทั่วไปสำหรับใน พ.ศ. ๒๕๕๒ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาทิ อาจารย์ปัญญา เหล่าอนันต์ธนา ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ น.ส.นุชรา สีนบัวทอง สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่ง มก. และ นางบังอร เจริญกิจพูลผล คณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลดังกล่าว

ละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

....บัณฑิตไม่ว่าจะทำการใด จึงควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก โดยมุ่งทำแต่เฉพาะงานที่สุจริตและอำนวยผลเป็นประโยชน์แก่บ้านเมือง เมื่อแต่ละคนเพียรพยายามปฏิบัติงานที่ดี ที่ถูกต้องเป็นธรรม โดยปราศจากความเห็นแก่ตัวซึ่งเป็นประโยชน์ส่วนน้อยแล้ว ประเทศชาติก็ย่อมมีความรุ่งเรืองมั่นคง อันจะส่งผลให้ทุกคนในชาติได้รับประโยชน์ยั่งยืน คือความสุขความเจริญและความร่มเย็นโดยถ้วนหน้า....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐

บุคคลที่เสียสละผลประโยชน์ส่วนตน ย่อมได้รับความเป็นมิตร ความเคารพยกย่องจากสังคมทั่วไป การเสียสละจึงเป็นคุณสมบัติประการสำคัญของผู้นำและผู้บริหาร เฉกเช่น สามบูรพาจารย์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งยังปรากฏอนุสรณ์แห่งความดีงามในการอุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยและการเกษตรของชาติ ดังในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ของทุกปี บรรดาศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันของมหาวิทยาลัย จะได้แสดงความกตัญญูต่อบุรพาจารย์เหล่านี้ ดังในภาพ รองศาสตราจารย์ วุฒิชัย กปิลกาญจน์ อธิการบดีและคณะผู้บริหาร วางพวงมาลาแสดงความเคารพโดยพร้อมเพรียงกัน

เรียนรู้แนวทางในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

....ทุกคนจึงควรตั้งเป้าหมาย และแนวทางในการปฏิบัติงานให้แน่ชัด กล่าวคือ ก่อนจะลงมือทำงานสิ่งใด ต้องศึกษาเป้าหมาย และลักษณะพื้นฐานของงานให้เข้าใจกระจ่าง จะได้สามารถเลือกสรรหลักวิชา ตลอดจนวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องตรงกับงานมาใช้ และถ้ามีอุปสรรคปัญหาเกิดขึ้น ก็สามารถแก้ไขให้ลุล่วงได้ ต่อจากนั้นเมื่อลงมือทำงาน จะต้องทำด้วยความตั้งใจจริง ด้วยความอุตสาหะอดทน โดยคำนึงถึงผลสำเร็จและประโยชน์ของงานเป็นที่ตั้ง ที่สำคัญ จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างฉลาด....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันอังคารที่ ๒๘ - วันศุกร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เป้าหมายของงานถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ หากเป้าหมายนั้นมีความยิ่งใหญ่ ผู้ปฏิบัติยังต้องมีความอุตสาหะในการทำความเข้าใจ และมองเห็นแนวทางที่จะดำเนินไปอย่างชัดเจน สามารถข้ามพ้นอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น ผู้ที่มีเป้าหมายในการทำงานอยู่ส่วนรวม ต้องมีวิริยะอุตสาหะ และมีคุณธรรมเหนือกว่าผู้อื่นในทุก ๆ ด้าน ผู้ที่จะไปถึงจุดดังกล่าวได้ จึงได้ชื่อว่าเป็นเพชรเม็ดงามแห่งสังคมที่ควรได้รับการยกย่อง ดังที่ ศาสตราจารย์ระพี สาคริก และ ดร.กนิษฐา กาญจนจาริ ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็น “เพชรนนทรี” แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใน พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังในภาพ

พันธกิจที่ ๔

มหาวิทยาลัยเพื่อทำนุบำรุงศิลปและ
วัฒนธรรมของชาติ

เกษตรศาสตร์คือ ศาสตร์สร้างชาติ

....ประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม วิชาที่ท่านได้ศึกษามาทุกสาขา ล้วนแต่เป็นคุณประโยชน์ แก่การกสิกรรม และการเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง ดังนั้น โอกาสที่ท่านทั้งหลายจะช่วยกันสร้าง ชาติบ้านเมืองในด้านนี้จึงมีอยู่มากมาย ขอให้ท่านทั้งหลายช่วยกันทำหน้าที่ให้ดีที่สุด และในการปฏิบัติ หน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้น นอกจากจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีจิตใจสูง

มีศีลธรรม มีสติสัมปชัญญะ ประพฤติตนแต่ในสิ่งที่ชอบที่ควร วางตนให้สมเกียรติ เป็นผู้ ที่ควรแก่การนับถือ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๘

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เกษตรศาสตร์หมายถึง ศาสตร์แห่งแผ่นดิน เป็นศาสตร์ที่รวบรวม สาขาวิชาทั้งหลาย ที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ และความวัฒนาถาวรของชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงเปรียบเสมือนองค์กรสำคัญที่ผลิตศาสตร์ในการสร้างชาติ และสร้างวัฒนธรรมในการทำงานเพื่อ ส่วนรวมแก่ศิษย์ทั้งหลายของมหาวิทยาลัย โดยบูรพาจารย์ผู้ร่วมก่อสร้างสถาบันและวัฒนธรรมทางการ เกษตร คือ หลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ พระช่วงเกษตรศิลปการ และหลวงอิงคศรีกสิการ ดังเป็นที่ รู้จักกันในนาม “สามเสือแห่งเกษตร”

ร่วมสามัคคีเพื่อนนทรีทรงปลูก

....ต้นนทรีได้รับการดูแลอย่างดี เพราะเราอ้วนท้วนแข็งแรงดี เพราะเราแม่ต้นไม้หรือคน หรืออะไรก็ตาม เลี้ยงง่ายแต่ไม่ได้เลี้ยงมันก็ตายเหมือนกัน ก็ขอชมเชยชาวเกษตรว่า ได้ดูแลเอาใจใส่เป็นที่น่าพอใจ...

...ต้นไม้ที่มาปลูกเมื่อ ๒๕๐๖ นั้น ก็ต้องอาศัยคณะอาจารย์ นิสิตเก่าและปัจจุบันในขณะนั้น ได้ร่วมมือกัน พร้อมใจกันตกลงเลือกที่ให้ปลูกและดำเนินการรักษา อันเป็นที่ประจักษ์ทุก วันนี้ว่า ยังคงอยู่ดี ก็อาศัยความสามัคคีของทุกคน ทุกคน ที่ได้เชื่อว่าเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์....

พระบรมราโชวาทพระราชทานในโอกาสทรงทอดพระเนตร ต้นนทรีและทรงดนตรี ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๐

ต้นนทรี ที่ทรงปลูกไว้หน้ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นต้นไม้สัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย เจริญเติบโตมานานร่วม ๔๗ ปี คู่กับความเจริญงอกงามของมหาวิทยาลัย และความเจริญก้าวหน้าของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาออกไป สร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ประเทศชาติ ต้นนทรีที่ทรงปลูกนั้น เป็นเสมือนศูนย์รวมน้ำใจของชาวเกษตร ได้รับการทำนุบำรุงให้เจริญงอกงามจนเติบโตใหญ่ แผ่ร่มเงาอำนวยความร่มเย็นให้แก่ชาวเกษตรสืบมา จากภาพที่เห็นเป็นนิสิตร่วมในกิจกรรม “วันนทรีทรงปลูก ดนตรีทรงโปรด” ซึ่งจัดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖

คนสองประเภทในงานพัฒนา

....งานพัฒนาบ้านเมืองนั้น ต้องอาศัยบุคคลสองประเภท คือนักวิชาการกับผู้ปฏิบัติ นักวิชาการเป็นผู้วางโครงการ เป็นผู้นำ เป็นผู้ชี้ทาง เป็นที่ปรึกษาของผู้ปฏิบัติ ส่วนผู้ปฏิบัตินั้นเป็นผู้ลงมือลงแรงกระทำงาน งานจะได้ผลหรือไม่เพียงไร ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่ายนี้ ถ้ามีความเข้าใจและร่วมงานกัน ก็ไม่มีอุปสรรค ได้ผลงานเต็มเม็ดเต็มหน่วย แต่ถ้าหากไม่เข้าใจกัน ก็เกิดอุปสรรคล่าช้า ซึ่งมักปรากฏอยู่เสมอ และจำเป็นจะต้องแก้ไข....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๓

บนเส้นทางการพัฒนาประเทศไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการผสมผสานให้ลงตัวทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ เนื่องจากประเทศกำลังอยู่ในช่วงการพัฒนาต้องปรับเปลี่ยนและประยุกต์แนวคิดทั้งสองฝ่าย ให้เกิดความสมดุลต่อกัน ตัวอย่างบุคคลซึ่งเป็นปราชญ์ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ดังภาพที่สังคมไทยได้เห็นอยู่ขี้นตา คือ ศาสตราจารย์ระพี สาคริก ปราชญ์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มักจะลงพื้นที่พบปะกับปราชญ์ชาวบ้านอยู่เป็นประจำ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาภูมิความรู้และศิลปวัฒนธรรมชุมชนได้เป็นอย่างดี

จรรยาบรรณประเทศคือหน้าที่เป็นพิเศษของผู้มีการศึกษา

....การจรรยาบรรณประเทศเป็นหน้าที่ของคนทุกคน แต่ผู้มีการศึกษาสูงมีความรู้สูง ย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นพิเศษ ท่านทั้งหลายจะต้องใช้วิชาความรู้ให้เกิดประโยชน์เพื่อสร้างสังคม ซึ่งเป็นที่พึงที่อาศัยของทุกคน ให้เป็นสังคมที่มีความเจริญ มั่นคง และก้าวหน้า ในการนี้ แต่ละคนจะต้องตั้งความปรารถนาอันสูงไว้ จะต้องเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อ และไม่คลายจากความเพียร....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๔

การเรียนรู้เพื่อรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ได้มีความหมายเฉพาะเจาะจงอยู่ด้านใดด้านหนึ่ง หากแต่เป็นการกระทำในทุกอย่างที่สามารถทำได้ การอุทิศแรงกายแรงใจและความรู้แก่สังคม ก็ถือเป็นการเสียสละอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยจรรยาบรรณประเทศชาติให้มีความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองได้ ดังนั้น ทุกคนทุกฝ่ายทุกระดับ จึงต้องมีการเสียสละเพื่อส่วนรวม ดังเช่นที่คณาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ร่วมกันบริจาคโลหิตในวาระสำคัญต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ

ทุกฝ่ายสามารถช่วยชาติด้านเมืองได้

....การแสดงละคร การป้องกันประเทศ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสามอย่าง ซึ่งอาจคนละทางกันทั้งนั้น แต่ว่าก็ขอมาทำให้สัมพันธ์กันโดยที่ทางอาจารย์และนิสิตของมหาวิทยาลัยก็ได้แสดงละคร และได้สามารถช่วยประเทศชาติและผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อช่วยประเทศชาติ ก็นับเป็นการทำงานที่ดีได้

ในการที่ช่วยชาติ ต้องระลึกว่า ผู้ที่เป็นอาจารย์และผู้ศึกษาในด้านเกษตรศาสตร์ก็มีหน้าที่เหมือนกัน ทั้งในด้านการช่วยให้บ้านเมืองมีความปึกแผ่นและช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่มีความก้าวหน้า มีความปลอดภัย คือการที่ประเทศชาติจะมีความมั่นคงได้ ก็ต้องอาศัยการช่วยเหลือให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข มีความก้าวหน้า ซึ่งการเกษตรและความรู้วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรศาสตร์จะสามารถช่วยให้บ้านเมืองมีความเป็นปึกแผ่นได้ เพราะสามารถจะช่วยเหลือประชาชนให้มีความเจริญได้....

พระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะอาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
ในการจัดละครการกุศลเนื่องในวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันอังคารที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๑๕

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตระหนักอยู่เสมอว่า ทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัยล้วนมีความเกี่ยวข้องต่อกัน และสามารถนำมาผนึกกำลังในการช่วยชาติบ้านเมืองได้แล้วแต่โอกาสและกาลเทศะ ดังที่มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีกิจกรรมของนิสิต อาทิ ชมรมศิลปะการแสดง (ดังในภาพ) ชมรมดนตรีและชมรมกีฬา ก็ล้วนแต่เป็นโอกาสในการฝึกฝนนิสิตให้สามารถมีความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมอันดีงามซึ่งถือว่ามีส่วนช่วยชาติด้านเมืองได้เช่นกัน

ฟังนะอุปสรรคด้วยขันติ

....ขอให้ถือว่าการทำงานที่จะทำนั้นต้องการเวลา เป็นงานที่มีผู้ดำเนินมาก่อนแล้ว ท่านเป็นผู้ที่จะเข้าไปเสริมกำลัง จึงต้องมีความอดทนที่จะเข้าไปร่วมมือกับผู้อื่น ต้องปรองดองกับเขาให้ได้ แม้เห็นว่ามีจุดหนึ่งจุดใดจะต้องแก้ไขปรับปรุง ก็ต้องค่อยพยายามแก้ไขไปตามที่ถูกที่ควร อย่าได้ด่วนหักหาญ มิฉะนั้นจะเกิดความริ้วฉาน จะเกิดความท้อแท้ เป็นอุปสรรคให้งานหยุดชะงักลงกลางคัน....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๖

ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น จะต้องอาศัยคุณธรรมหลายประการด้วยกันจึงจะประสบความสำเร็จ เช่น มนุษยสัมพันธ์ ความสามัคคี การมีกัลยาณมิตร นอกจากนี้แล้วยังจะต้องอาศัยความอดทนในการรักษามิตรภาพ และให้เกิดความปรองดอง เพื่อให้ผ่านพ้นอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างทำงาน โดยใช้คุณธรรมทั้งหลายให้เป็นศิลปะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ดังเช่นในภาพ ท่านอดิ ตอธิการบดี ศาสตราจารย์ (พิเศษ) อินทรี จันทรสติธย์ กำลังให้โอวาทและข้อแนะนำในการใช้ชีวิตแก่นิสิตใหม่

แนวทางแห่งอิทธิบาท ๔

....นอกจากวิชาความรู้ที่เจนจัดแล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติและความสามารถพิเศษอีกหลายด้าน เป็นเครื่องอุดหนุนและส่งเสริมความรู้ของตนด้วย ข้อแรก จะต้องเป็นคนที่ทำตัวทำงานอย่างมีหลักการ มีระเบียบ มีเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ เป็นธรรม ข้อสอง ต้องมีความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการทำความดี แม้จะมีความเหนื่อยยากหรือมีอุปสรรคขัดขวางมากมายเพียงใด ก็ไม่ย่อท้อถอยหลัง ข้อสาม ต้องเอาใจใส่ศึกษาค้นคว้าหาวิชาและความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างขวางรอบด้านไว้สำหรับใช้เทียบเคียง ประกอบการพิจารณาตัดสินปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน ข้อสี่ ซึ่งสำคัญที่สุด ต้องสามารถควบคุมกายใจ คือการกระทำความคิดของตนให้สงบหนักแน่น แน่วแน่ในความเป็นกลางอยู่เสมอ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖

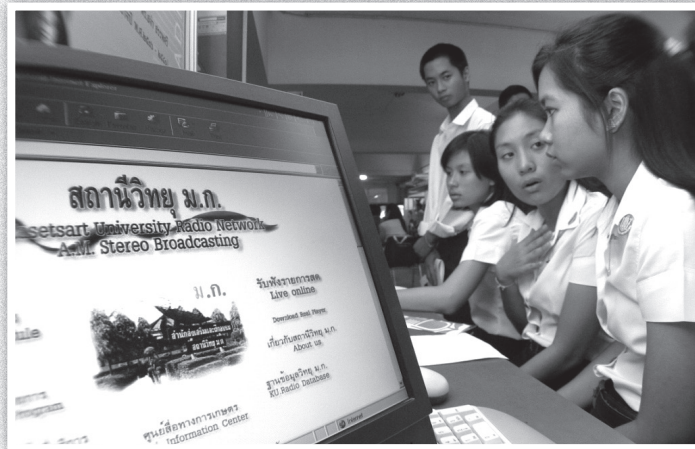

ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานและการศึกษานั้น จะต้องมีความรู้ที่สำคัญเรียกว่า อิทธิบาท ๔ ประการ อันได้แก่ จันทะ (การสร้างใจ) วิริยะ (การมีความเพียรพยายาม) จิตตะ (การเอาใจใส่) และวิมังสา (การหมั่นตรองพิจารณาถึงสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว) ดังเช่นที่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร ต่างพิจารณาและเอาใจใส่ต่อกิจกรรมทางศาสนาโดยการร่วมกันทำบุญตักบาตรเป็นประจำ

อย่าปฏิบัติงานอย่างค้นแคน

....ดังนั้นเมื่อท่านจะออกไปปฏิบัติงาน ควรจะเตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อม ในอันที่จะทำงานของตนให้ประสานกับงานอื่นและประสานกับฝ่ายบุคคลอื่น จะต้องปฏิบัติงานค้นแคนมิได้ ท่านจะต้องทำตัวทำใจให้กว้างขวาง หนักแน่น และเที่ยงตรง ยึดถือเหตุผล ความถูกต้อง ความพอเหมาะพอควร และประโยชน์ส่วนรวมร่วมกันเป็นเป้าหมาย ต้องพยายามขจัดความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนน้อยให้ได้ อย่าปล่อยให้มาครอบงำความคิดจิตใจของตนเป็นอันขาด....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารอาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๗

ความเป็นคนใจกว้างไม่ค้นแคน รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่เห็นต่างจากตน จัดเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับบุคคลที่จะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น อาทิ การทำงานเพื่อช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้เกษตรกรจะต้องมีการรับฟังข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้านและเป็นวิทยาศาสตร์ จึงจะช่วยให้เกิดปัญญาในการแก้ไขปัญหาทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพในการทำงาน ได้รับความนับถือและความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน ดังเช่น สถานวิทยุ ม.ก. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สร้างวัฒนธรรมในการเผยแพร่รับฟังความรู้และความคิดเห็นของฝ่ายต่าง ๆ ในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง

คุณสมบัติของบุคคลที่พึงมี

....การทำงานให้สำเร็จผลแน่นอนและสมบูรณ์ตามเป้าหมายนั้น จะต้องใช้ความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งคุณสมบัติที่สำคัญ ๆ ในตัวบุคคลหลายประการ เช่น ความตั้งใจที่มั่นคง ความคิดสร้างสรรค์ ความอุตสาหะพยายาม ความรับผิดชอบ ความรอบคอบ ระมัดระวัง ตลอดจนความสุจริตเป็นธรรม นำมาปฏิบัติงานโดยพร้อมสรรพและโดยเต็มกำลัง อย่างสม่ำเสมอ....

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๘

ชาวมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นับว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่โชคดี ที่ได้มีโอกาสรู้จักและใกล้ชิดกับ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร ซึ่งปัจจุบันมีอายุ ๙๑ ปี ถือว่าเป็นบุษนิยบุคคลของหลายวงการ ทั้งวิทยาศาสตร์ อักษรศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และดนตรี พร้อมทั้งคุณสมบัติแห่งความสามารถและความดีอย่างชัดเจน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงขอยกย่องเชิดชูไว้เป็นแบบอย่างแก่คนรุ่นหลัง โดยจัดให้มีประเพณีรดน้ำดำหัวแสดงมุทิตาจิตต่อท่านเป็นประจำในช่วงเทศกาลสงกรานต์

ความรู้คู่คุณธรรมนำความเจริญ

....ในการสร้างสรรค์ความเจริญนั้น นอกจากจะต้องอาศัยวิทยาการที่ดีแล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ เกื้อหนุนด้วยอีกหลายอย่าง อย่างหนึ่ง จะต้องอาศัยความเป็นคนดี คือ ความเป็นคนที่สะอาดสุจริตในการกระทำและความคิด ทั้งมีปัญญา ความฉลาดรู้ ในเหตุ ในผล ในความเจริญ ความเสื่อม อีกอย่างหนึ่ง จะต้องอาศัยความขยันหมั่นปฏิบัติด้วยความเอาใจใส่ ความเพ่งพินิจ และความละเอียดรอบคอบ ไม่ประกอบกิจการงานโดยประมาทหละหลวม ประการสำคัญจะต้องอาศัยการปฏิบัติที่ถูกต้องและพอเหมาะพอดีในงานทั้งปวง เพราะงานทุกอย่างย่อมมีแนวทางขั้นตอน และกระบวนการที่แน่นอนสำหรับปฏิบัติอยู่ ผู้ปฏิบัติจำเป็นจะต้องเพ่งพิจารณาให้เห็นและปฏิบัติให้ถูกต้องให้พอเหมาะ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๒

ความสำคัญของข้าว นอกจากจะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้กับประเทศชาติแล้ว ยังเป็นบ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของชาติด้วย เกษตรกรไทยมีความมานะและอุตสาหะในการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ข้าว โดยอาศัยภูมิปัญญาดั้งเดิมผนวกกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ยังผลให้ข้าวไทยมีชื่อเสียงไปทั่วโลก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักในพระมหากษัตริย์คุณของล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๘ ที่ได้เสด็จทรงหว่านข้าว ณ เกษตรกลางบางเขน ใน พ.ศ. ๒๔๘๙ จึงได้จัดงานเป็นประเพณีรำลึกถึง

ความเจริญเกิดจากความสมดุลในทุกด้าน

....วิชาการต่างสาขาที่บัณฑิตศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นี้ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำคัญมากด้วยจะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานต่าง ๆ ซึ่งจะเกื้อกูลให้บ้านเมืองเจริญวัฒนายิ่งขึ้นไป แต่ความเจริญนั้นที่จะเกิดขึ้นได้ จำต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ ประกอบกันอีกหลายอย่าง นอกจากวิชาการที่ดีแล้ว อย่างหนึ่งจะต้องอาศัยความถูกต้องเที่ยงตรงและความสะอาดสุจริต ซึ่งต้องเป็นไปพร้อม ทั้งในความคิดและการกระทำ อย่างหนึ่งจะต้องอาศัยความมีปัญญา คือความฉลาดรู้ทั่ว รู้จริง ในเหตุในผล และในความเจริญความเสื่อม อีกอย่างหนึ่ง จะต้องอาศัยความขยันหมั่นปฏิบัติด้วยความเอาใจใส่และความเพ่งพินิจ ไม่ประกอบกิจการงานด้วยความประมาทหะหลวม และโดยประการสำคัญ จะต้องอาศัยความเสร็จสมบูรณ์ ความพอเหมาะพอดี ในการปฏิบัติงานทั้งปวงด้วย....

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๕

ความสมดุลนั้นว่าเป็นสถานะที่มีความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นในตัวบุคคลหรือสังคม ความสมดุลในทุกด้าน ทั้งความรู้ ความสามารถ ความดี และการมีคุณธรรม ล้วนผสมผสานอยู่ในนโยบายของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบออกไปเป็นผู้ที่สมบูรณ์พร้อม กิจกรรมทางศาสนาก็เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้บัณฑิตสร้างความสมดุลของทั้งกายและใจให้เกิดขึ้น ดังในภาพ คือ นิสิตของวิทยาเขตบางเขนร่วมกันทำบุญตักบาตรพระสงฆ์

หลักการครองตนของบัณฑิต

....นอกจากความสำเร็จในหน้าที่การงานแล้ว ความสำเร็จในการครองตนครองชีวิตก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน บัณฑิตจึงต้องรู้จักประพฤติปฏิบัติตนในทางที่สุจริตดีงาม คือ ต้องรู้จักโอปปาติกะ อารี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักประมาณตน รู้จักประหยัด และมีความพอเหมาะพอควร ทั้งรู้จักปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม และเมื่อประสบกับเรื่องราวหรือปัญหาต่าง ๆ จะต้องรู้จักควบคุมจิตใจให้สงบ ไม่หวั่นไหว จิตใจที่สงบแน่วแน่ จะช่วยให้สามารถพิจารณาเห็นเหตุผล ข้อเท็จจริงและความถูกต้องของเรื่องทั้งปวงได้แจ่มชัด และเห็นทางปฏิบัติแก้ไขได้ถูกต้อง ไม่ผิดพลาด...

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕

กิจกรรมทางศาสนา เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้ความสำคัญ ดังเช่นโครงการอุปสมบทหมู่ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยมีบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมทั้งบุคคลภายนอกเข้าร่วม เพื่อเปิดโอกาสในการศึกษาหลักธรรมในพุทธศาสนา โดยหนึ่งในบุคลากรดังกล่าว คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย นาควงศ์ จากคณะมนุษยศาสตร์ (อยู่ในลำดับที่ ๖ จากด้านซ้ายแถวหลัง) ซึ่งดำรงเพศบรรพชิตมานานจนถึงปัจจุบัน

สามัคคีคือพลังสร้างสรรคงาน

....การที่บุคคลจะทำงานให้สำเร็จได้โดยราบรื่นนั้น จะอาศัยแต่ความรู้ความสามารถของตนเอง อย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลอื่น ฝ่ายอื่นด้วย ดังนั้นทุกคนที่ทำงานร่วมกัน จึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่แบ่งฝ่ายแบ่งพวก ไม่แก่งแย่งผลประโยชน์หรือความดีความชอบกัน หากแต่มีความสามัคคีปรองดองกัน มีความบริสุทธิ์ใจจริงใจต่อกัน มีความอดทนอดกลั้นโอบอ้อม ถนอมตามกันด้วยเหตุผล โดยมุ่งผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญกว่าสิ่งอื่น....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗

ฯพณฯ องคมนตรี นายอำพล เสนาณรงค์ อดีตนายกสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำ คณะกรรมการสภาและคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมปลูกต้นไม้เป็นประเพณี ณ บริเวณ พุทธมณฑล จ.นครปฐม ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ สะท้อนถึงความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังว่า จะมีพื้นที่ป่าไม้ที่เขียวชอุ่มในบริเวณพุทธมณฑลจากพลังสามัคคีของ ขวามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในอนาคต

ความสำเร็จร่วมกันสำคัญกว่าสิ่งอื่น

....ในการทำงานบางครั้งจะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ต้องมีการเกี่ยวข้องประสานประโยชน์กับผู้อื่นอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ จึงต้องทำให้กว้างให้เห็นความสำคัญของผู้อื่นและงานของผู้อื่นเท่ากับความสำคัญของตนเอง และงานของตน การประสานงานและเกิดประโยชน์ คือ จะต้องไม่มีการแบ่งฝ่ายแบ่งพวกกัน ไม่แย่งประโยชน์ ไม่แย่งความดีความชอบกัน มีแต่การปรองดองกัน ทำงานร่วมกันด้วยความจริงใจ เห็นใจและเข้าใจกัน โดยมุ่งหวังผลสำเร็จร่วมกันเป็นสำคัญกว่าสิ่งอื่น....

พระบรมราชาบาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

การที่นิสิตได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ เช่น โครงการก้าวสู่บัณฑิตยุคใหม่เป็นต้น เป็นการสร้างวัฒนธรรมแห่งความสามัคคี ความร่วมแรงร่วมใจอันจะนำไปสู่ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ต่อไป ผลจากการมีสปิริตของลูกนทรทั้งหลายเช่นนี้ จะยิ่งใหญ่กว่าผลสำเร็จส่วนตัว ดังในภาพที่นิสิตใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ แสดงออกถึงความสำเร็จเบื้องต้นจากการทำกิจกรรมร่วมกัน

ลักษณะบุคคลที่พอประมาณ

....เมื่อจะใช้จ่ายในการใด ควรจะได้พิจารณาความจำเป็นและความเหมาะสม ไม่ฟุ้งเพื่อ
 สรุ่ยสร่ายใช้จ่ายเกินกำลังเกินฐานะของตน และควรรู้จักเก็บออมส่วนที่เหลือจากการใช้จ่าย เพื่อ
 สร้างตัว สร้างฐานะ และช่วยตนช่วยผู้อื่นในยามจำเป็นภายภาคหน้า ทำได้ดังนี้ แต่ละคนก็จะมี
 ฐานะที่เจริญมั่นคง ทั้งยังมีกำลังช่วยเหลือผู้อื่นที่ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนได้อีกด้วย....

พระบรมราชโฆษาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
 ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
 เมื่อวันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

หลักธรรมของทุกศาสนาล้วนแต่จะเน้นความพอดีในชีวิต โดยเฉพาะสำหรับพุทธศาสนาแล้ว
 จะให้ความสำคัญแก่การเดินสายกลาง ดำรงตนอย่างพอดีพอเหมาะ ตามอัตภาพของแต่ละคน ใน
 วันวิสาขบูชา ถือเป็นประเพณีของทุกปีที่คณะผู้บริหารและคณาจารย์ จะร่วมกันบำเพ็ญกุศลและปฏิบัติ
 ธรรมสืบทอดกันมา ณ พุทธเกษตร ในบริเวณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังในภาพคือวันวิสาขบูชา
 ใน พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา

เกษตรรู้จักสามัคคี

....สังคมจะมีความสุขได้ก็ต่อเมื่อบุคคลในชาติมีความกตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดินถิ่นเกิด โดยสร้างสรรค์สังคมให้ดีที่สุด ด้วยการรู้จักสามัคคี ความกตัญญูต่อบุคคลที่เป็นเครื่องหมายของคนดี หากมีคนดีเริ่มต้นจากบัณฑิตทั้งหลายขยายต่อไปยังชุมชน อำเภอ จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ก็จะทำให้เกิดศานติสุขทั้งแก่ตนเองและประเทศชาติ....

พระบรมราโชวาทในการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เมื่อวันอังคารที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓

นายกสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พร้อมทั้งคณาจารย์ บุคลากรและนิสิต ร่วมชุมนุมในกิจกรรมเทิดพระเกียรติด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดขึ้นทุกปี คืองานวันนนทรีทรงปลูก ดนตรีทรงโปรด เพื่อเน้นย้ำถึงความจงรักภักดีของเหล่าบุคลากร ทุกหมู่เหล่า ซึ่งเป็นนัยแสดงให้เห็นถึงความรักความสามัคคีของชาวมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

ขอเดชะพระปิตุรงค์องค์ราชัน
พระเมตตาแผ่ปกพสกกาย
ข้าพระบาทเกษตรินถิ่นนันทรี
เป็นแบบอย่างซึ่งในฤทัยดวง

พระคุณอันไพศาลประมาณหมาย
ให้ลูกคลายมลายเชืญฉำเย็นทรวง
น้อมฤดีรับบรรหารดุจธารสรวง
พระพ่อหลวงเกียรติอ้างทรงพระเจริญฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

เกษตรศาสตร์ปราดเปรื่อง

เข็ม “เกษตรศาสตร์ปราดเปรื่อง” จัดทำโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อมอบเป็นเกียรติอันสูงส่งสำหรับศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยที่ประพฤติปฏิบัติตน ตลอดจนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน อันก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมเป็นที่ยกย่องเชิดชูโดยทั่วไป

บรรณานุกรม

- กองทุนบำเหน็จบำนาญ. ๒๕๕๐. **ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพุทธศักราช ๒๕๔๓-๒๕๔๘** กรุงเทพฯ
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๔๖. **เกษตรปูชนีย ๖๐ ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์** กรุงเทพฯ
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๕๐. **พระมหากษัตริย์คุณอันเจิราชฎี** กรุงเทพฯ
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๔๓-๒๕๕๒. **พิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์** กรุงเทพฯ
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ๒๕๓๗. **๕๐ ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : เสิยวดุหลังแลไปข้างหน้า** กรุงเทพฯ
- สมศักดิ์ วิราพร และคณะ. ๒๕๔๒. **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : จดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒** กรุงเทพฯ